

RAPALA VMC

CORP.

TILINPÄÄTÖS 2018

RAPALA VMC OYJ

TILINPÄÄTÖS 2018

Hallituksen toimintakertomus	2
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	6
Toiminnan laajuus ja kannattavuus	6
Osakekohtaiset tunnusluvut	7
Konsernitilinpäätös, IFRS	8
Konsernin tuloslaskelma	8
Konsernin laaja tuloslaskelma	8
Konsernin tase	9
Konsernin rahavirtalaskelma	10
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	11
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	12
Tunnuslukujen laskentakaavat	46
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	47
Emoyhtiön tuloslaskelma	47
Emoyhtiön tase	48
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	49
Emoyhtiön liitetiedot	50
Riskienhallinta	57
Osakkeet ja osakkeenomistajat	59
Hallitus ja johto	61
Hallituksen toimintakertomuksen sekä tilinpäätöksen allekirjoitus	62
Tilintarkastuskertomus	63

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

MARKKINAYMPÄRISTÖ

Vuonna 2018 konsernin myynti kasvoi kaikilla raportoiduilla maantieteellisillä alueilla. Kovinta kasvu oli Pohjois-Amerikassa, missä konserni on onnistuneesti reagoanut vähittäiskaupan muutoksiin ja kuluttajakysyntä oli vahvaa. Euroopassa konserni kasvoi sekä Pohjoismaiden että Muun Euroopan markkina-alueilla kovasta kilpailutilanteesta huolimatta.

TUNNUSLUKUJA

MILJ. EUR	2018	2017	2016
Liikevaihto	262,4	253,3	260,6
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA)	22,4	15,7	14,1
Liikevoitto	14,8	8,9	7,2
suhteessa liikevaihtoon, %	5,6	3,5	2,8
Vertailukelpoinen liikevoitto	16,7	11,4	18,8
suhteessa liikevaihtoon, %	6,4	4,5	7,2
Voitto ennen veroja	12,7	5,6	2,2
Tilikauden tulos	6,5	2,3	-2,0
Osakekohtainen tulos	0,13	0,05	-0,08
Työsuhde-etuksista aiheutuvat kulut	68,8	67,6	67,6
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin, henkilöä	2 772	2 736	2 829
Tutkimus- ja kehityskulut	1,6	1,9	2,5
suhteessa liikevaihtoon, %	0,6	0,7	0,9
Liiketoiminnan nettorahavirta	6,7	19,1	26,7
Investointien nettorahavirta	4,7	6,4	6,0
Korollinen nettovelka kauden lopussa	70,3	67,8	96,1
Omavaraisuusaste kauden lopussa, %	53,2	53,9	43,1
Velkaantumisasaste (netto) kauden lopussa, %	47,8	47,5	70,6
Oman pääoman tuotto, %	4,5	1,7	-1,5

LIIKETOIMINTAKATSAUS

Konsernin koko vuoden liikevaihto oli 3,6 % edellisvuotta korkeampi. Valuuttakurssien muutoksilla oli negatiivinen vaikutus myyntiin. Vertailukelpoinen valuuttakurssien liikevaihto kasvoi organisaatiosta 6,9 % edellisestä vuodesta.

Pohjois-Amerikka

Vuosi 2018 oli erittäin onnistunut Pohjois-Amerikan markkinalla. Myynti kasvoi 6,6 % vuodesta 2017 siitä huolimatta, että Yhdysvaltain ja Kanadan dollarit heikkenivät edellisestä vuodesta. Vertailukelpoinen valuuttakurssien myynti kasvoi 11,4 %.

Konserni on onnistunut selättämään edellisvuonna Pohjois-Amerikan vähittäiskaupassa kohtamansa haasteet ja konsernin tuotteiden kuluttajakysyntä oli vahvaa. Myös Kanadan toimintojen uudelleenjärjesteleminen tuottaa tulosta, mikä näkyy myynninkasvussa. Kaiken kaikkiaan markkina kasvoi lähes kaikissa tuote-kategorioiden, Rapala-uistinten sekä jääkalastustuotteiden kasvaessa voimakkaimmin.

Pohjoismaat

Pohjoismaiden myynti kasvoi hieman edellisvuodesta. Ruotsin sekä Norjan kruunujen heikkeneminen hidasti jonkin verran kasvu, mutta vertailukelpoinen valuuttakurssien myynti kasvoi 3,4 %.

Myynnin kasvua vauhditti erinomainen talviurheilutuotteiden myynti Suomessa molemmilla talvikausilla. Ruotsissa Rapala-uistinten myynti puolestaan kehittyi suotuisasti, mitä osaltaan tukivat uudet tuotelanseeraukset hauenkalastukseen. Toisaalta, Marttiini-puukkojen myynti ei yltänyt edellisen vuoden ennätys-lukemiin, joihin Suomi 100 juhlapuukolla oli merkittävä vaikutus.

Muu Eurooppa

Vertailukelpoinen valuuttakurssien Muun Euroopan myynti kasvoi 3,3 % edellisvuodesta. Venäjän ruplan heikkenemisellä oli kuitenkin negatiivinen vaikutus raportoituun myyntiin, joka kasvoi vain 1,0 %.

Markkina-alueen monissa maissa oli havaittavissa positiivista kehitystä, erityisesti Romaniassa sekä Puolassa, jotka molemmat saavuttivat vahvat kasvulukemat. Kroatian jakeluyhtiön vaikutus oli niin ikään merkittävä vuoden 2018 ollessa ensimmäinen täysi toimintavuosi yhtiölle. Toisaalta, haasteet Venäjän markkinaympäristössä jatkuivat edelleen ja kumosivat valtaosan muun markkina-alueen myynnin kasvusta.

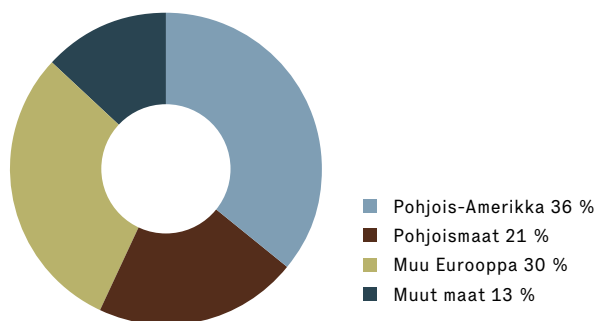
Muu maailma

Muun maailman myynti kasvoi 9,6 % edellisestä vuodesta vertailukelpoinen valuuttakurssien mitattuna. Euromääräinen myynnin kasvu, 5,2 % vuodesta 2017, oli kuitenkin jonkin verran maltillisempi suurimman osan markkina-alueen valuutoista heikennyttyä suhteessa euroon.

Myynnin kasvua vauhdittivat Kaakkois-Aasia sekä Etelä-Afrikka, missä erityisesti metsästystuotteiden myynti kasvoi voimakkaasti. Lisäksi Latinalaisen Amerikan myynti kehittyi suotuisasti.

ULKOINEN LIIKEVAIHTO ALUEITTAIN

MILJ. EUR	2018	2017	MUUTOS %	VERTAILUKELPOINEN MUUTOS %
Pohjois-Amerikka	95,4	89,4	7 %	+11 %
Pohjoismaat	55,1	54,3	1 %	+3 %
Muu Eurooppa	78,4	77,6	1 %	+3 %
Muut maat	33,6	31,9	5 %	+10 %
YHTEENSÄ	262,4	253,3	4 %	+7 %

TALOUDELLINEN TULOS JA KANNATTAVUUS

Vertailukelpoinen (ilman realisoitumattomien operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten markkina-arvostuksia ja muita vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä) liikevoitto kasvoi 5,2 MEUR (46 %) edellisestä vuodesta ollen 16,7 MEUR. Valuuttakurssien muutosten vaikutus liikevoittoon oli negatiivinen, ja vertailukelpoisin valuuttakurssien vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 5,6 MEUR vuodesta 2017. Raportoitu liikevoitto kasvoi 5,9 MEUR (66 %) edellisestä vuodesta ollen 14,8 MEUR. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien vaikutus raportoituun liikevoittoon oli -1,9 MEUR (-2,6).

Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali oli 6,4 % (4,5) koko vuonna. Pohjois-Amerikan vahva myynnin kasvu paransi konsernin kannattavuutta. Lisäksi toiminnan tehostamistoimenpiteillä Euroopan uistinvalmistuksessa sekä Kanadan yksikössä oli positiivinen vaikutus kannattavuuteen. Indonesian uistintehtaan vaikutus konsernin kannattavuuteen on sen sijaan edelleen merkittävästi negatiivinen.

Raportoitu liikevoittomarginaali oli 5,6 % (3,5) koko vuonna. Raportoituun liikevoittoon sisältyi operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten realisoitumattomia markkina-arvostuksia, joiden vaikutus oli 0,7 MEUR (-0,3). Muut raportoituun liikevoittoon sisältyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat nettokuluerät olivat 2,6 MEUR (2,3) sisältäen pääasiassa Indonesiassa sijaitsevan Batamin tehtaan uudelleenjärjestelykuluja, muita uudelleenjärjestelykuluja sekä kiinteistön myyntivoiton.

Kokonaisrahoituskulut (netto) olivat 2,1 MEUR (3,2) koko vuonna. Korke- ja muut rahoituskulut (netto) olivat 1,4 MEUR (2,1) ja rahoituserien valuuttakurssitappiot (netto) 0,7 MEUR (1,2).

Nettotulos koko vuonna kasvoi 183 % ollen 6,5 MEUR (2,3) ja osakekohtainen tulos oli 0,13 EUR (0,05). Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta kasvoi 0,5 MEUR edellisvuodesta ollen 0,4 MEUR (0,0).

VERTAILUKELPOISEN LIIKEVOITON SILTALASKELMA

MILJ. EUR	2018	2017	MUUTOS %
Liikevoitto	14,8	8,9	66 %
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät			
Operatiivisten valuuttajohdannaisten markkina-arvostukset	-0,7	0,3	
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät			
Uudelleenjärjestelyt			
Konsernin johtohenkilöihin kohdistuvat uudelleenjärjestelyt	0,2	1,1	
Indonesian uistintehtaan uudelleenjärjestely	1,9	0,8	
Ranskan uudelleenjärjestely	0,1	0,3	
Kaakkois-Aasian jakelu liiketoiminnan uudelleenjärjestely			
Suomen uudelleenjärjestely	0,0	0,1	
Muut uudelleenjärjestelykustannukset	0,5	0,1	
Vakuutuskorvaukset		-0,2	
Vaihto-omaisuuden markkina-arvovarauksen uudelleenmäärittely			
Muut erät	-0,2	0,2	
VERTAILUKELPOINEN LIIKEVOITTO	16,7	11,4	46 %

SEGMENTTIKATSAUS

Konsernin tuotteet

Vertailukelpoisin valuuttakurssien mitattuna konsernin omien tuotteiden myynti kasvoi 6,8 % edellisvuodesta. Edellisvuotta korkeampaan myyntiin vaikuttivat pääasiassa uistimien, koukkujen, siimojen ja talvikalastustuotteiden kasvu. Lisäksi talviurheiluvälineiden myynti kasvoi Pohjoismaissa vuodentakaisesta. Metsästysveitsien

myynti jäi alle edellisvuoden tason, jolloin liikevaihtoa nosti huomattavasti Marttiin Suomi 100 -juhlapuukon myynti.

Korkeamman myynnin seurauksena konsernin omien tuotteiden vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi edellisvuodesta. Operatiiviset haasteet Indonesian uistinvalmistuksessa rasittivat edelleen segmentin vertailukelpoista liikevoittoa.

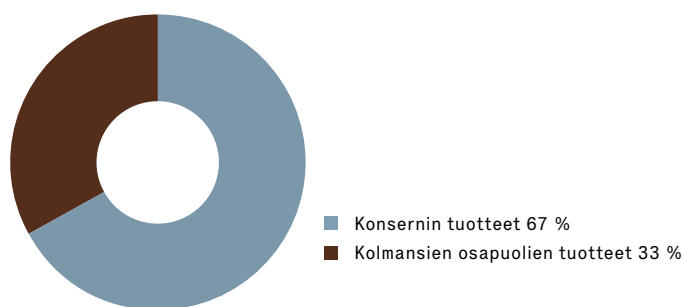
Kolmansien osapuolien tuotteet

Kolmansien osapuolien tuotteiden myynti kasvoi 7,2 % edellisvuodesta vertailukelpoisin valuuttakurssien mitattuna. Kasvanutta myyntiä ajoivat vapa- ja kelaliiketoiminnan kasvu monilla Euroopan markkinoilla, metsästysliiketoiminnan laajentuminen sekä kolmansien osapuolien talviurheiluväline liiketoiminta Pohjoismaissa.

Korkeamman myynnin seurauksena kolmansien osapuolien tuotteiden vertailukelpoinen liikevoitto parani edellisvuodesta.

LIIKEVAIHTO TOIMINTASEGMENTEITTÄIN

MILJ. EUR	2018	2017	MUUTOS %	VERTAILUKELPOINEN MUUTOS %
Konsernin tuotteet	174,6	168,8	3 %	+7%
Kolmansien osapuolien tuotteet	87,8	84,5	4 %	+7%
YHTEENSÄ	262,4	253,3	4 %	+7%

VERTAILUKELPOINEN LIIKEVOITTO TOIMINTASEGMENTEITTÄIN

MILJ. EUR	2018	2017	MUUTOS %
Konsernin tuotteet	17,2	13,0	31 %
Kolmansien osapuolien tuotteet	-0,5	-1,6	70 %
VERTAILUKELPOINEN LIIKEVOITTO YHTEENSÄ	16,7	11,4	46 %
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-1,9	-2,6	-27 %
LIIKEVOITTO YHTEENSÄ	14,8	8,9	66 %

TALOUDELLINEN ASEMA

Parantuneesta kannattavuudesta huolimatta liiketoiminnan nettorahavirta laski 12,5 MEUR edellisestä vuodesta ollen 6,7 MEUR (19,1). Käyttöpääoman nettomuutoksen vaikutus liiketoiminnan nettorahavirtaan oli -11,1 MEUR (11,6) rahavarojen sitoutuessa varastoihin, päinvastoin kuin edellisena vuonna. Myös myyntisääntöön sitoutui myynnin kasvun myötä enemmän rahavaroja.

Joulukuun 2018 varaston arvo oli 99,1 MEUR (92,5). Myynnin kasvun lisäksi varaston arvoa kasvatti Viroon perustettu keskitetty uistinten puskurivarasto, joka palvelee Euroopan markkinoita. Siitä huolimatta, että vuoden lopun varastoarvo oli edellisvuotta korkeampi, 12 kuukauden keskivarasto laski edellisestä vuodesta ja keskivaraston suhde myyntiin parani vuodentakaisesta.

Investointien nettorahavirta aleni 1,7 MEUR edellisvuodesta ollen 4,7 MEUR (6,4). Käyttöomaisuusinvestoinnit, jotka koostuivat

pääosin tavanomaisista operatiivisista investoinneista, olivat 6,4 MEUR (6,0). Hankinnat (netto) olivat 1,5 MEUR alhaisemmat kuin edellisenä vuonna, sillä vuonna 2018 ei tapahtunut lainkaan hankintoja. Omaisuuden myynnit, jotka liittyivät kiinteistön ja tiettyjen valmistuslaitteistojen myynteihin, olivat 0,7 MEUR korkeammat kuin vuonna 2017, ollen yhteensä 1,7 MEUR (1,1).

Konsernin maksuvalmius oli hyvä. Käyttämättömät sitovat pitkäaikaiset luottolimiitit olivat 49,9 MEUR kauden lopussa. Velkaisuusaste nousi ja omavaraisuusaste heikkeni hieman viime vuodesta. Leveraatio (korollisen nettovelan ja raportoidun käyttökatteen suhde) oli alle kovenanttirajojen, ja konserni täyttää kaikki pankkilainojensa kovenanttivaatimukset.

Konsernin omapääoma sisältää 25,0 MEUR suuruisen hybridilainan joka laskettiin liikkeelle toukokuussa 2017. Hybridilainan kertynyt, ei-realisoitunut, korko 31.12.2018 oli 1,3 (0,8) MEUR. Toukokuussa 2018 maksettu hybridilainan korko, johtuen osingon jaosta, oli yhteensä 1,3 MEUR, joka on kirjattu konsernin oman pääoman vähennyksenä.

TUNNUSLUKUJA

MILJ. EUR	2018	2017	MUUTOS %
Liiketoiminnan nettorahavirta	6,7	19,1	-65 %
Korollinen nettovelka kauden lopussa	70,3	67,8	4 %
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa, %	47,8	47,5	
Omavaraisuusaste kauden lopussa, %	53,2	53,9	

STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

Konserni päivitti strategiansa vuonna 2017. Strategiapäivityksen seurauksena – rakentaakseen vahvan taloudellisen ja operatiivisen perustan pitkän aikavälin kasvulle – konsernin keskeinen painopiste seuraavien vuosien aikana on hyödyntää orgaanisia kasvumahdollisuuksia kalastusvälineeliiketoiminnassa. Konserni tulee myös määrätietoisesti toteuttamaan toimenpiteitä kannattavuuden parantamiseksi, taseen keventämiseksi ja operatiivisen toiminnan kehittämiseksi. Pitkän tähtäimen tavoitteena on palata nopeammalle kasvu-uralle ja aktiivisesti etsiä synergistisiä kasvumahdollisuuksia myös kalastusvälineeliiketoiminnan ulkopuolelta.

Konsernin olemassa olevat resurssit ja vahvuudet luovat perustan myös tulevaisuuden strategialle, niin lyhyellä kuin pitkällä tähtäimellä. Tulevaisuuden strategia perustuu brändiportfolion, tuotannon ja tuotekehityksosaamisen sekä laajan jakeluverkoston ja maailmanlaajuisen vahvan paikallisen läsnäolon hyödyntämiseen konsernin omien ja valikoitujen synergististen kolmansien osapuolien tuotteiden myynnissä.

Päivitetyn strategian toteuttaminen etenee kaikilla tasoilla konsernissa. Useita orgaanisen kasvun projekteja, joissa hyödynnetään syvää markkinoiden ja asiakkaiden tuntemista, on käynnissä kaikkialla konsernissa. Erityistä huomiota on kiinnitetty kansainvälisen innovaatiovoimamme hyödyntämiseen palvelemaan kasvavia tuotekategoriota sekä kalastuksen pientrendien kaupallistamiseen. Eräissä maissa jakeluportfolioon on lisätty synergistisiä metsästystuotteita hyödyntäen olemassa olevaa jakeluyhtiöverkostoa.

Useat konsernin strategiset kehitysprojektit liittyvät Shimano-jakelusopimuksien muutoksiin, jotka julkistettiin 18.1.2019. Konserni lopettaa Shimano-tuotteiden, pääosin vapojen ja kelojen, jakelun vuoden 2020 aikana kokonaan omistamissa tytäryhtiöissä ja Shimano lopettaa Rapala-tuotteiden jakelun huhtikuussa 2019. Tämän seurauksena konserni saa kokonaisvaltaisen myyntikanavan Euroopan suuriin kalastusmarkkinoihin Saksassa, Isossa-Britanniassa, Italiassa ja Benelux-maissa, jotka ovat aikaisemmin olleet Shimanon palvelemia. Lisäksi nämä muutokset avaavat konsernille mahdollisuuden pohtia globaaleja strategisia ratkaisuja vapa- ja kelakategorioiden. Konserni myy jo tällä hetkellä vapoja ja keloja omilla tuotemerkeillä tietyissä maissa ja konserni tulee vahvista-

maan ja kiihdyttämään näiden tuotekategorioiden kehitystä tulevaisuudessa. Vuonna 2018 konsernin Shimano-tuotteiden myynti oli noin 27 MEUR niissä maissa, joissa konserni lopettaa Shimano-tuotteiden jakelun. Tämä edusti noin 10 % konsernin kokonaismyynnistä.

Alentaakseen varastoja ja parantaakseen palvelutasoaan konserni on allokoitunut merkittävästi resursseja ja lisännyt fokusta sisäisen toimitusketjun tehostamiseen sekä parempaan myyntin- ja tuotannon suunnitteluun. Viroon perustettiin vuonna 2018 keskitetty uistinten puskurivarasto, joka palvelee Euroopan markkinoita. Keskitetyn puskurivaraston rakentaminen nosti tilapäisesti varastotasoja vuodenvaihteessa. Tiettyjä varastoja suljettiin vuoden 2018 aikana Itä-Euroopassa tavoitteena keskittää varasto-operaatioita isompiin yksiköihin.

Osana maailmanlaajuisen tuotantotoimintojen kehittämistä, useilla tehtailta on käynnissä lean-projekteja. Eräs konsernin päähankkeista on aikaansaada pysyvä tuloskäännä Indonesian-uistintoinnoille. Tiettyjä heikosti kannattavia tuotekategorioita ollaan paraikaa ulkoistamassa kokonaan tehtaalta. Lisäksi yksikön johtoa on vahvistettu, tuotantoa tullaan yksinkertaistamaan ja joitakin ei-ydinprosesseja tullaan ulkoistamaan.

Konserni on investoinut konserninlaajuisiin yhteisiin tietojärjestelmiin ja resursseihin kehittääkseen tehokkuutta ja parantaakseen toimitusketjua ja tuotehallintaa. Yhtenäinen toiminnanohjausjärjestelmä implementoitiin Skandinaviaan vuoden 2018 aikana. Konserni myös kasvatti myynti- ja markkinointi-investointejaan digitaalisiin kanaviin hyödyntääkseen niiden tarjoamia mahdollisuuksia vahvemmin tulevaisuudessa. Lisäksi konserni on kasvattanut suorien kuluttajakontaktien hyödyntämistä markkinoinnissa. Kuluttajat ostavat konsernin tuotteita kasvavissa määrin digitaalisten kanavien kautta, joko puhtaiden verkkokauppojen, perinteisten vähittäiskauppojen omien verkkokauppojen tai konsernin oman digitaalisen kuluttajakaupan kautta. Sisältöpainotteinen Euroopan Unionin alueen kuluttajille suunnattu Rapala-verkkokauppa avattiin toukokuussa 2018 hyödyntäen Yhdysvalloissa rakennettua alustaa. Kaupan tavoitteena on parantaa asiakaskokemusta ja kasvattaa brändin tunnettavuutta.

TUOTEKEHITYS

Jatkuva tuotekehitys ja innovaatiot ovat konsernin ydinosaimista, ja niillä on merkittävä rooli brändien arvossa ja kaupallisessa menestyksessä. Konserni on uudelleenjärjestellyt ja kehittänyt uistintuotekehitysprosessiaan keskittämällä tuotekehityksosaamista ja tärkeimpiä resursseja yhteen toimipisteeseen Suomeen. Tuotekehitys- ja tutkimuskeskus palvelee konsernin uistintuotantoyksiköitä Euroopassa ja Aasiassa.

Tuotekehityssyklit ovat lyhenemässä, mikä mahdollistaa nopeamman reagoinnin markkinoiden tarpeisiin ja kehittyviin trendeihin. Tuotelanseerausten aikataulut ovat entistä joustavampia ja niitä voidaan kohdistaa tarkemmin yksittäisten markkinoiden sesonkeihin.

Yksi vuoden tärkeimpiä tuotelanseerauksia oli Euroopan-laajuisen koordinoitu haukiuistinnalliston esittely, joka alkoi tammikuussa Ranskasta. Lanseeraus oli menestys, ja vuoden myyntiennuste saavutettiin jo ensimmäisten kuuden kuukauden aikana. Sufix 131 G-Core -siima lanseerattiin European Fishing Tackle Trade Exhibition -messuilla, missä se palkittiin parhaana uutena punottuna siimana. Uusi Rapala Super Shadow Rap -vaappu, joka on osa uutta haukiuistinnallistoa, sai paras uusi vaappu -palkinnon.

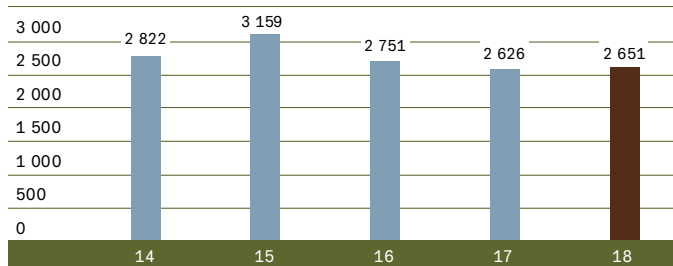
Vuoden toisella puoliskolla ICAST-messuilla Orlandossa, Floridassa VMC Tokyo Rig ja VMC Neko Skirt lanseerattiin bassinkalastusmarkkinaan, ja VMC Neko Skirt äänestettiin messujen parhaaksi omassa kategoriassaan. Myös Storm 360GT Searchbait Swimmer oli yksi menestyksekkäistä ICAST-lanseerauksista ja laajensi suosittua pehmytuoviustinnallistoa. Lisäksi messuilla esiteltiin useita laajennuksia Rapalan tärkeisiin tuoteperheisiin, kuten Rapala RipStop-uistinnallistoon.

Valmistelut vuoden 2019 globaaleihin ja paikallisiin tuotelanseerauksiin olivat hyvässä vauhdissa.

HENKILÖSTÖ JA ORGANISAATIO

Konsernin henkilöstömäärä oli keskimäärin 2 772 (2 736) koko vuoden aikana ja joulukuun lopussa 2 651 (2 626).

HENKILÖSTÖ KAUDEN LOPUSSA

YMPÄRISTÖASIAKSET JA YHTEISKUNTAVASTUUS

Konsernin toimintaa kehitetään jatkuvasti kestävämpään suuntaan puhtaamman ympäristön edistämiseksi. Tuotteita, valmistusmenetelmiä ja toimintatapoja kehitetään siten, että niiden ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman vähäisiä tuotteiden elinkaaren aikana. Konserni tutkii tapoja korvata nykyisiä raaka-aineita luontoystävällisemmällä materiaaleilla – niin että tuotteiden halutut ominaisuudet säilyvät. Konserni kehittää ympäristöasioiden seurantaa ja raportointia.

Rapala-konsernin ympäristöasioista sekä taloudellisesta ja sosiaalisesta yhteiskuntavastuusta kerrotaan tarkemmin konsernin internetsivujen Yrittäjävastuu-osiossa (www.rapalavmc.com).

RISKIENHALLINTA

Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea konsernin strategian ja liiketoiminnan tavoitteiden toteuttamista. Hallitus arvioi konsernin taloudellisia, toiminnallisia ja strategisia riskejä säännöllisesti ja vahvistaa näihin liittyviä periaatteita ja ohjeita konsernijohton toteutettavaksi ja koordinoitavaksi. Konsernin riskienhallinnan pääperiaatteet on kuvattu konsernitilinpäätöksen Riskienhallinta-osiossa.

HALLINTO JA OSAKETIEDOT

Hallitus päivitti ja vahvisti selvityksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä, joka on saatavilla konsernin internetsivuilla.

Tietoa osakkeista, osakkeenomistajista, osakepalkkiojärjestelmästä ja hallituksen valtuutuksista on esitetty osiossa Osakkeet ja osakkeenomistajat. Lähipiiritapahtumat ja ylimmän johdon palkkiot on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 28.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT JA RISKIT

Markkinanäkymät Pohjois-Amerikassa ovat positiiviset ja konsernilla on vahva tilauskanta vuoteen 2019. Konserni uskoo edelleen tuotteidensa kuluttajakysynnän jatkuvan hyvänä sekä vanhoissa uusissa kanavissa. Lisäksi konsernilla on vahva asema isoimpien Pohjois-Amerikkalaisten asiakkaiden keskuudessa. Euroopassa hintakilpailu on tietyissä tuotekategorioissa kiristynyt ja kilpailutilanne jatkuu kireänä. Kokonaisuutena konserni odottaa omien tuotteiden myynnin kasvavan edellisvuodesta.

Päivitetyn strategian mukaisesti konserni on käynnistänyt lukuisia hankkeita orgaanisen kasvun kiihdyttämiseksi sekä kustannus- ja pääomatehokkuuden ja operatiivisen toiminnan tehokkuuden parantamiseksi. Näistä hankkeista sekä Shimanon ja konsernin välisen yhteistyön muutoksista johtuvista projekteista aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia ja investointeja vuonna 2019.

Konserni odottaa vuoden 2019 myynnin vertailukelpoisen valuuttakurssien olevan noin vuoden 2018 tasolla ja vertailukelpoisen liikevoiton (ilman realisoitumattomien operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten markkina-arvostuksia ja muita vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä) kasvavan vuodesta 2018. Näkyvyys Shimano-tuotteiden myyntiin 2019 niissä maissa, joissa jakelusopimuksia on muutettu, on kuitenkin hieman tavanomaista heikompi. Lisäksi, mahdollinen globaalinen talouskasvun hidastuminen saattaa vaikuttaa vähittäiskauppa- ja kuluttajakysyntään. Myös säätilojen muutoksilla voi olla vaikutusta konsernin myyntiin.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät sekä liiketoiminnan kausiluonteisuus on kuvattu tarkemmin tämän vuosikatsauksen lopussa.

MUUT OLENNAISET TAPAHTUMAT

Pitkän aikavälin osakeperusteinen kannustinjärjestelmä konsernin avainhenkilöille

16.2.2018 konserni julkisti, että hallitus on päättänyt uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepalkkiojärjestelmästä. Uuden järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen, yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuva palkkiojärjestelmä. Uuden osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 40 henkilöä mukaan lukien toimitusjohtaja ja muut konsernin johtoryhmän jäsenet.

Uudessa osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden ansaintajakso, kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta perustuu konsernin taloudellisiin ansaintakriteereihin, joita mitataan tilikaudelta 2020 ja yhtiön osakekurssikriteeriin, jota mitataan neljänkymmenen (40) peräkkäisen kaupankäyntipäivän pituiselta mittausjaksolta marras-joulukuussa 2020. Hallitus voi päättää myös muista 40 kaupankäyntipäivän pituisista mittausjaksoista. Ansaintajakson taloudelliset ansaintakriteerit ovat konsernin tuotteiden myynti vuonna 2020, konsernin vertailukelpoinen liikevoitto marginaali (EBIT %) vuonna 2020 ja konsernin keskimääräinen käyttöpääoman suhteellinen taso vuonna 2020.

Järjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 900 000 Rapala VMC Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Mahdolliset palkkiot ansaintajaksolta 2018–2020 maksetaan vuonna 2021 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli osallistujan työ- tai toimeksianto päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Huomattava osa toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkkioalokaatioista riippuu heidän henkilökohtaisista sijoituksistaan yhtiön osakkeisiin ja näillä sijoituksilla hankittujen osakkeiden omistamisesta.

ESITYS VOITONJAKOKELPOISTEN VAROJEN KÄYTÖSTÄ

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,06 euroa (0,04 euroa) osakkeelle tilikaudelta 2018 ja että loppuosa jakokelpoisista varoista siirretään voittovarojen tilille. Osinko ehdotetaan maksettavaksi kahdessa samansuuruisessa erässä. Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2018 olivat 20,4 MEUR.

Konsernin taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikauden päättymisen jälkeen. Konsernin maksuvalmius on hyvä, ja hallituksen näkemyksen mukaan ehdotetun suuruinen osingonjako ei heikennä konsernin maksuvalmiutta.

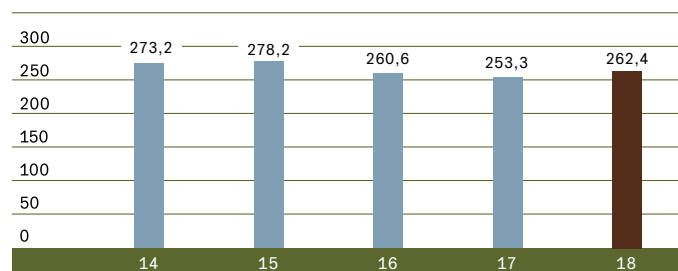
TILIKAUDEN PÄÄTTYMISPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden jälkeiset tapahtumat on eritelty konsernin tilinpäätöksen liitetiedossa 31.

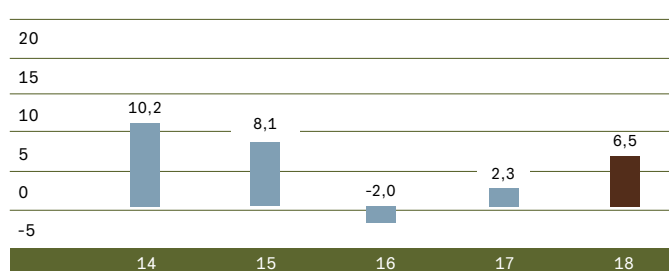
TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

		2018	2017	2016	2015	2014
Toiminnan laajuus ja kannattavuus						
Liikevaihto	MILJ. EUR	262,4	253,3	260,6	278,2	273,2
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia suhteessa liikevaihtoon	MILJ. EUR	22,4	15,7	14,1	28,1	30,0
	%	8,5	6,2	5,4	10,1	11,0
Liikevoitto suhteessa liikevaihtoon	MILJ. EUR	14,8	8,9	7,2	21,0	22,9
	%	5,6	3,5	2,8	7,6	8,4
Voitto ennen veroja suhteessa liikevaihtoon	MILJ. EUR	12,7	5,6	2,2	14,2	15,7
	%	4,8	2,2	0,8	5,1	5,8
Tilikauden tulos suhteessa liikevaihtoon	MILJ. EUR	6,5	2,3	-2,0	8,1	10,2
	%	2,5	0,9	-0,8	2,9	3,7
Jakautuminen						
Emoyhtiön omistajille	MILJ. EUR	6,1	2,4	-3,0	6,7	9,2
Määräysvallattomille omistajille	MILJ. EUR	0,4	0,0	1,0	1,4	1,0
Investoinnit suhteessa liikevaihtoon	MILJ. EUR	6,4	6,0	8,4	9,1	8,7
	%	2,4	2,4	3,2	3,3	3,2
Tutkimus- ja kehityskulut suhteessa liikevaihtoon	MILJ. EUR	1,6	1,9	2,5	2,1	2,0
	%	0,6	0,7	0,9	0,8	0,7
Korollinen nettovelka kauden lopussa	MILJ. EUR	70,3	67,8	96,1	108,2	99,9
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	MILJ. EUR	217,4	210,5	232,2	248,1	236,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	%	6,9	4,0	3,0	8,7	9,8
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	4,5	1,7	-1,5	5,9	7,5
Omavaraisuusaste kauden lopussa	%	53,2	53,9	43,1	44,7	44,1
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa	%	47,8	47,5	70,6	77,3	73,2
Henkilöstö keskimäärin	Henkilöä	2 772	2 736	2 829	3 078	2 716
Henkilöstö kauden lopussa	Henkilöä	2 651	2 626	2 751	3 159	2 822

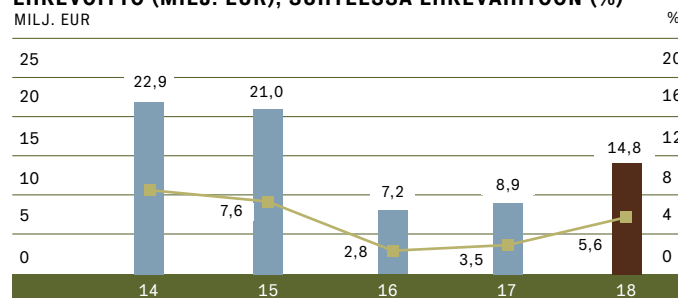
LIIVEVAIHTO, MILJ. EUR

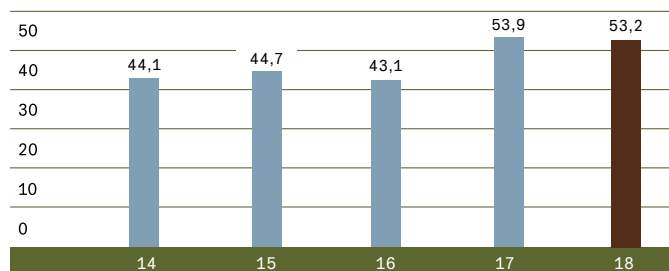
TILIKAUDEN TULOS, MILJ. EUR

LIIKEVOITTO (MILJ. EUR), SUHTEESSA LIIVEVAIHTOON (%)

OMAVARAISUUSASTE, %

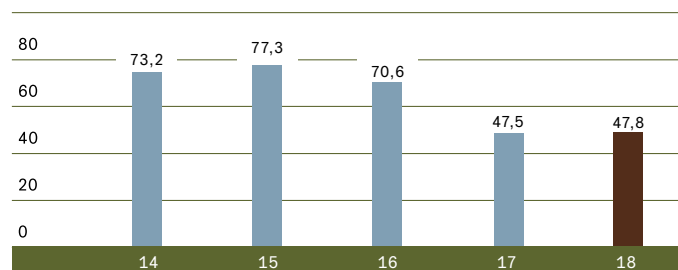
■ Liikevoitto
■ Liikevoitto suhteessa liikevaihtoon

		2018	2017	2016	2015	2014
Osakekohtaiset tunnusluvut						
Osakekohtainen tulos	EUR	0,13	0,05	-0,08	0,17	0,24
Osakekohtainen tulos, laimennettu	EUR	0,13	0,05	-0,08	0,17	0,24
Oma pääoma/osake	EUR	3,05	2,89	3,33	3,43	3,34
Osakekohtainen osinko ¹⁾	EUR	0,06	0,04	0,10	0,15	0,20
Osinko/tulos ¹⁾	%	45,8	64,2	-128,9	86,3	83,3
Efektiiivinen osinkotuotto ¹⁾	%	1,97	1,20	2,42	3,16	4,25
Hinta/voittosuhte		23,3	53,5	-53,2	27,3	19,6
Osakkeen viimeinen kurssi kauden lopussa	EUR	3,05	3,33	4,13	4,74	4,71
Osakkeen alin kurssi	EUR	2,89	3,29	3,90	4,57	4,69
Osakkeen ylin kurssi	EUR	4,07	4,68	4,90	5,85	6,00
Tilikauden keskipurssi	EUR	3,43	3,72	4,30	5,11	5,17
Osakkeiden vaihto	kpl	1 511 411	4 096 349	2 782 154	2 074 690	1 065 880
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä	%	3,94	10,69	7,26	5,41	2,77
Osakepääoma	MILJ. EUR	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Osinko tilikaudelta ¹⁾	MILJ. EUR	2,3	1,5	3,8	5,7	7,7
Osakekannan markkina-arvo ²⁾	MILJ. EUR	116,9	127,6	158,3	181,8	180,8
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ²⁾	1 000 kpl	38 323	38 323	38 323	38 360	38 393
Omien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa	1 000 kpl	677	677	677	640	607
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä ²⁾	1 000 kpl	38 323	38 323	38 329	38 366	38 506
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, laimennettu ²⁾	1 000 kpl	38 323	38 323	38 323	38 360	38 393
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, laimennettu ²⁾	1 000 kpl	38 323	38 323	38 329	38 366	38 506

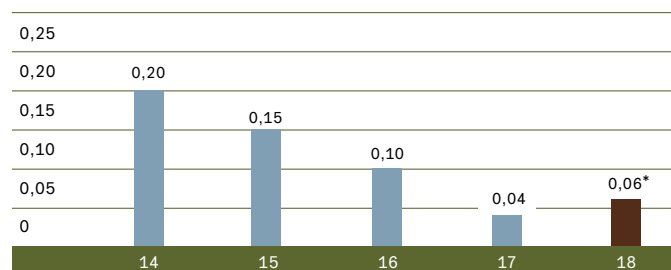
¹⁾ Vuoden 2018 osalta hallituksen esitys.

²⁾ Ei sisällä omia osakkeita.

VELKAANTUMISASTE (NETTO), %

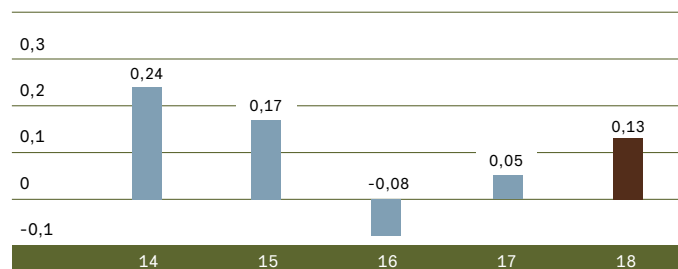

OSINKO/OSAKE, EUR

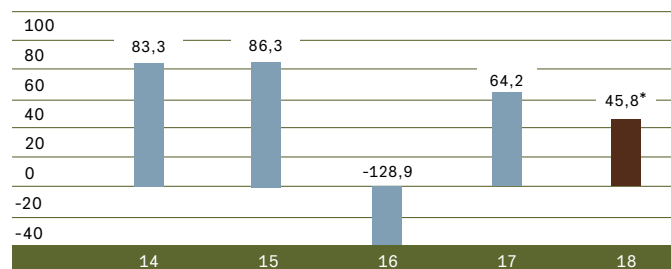

*Hallituksen esitys

OSAKEKOHTAINEN TULOS, EUR

OSINKO/TULOS, %

*Hallituksen esitys

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

KONSERNIN TULOSLASKELMA

MILJ. EUR	LIITETIETO	2018	2017
Liikevaihto	2	262,4	253,3
Liiketoiminnan muut tuotot	4	0,9	1,1
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		7,1	-4,4
Valmistus omaan käyttöön		0,2	0,2
Materiaalit ja palvelut	6	-129,0	-112,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	7	-68,8	-67,6
Liiketoiminnan muut kulut	5	-50,4	-54,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	13	0,0	0,0
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia		22,4	15,7
Poistot ja arvonalentumiset	11, 12	-7,6	-6,9
Liikevoitto		14,8	8,9
Rahoitustuotot ja -kulut	9	-2,1	-3,2
Voitto ennen veroja		12,7	5,6
Tuloverot	10	-6,2	-3,3
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		6,5	2,3
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		6,1	2,4
Määräysvallattomille omistajille	14	0,4	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta/tappiosta laskettu osakekohtainen tulos	30		
Osakekohtainen tulos, EUR		0,13	0,05
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR		0,13	0,05
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl		38 323	38 323
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl		38 323	38 323

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

MILJ. EUR	2018	2017
Tilikauden voitto/tappio	6,5	2,3
Muut laajan tuloksen erät, verovaikutus huomioitu¹⁾		
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi:		
Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	0,1	0,0
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä	0,1	0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:		
Muuntoerot	3,2	-13,6
Rahavirran suojaukset ²⁾	0,0	0,2
Nettosijoitusten suojaukset	-1,0	-1,9
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä	2,1	-15,3
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	2,2	-15,3
TILIKAUDEN LAAJA TULOS	8,8	-12,9
Jakautuminen		
Emoyhtiön omistajille	8,6	-12,7
Määräysvallattomille omistajille	0,2	-0,3

¹⁾ Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä verovaikutus on esitetty liitetiedossa 10.

²⁾ Rahavirran suojausten erittely on esitetty liitetiedossa 19.

KONSERNIN TASE

MILJ. EUR	LIITETIETO	2018	2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	11	48,5	47,7
Muut aineettomat hyödykkeet	11	26,0	25,6
Aineelliset hyödykkeet	12	29,5	32,7
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	13	0,0	0,0
Muut osakkeet	15	0,3	0,3
Korolliset saamiset	16	0,0	0,0
Korottomat saamiset	16	0,2	0,3
Laskennalliset verosaamiset	10	5,3	6,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä		109,8	113,2
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	17	99,1	92,5
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	16	53,0	47,6
Tuloverosaamiset		1,7	2,1
Korolliset saamiset	16		
Rahavarat	18	13,4	10,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä		167,3	152,4
VARAT YHTEENSÄ		277,1	265,6
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osakepääoma		3,6	3,6
Ylikurssirahasto		16,7	16,7
Suojausrahasto		0,0	0,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		4,9	4,9
Omat osakkeet		-5,6	-5,6
Muuntoerot		-11,2	-13,6
Kertyneet voittovarot		108,6	104,7
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	19	117,0	110,7
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	14	5,1	6,9
Hybridilaina	19	25,0	25,0
Oma pääoma yhteensä		147,1	142,7
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	24	10,1	34,6
Korottomat velat	25	0,1	0,7
Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet	20	2,6	2,5
Laskennalliset verovelat	10	5,4	6,0
Varaukset	21	0,1	0,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä		18,2	43,9
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	24	73,7	43,5
Ostovelat ja muut korottomat velat	25	36,7	34,6
Tuloverovelat		1,3	0,9
Varaukset	21	0,1	0,1
Lyhytaikaiset velat yhteensä		111,8	79,0
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		277,1	265,6

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

MILJ. EUR	LIITETIETO	2018	2017
Tilikauden voitto		6,5	2,3
Oikaisuerät			
Tuloverot	10	6,2	3,3
Rahoitustuotot ja -kulut	9	2,1	3,2
Ei-rahamääräisten erien oikaisu			
Poistot ja arvonalentumiset	11, 12	7,6	6,9
Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät	7, 29	0,4	
Kurs sierot	9	-0,6	0,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	13	0,0	0,0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot		0,2	0,4
Muut oikaisut		1,3	-2,7
Oikaisuerät yhteensä		17,2	11,6
Rahoituserät			
Maksetut korot		-1,9	-3,0
Saadut korot		0,7	0,7
Maksetut verot		-4,6	-3,8
Muut rahoituserät, netto		-0,1	-0,3
Rahoituserät yhteensä		-5,9	-6,4
Käyttöpääoman muutos			
Saamisten muutos		-4,0	1,0
Vaihto-omaisuuden muutos		-9,0	8,4
Velkojen muutos		1,9	2,3
Käyttöpääoman muutos yhteensä		-11,1	11,6
Liiketoiminnan nettorahavirta		6,7	19,1
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	11	-0,8	-0,9
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	12	1,7	0,2
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	12	-5,6	-5,1
Willtech Giftin luovutus, rahavaroilla vähennettynä	3		0,8
Korollisten saamisten muutos		0,0	0,0
Investointien nettorahavirta yhteensä		-4,7	-4,9
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut osingot emoyhtiön osakkeenomistajille		-1,5	-3,8
Maksetut osingot määräysvallattomille omistajille		-2,0	-1,5
Etelä-Afrikan tytäryhtiön vähemmistöosuuden hankinta	3		-1,5
Pitkäaikaisten lainojen nostot		1,3	10,0
Lyhytaikaisten lainojen nostot		86,8	67,2
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-5,1	-15,0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-77,4	-113,4
Rahoitusleasingvelkojen maksut		0,0	0,0
Hybridilaina		-1,3	24,7
Rahoituksen nettorahavirta yhteensä		0,8	-33,3
Rahavarojen muutos		2,7	-19,1
Rahavarat tilikauden alussa		10,3	33,8
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		0,4	-4,4
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	18	13,4	10,3

RAHOITUKSEN RAHAVIRTAAN SISÄLTYVIEN LAINOJEN MUUTOKSET

Lainat 1.1.2018	78,1
Nostot	88,2
Takaisinmaksut	-83,0
Realisoitumattomat kurssimuutokset*	0,4
Lainat 31.12.2018	83,7

Rahavirtalaskelman lainojen nostot ja lyhennykset, netto

Lainojen nostot ja takaisinmaksut	5,2
Johdannaisten ja muiden rahoitustapahtumien realisoituneet kurssimuutokset	0,5
Lainojen nostot ja lyhennykset, netto	5,7

*Lainojen realisoitumattomat kurssimuutokset eivät sisälly rahavirtalaskelmaan.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

MILJ. EUR	EMOYHTIÖN OMISTAJILLE KUULUVA PÄÄOMA									
	OSAKE- PÄÄOMA	YLIKURSSI- RAHASTO	SUOJAUS- RAHASTO	SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO	OMAT OSAKKEET	MUUNTO- EROT	KERTYNEET VOITTOVARAT	MÄÄRÄYS- VALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS	HYBRIDI- LAINA	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ
Oma pääoma 1.1.2017	3,6	16,7	-0,2	4,9	-5,6	1,7	106,4	8,6		136,1
Tilikauden voitto							2,4	0,0		2,3
Muut laajan tuloksen erät ¹⁾										
Muuntoerot						-13,4		-0,2		-13,6
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet							0,0			0,0
Rahavirran suojaus			0,2							0,2
Nettosijoitusten suojaukset						-1,9				-1,9
Tilikauden laaja tulos			0,2			-15,3	2,4	-0,3		-12,9
Osingonjako							-3,8			-3,8
Vähemmistön hankinta							-0,1	-1,4		-1,5
Hybridilaina									25,0	25,0
Hybridilainan kulut							-0,2			-0,2
OMA PÄÄOMA 31.12.2017	3,6	16,7	0,0	4,9	-5,6	-13,6	104,7	6,9	25,0	142,7
IFRS 9 soveltamisen vaikutus							-0,2	0,0		-0,2
OMA PÄÄOMA 1.1.2018	3,6	16,7	0,0	4,9	-5,6	-13,6	104,5	6,9	25,0	142,5
Tilikauden voitto							6,1	0,4		6,5
Muut laajan tuloksen erät ¹⁾										
Muuntoerot						3,4		-0,3		3,2
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet							0,1			0,1
Rahavirran suojaus			0,0							0,0
Nettosijoitusten suojaukset						-1,0				-1,0
Tilikauden laaja tulos			0,0			2,4	6,2	0,2		8,8
Osingonjako							-1,5	-2,0		-3,5
Hybridilainan kulut							-1,1			-1,1
Osakeperusteiset maksut							0,4	0,0		0,4
Muut muutokset							0,0			0,0
OMA PÄÄOMA 31.12.2018	3,6	16,7	0,0	4,9	-5,6	-11,2	108,6	5,1	25,0	147,1

¹⁾ Verovaikutus huomioitu.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

PERUSTIEDOT

Rapala VMC Oyj (”yhtiö”) on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Asikkala. Yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1998 lähtien. Emoyhtiö Rapala VMC Oyj ja sen tytäryhtiöt (yhdessä ”konserni”) toimivat noin 40 maassa ja yhtiö on yksi maailman johtavia kalastustarvikeyhtiöitä.

Konsernitilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudesta 1.1.–31.12.2018. Yhtiön hallitus on kokouksessaan 14.2.2019 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös yhtiökokouksessa, joka pidetään tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa konsernin internetsivuilta www.rapalavmc.com tai osoitteesta Mäkelänkatu 91, 00610 Helsinki.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2018 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY 1606/2002) säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konserni ei ole, ennen niiden pakollista voimaantuloa, soveltanut uusia, uudistettuja tai muutettuja standardeja tai tulkintoja, jotka eivät ole vielä voimassa.

Tilinpäätöstiedot perustuvat alkuperäisiin hankintameneihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottua.

SOVELLETUT UUDET JA MUUTETUT STANDARDIT SEKÄ TULKINNAT

Konserni on soveltanut 1.1.2018 alkaen IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista ja IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardeja sekä IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardiin tehtyjä muutoksia.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

IFRS 15 määrittelee viisivaiheisen mallin yhteisöjen käytettäväksi asiakassopimuksista saatujen myyntituottojen kirjaamista varten. Voimaan tullessaan IFRS 15 korvasi nykyiset myyntituottojen kirjausohjeet, mukaan lukien IAS 18 Tuotot, IAS 11 Pitkäaikaishankkeet ja näihin liittyvät tulkinnat. Tuloutus tapahtuu, kun (tai sitä mukaa kun) asiakas saa määräysvallan luvattuun tavarahan tai palveluun siinä määrässä, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu kyseisistä tuotteista tai palveluista. Lisäksi IFRS 15 sisältää kattavat laadulliset sekä määrälliset liitetietovaatimukset yhtiön asiakassopimuksista, sopimusten suoritevelvoitteista ja merkittävistä arvioista.

Standardi vaatii yhteisöjä käyttämään harkintaa, kaikki asiaan liittyvät seikat ja olosuhteet huomioiden, soveltaessaan kutakin

vaihetta asiakkaiden kanssa solmittuihin sopimuksiin. Konserni otti standardin käyttöön täysin takautuvasti sen vaadittuna sovelta-mispäivänä. Vertailutietoihin vaikuttavia muutoksia ei ole, ja siten konsernin tilinpäätökseen ei ole tehty oikaisuja.

Konsernin liiketoimintaa on erityisesti kalastustarvikkeiden sekä metsästys-, ulkoilu- ja talviurheiluvälineiden valmistus, hankinta ja jakelu. Kalastus- ja muiden tarvikkeiden myyntiehdot sisältävät ainoastaan erillisiä suoritevelvoitteita, jotka eivät ole riippuvaisia tai kytkeydy muihin tavaroihin tai palveluihin, ja siten ne raportoidaan erillisinä. Konserni tulouttaa myynnin sinä ajankohtana, jona se täyttää suoritevelvoitteensa toimittaessaan tavarat asiakkaalle ja määräysvalta tavaroista siirtyy asiakkaalle. Joissakin asiakassopimuksissa on ehtoja kassa-alennuksista, määräalennuksista sekä markkinointitukimaksuista. Tällaiset ehdot synnyttävät IFRS 15 -standardin mukaan muuttuvan vastikkeen ja ne tulee arvioida sopimuksen alkuehdillä. Raportointikäytäntö ei olennaisesti poikkea konsernin nykyisestä käsittelystä.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardi ja siihen tehdyt muutokset sisältää ohjeistuksen luokittelusta ja arvostamisesta, arvonalentumisesta, alaskirjauksesta sekä yleisestä suojauslaskennasta ja korvaa nykyisen IAS 39 -standardin. IFRS 9:n mukainen arvonalentumismalli perustuu oletettuihin luottotappioihin.

Konserni on tunnistanut, että muutoksella on lievä, ei-olennainen vaikutus myyntisaamisten luottotappiovaraukseen, joka standardimuutoksen myötä perustuu odotettujen luottotappioiden malliin. Konserni on määritellyt odotettujen luottotappioiden mallin, jossa konserniyhtiöt on jaettu markkina-alueittain ja myyntisaamia on analysoitu ikääntymisen, kirjattujen todellisten luottotappioiden ja luottotappiovarausten perusteella. Luottotappiovarausten todettiin olevan korkeampia kuin todelliset kirjatut luottotappiot. Myyntisaamisten ikäjakaman perusteella kirjattavat prosentuaaliset luottotappiovaraukset nousevat perustuen parhaaseen arvioon kohonneesta oletettujen luottotappioiden riskistä ja yli 18 kuukautta vanhoille myyntisaamisille tehdään luottotappiovaraus koko määrästä. Aikaisempia kausia ei ole oikaistu. Odotettujen luottotappioiden malli on lisännyt luottotappiovarauksen alkusaldoon vuonna 2018 0,2 MEUR, mikä on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin.

1.1.2018 alkaen listaamattomat As Oy Tahko Eagle osakkeet on luokiteltu käypään arvoon laajan tuloslaskelman kautta, kun taas IAS 39:n mukaan As Oy Tahko Eagle osakkeet on aiemmin luokiteltu myytävissä oleviin rahoitusvaroihin.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut

IFRS 2 – standardin muutosten tarkoituksena on poistaa vaihtelevuutta kolmella alueella: oikeuden syntymisehtojen vaikutus käteisvaroina maksettavan osakeperusteisen liiketoimen arviointiin, osakeperusteisen liiketoimen luokittelu nettomaksuominaisuuksilla ennakkoverovastuita varten ja laskenta, jossa osakeperusteisen liiketoimen ehtojen muutos muuttaa sen luokittelun käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi. Konserni on päättänyt konsernin avainhenkilöiden pitkäaikaisesta kannustinjärjestelmästä vuoden 2018 aikana ja seuraa IFRS 2:n muutoksia siten heti järjestelmän alusta lähtien. Tästä syystä muutoksia vertailukuihin ei ole tarvinnut tehdä.

IFRS 9 LUOKITTELUYHMYT

MEUR	IAS 39	IFRS 9	IAS 39	IFRS 9	MUUTOS
RAHOITUSVARAT	Luokitteluryhmä		Kirjanpitoarvo 1.1.2018		
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0,3	0,3	-
Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	0,0	0,0	-
Muut pitkäaikaiset varat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno	0,3	0,3	-
Myyntisaamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno	47,6	47,4	0,2
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno	10,3	10,3	-
Muut osakkeet	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	0,3	0,3	-
RAHOITUSVELAT					
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1,3	1,3	-
Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvelat	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	0,0	0,0	-
Korottomat velat	Muut rahoitusvelat	Jaksotettuun hankintameno	19,2	19,2	-
Korolliset velat	Muut rahoitusvelat	Jaksotettuun hankintameno	78,1	78,1	-
Ostovelat	Muut rahoitusvelat	Jaksotettuun hankintameno	15,4	15,4	-

UUSIEN JA MUUTETTUIEN STANDARDIEN JA TULKINTOJEN SOVELTAMINEN 2019

Konserni aloittaa seuraavien sitä koskevien uusien, uudistettujen tai muutettujen standardien ja tulkintojen soveltamisen vuonna 2019.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi, joka julkaistiin tammikuussa 2016, esittää vaatimukset vuokrasopimusten kirjaamiselle, arvostamiselle, esittämistavalle ja tilinpäätöksessä julkaistaville tiedoille. Standardin mukaan kaikki vuokralle ottajien vuokrasopimukset käsitellään yhtenevällä tavalla niin, että vuokralle ottaja kirjaa konsernitaseeseen käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokravelat lähtökohtaisesti kaikista vuokrasopimuksesta, lukuunottamatta lyhytaikaisia ja vähempiarvoisia vuokrasopimuksia. Voimassaolevan IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin ohjeistuksen mukaan vuokralleottajan pitää tehdä ero taseessa olevan rahoitusleasing-sopimuksen ja taseen ulkopuolella olevan operatiivisen vuokrasopimuksen välillä. Vuokralleottajan näkökulmasta raportointi säilyy samankaltaisena kuin nykyisin voimassaolevan standardin mukaan, eli vuokrasopimukset jaetaan edelleen rahoitusleasing-sopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin. IFRS 16 -standardi korvaa voimaantullessaan IAS 17 -standardin tulkintoineen.

Konsernin IFRS 16 projektiryhmä on käynyt läpi konsernin vuokrajärjestelyjä ja hankkinut sekä implementoinut uuden laskentajärjestelmän ZenTreasury Oy:ltä vuokrasopimuslaskentaa varten. Laskentajärjestelmän koulutukset konserniyhtiöille jatkuivat vuoden 2019 alkupuoliskon aikana.

Rapala VMC ottaa IFRS 16 -standardin käyttöön voimaantulopäivänä 1.1.2019 soveltaen yksinkertaistettua menettelytapaa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton ohjeistuksen mukaisesti vertailutietoja ei oikaista. Arvioiden mukaan, jotka on tehty ennen IFRS 16 voimaantuloa, standardi kasvattaa käyttöoikeusomaisuuseriä ja vuokravelkaa noin 15-16,5 MEUR, joista suurin osa kohdistuu kiinteistövuokrasopimuksiin perustuviin velotteisiin. Konserni olettaa, että IFRS 16 käyttöönotto tulee kasvattamaan konsernin korollista nettovelkaa sekä velkaisuusastetta. Aikaisemmat leasing maksut siirtyvät

poistoihin ja korkokuluihin; jonka vuoksi myös liikevoiton odotetaan kasvavan. Liiketoiminnan rahavirran odotetaan kasvavan vuokravelan pääkomponentin vuoksi, joka kirjataan jatkossa rahoituksen rahavirtaan ja tästä syystä rahoituksen rahavirta tulee laskemaan. Standardin käyttöönotolla ei oleteta olevan olennaista vaikutusta konsernin nettotulokseen eikä omaan pääomaan.

Rapala VMC käytti seuraavia käytännön apukeinoja standardin käyttöönotossa:

- IFRS 16 -standardia sovellettiin sopimuksiin, jotka olivat aiemmin IAS 17 Vuokrasopimukset ja IFRIC 4 Miten määritellään, sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen -standardeja sovellettaessa tunnistettu vuokrasopimuksiksi.
- Käytti jälkiviisautta vuokra-ajan määrittämisessä olemassa oleviin vuokrasopimuksiin käyttöönoton hetkellä 1.1.2019.
- Jätti alkuvaiheen välittömät menot käyttöoikeusomaisuuserän ulkopuolelle.

Rapala VMC valitsi seuraavan käytännön apukeinon sovellettaessa standardia jatkossa:

- Ei erottele vuokrasopimuskomponentteja ja muita sopimuskomponentteja, vaan käsittelee sen sijaan jokaisen vuokrasopimuskomponentin sekä muun kuin vuokrasopimuskomponentin yhtenä vuokrasopimuskomponenttina.
- Käyttöönoton jälkeen Rapala VMC ei sovelle standardia vuokrasopimuksiin, joissa vuokra-aika on 12 kuukautta tai sitä lyhyempi sopimuksen alkamisajankohtana. Sen sijaan kirjaa nämä lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin liittyvät vuokramaksut kuluksi.

IFRS 9:n muutokset: Etukäteen suoritettavaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen kompensatio

IFRS 9:n muutokset selventävät arvostamista että täyttääkö etukäteen suoritettavaa maksua koskeva ominaisuus SPPI-testin ehdot. Option käyttävä taho voi maksaa tai saada kohtuullisen korvauksen etukäteen suoritettua maksusta riippumatta mistä etukäteismaksu johtuu. Tarkoittaen, että etukäteen suoritettavaa maksua kos-

kevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen kompensatio eivät automaattisesti tarkoita, että SPPI-testin ehdot eivät voi täytyä.

Muutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla ja ennenaikainen soveltaminen on sallittua. Muutokseen liittyy erityisiä siirtymäsääntöjä riippuen siitä, milloin IFRS 9 -standardia sovelletaan ensimmäistä kertaa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevilla käyttöönotolla olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 28:n muutokset: Pitkäaikaiset osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Muutokset selventävät, että IFRS 9 -standardi ja sen arvon alentumista koskevat vaatimukset koskevat pitkäaikaisia osuuksia. Tämän lisäksi, sovellettaessa IFRS 9 -standardia pitkäaikaisiin osuuksiin, yhtiö ei ota huomioon IAS 28 -standardin vaatimia kirjanpidollisia oikaisuja näiden osuuksien kirjanpitoarvoihin (ts. pitkäaikaisten osuuksien kirjanpitoarvoon sijoituskohteen tappioiden kohdistamisesta tai arvon alentumisen arvioinnista IAS 28:n mukaisesti tehtyjä oikaisuja).

Muutoksia tulee soveltaa takautuvasti 1. tammikuuta 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Ennenaikainen soveltaminen on sallittua. Muutokseen liittyy erityisiä siirtymäsääntöjä riippuen siitä, otetaanko muutokset käyttöön yhtä aikaa IFRS 9:n soveltamisena aloittamisen kanssa. Muutoksia ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevilla käyttöönotolla olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin 2015–2017: Muutokset standardeihin IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen, IFRS 11 Yhteisjärjestelyt, IAS 12 Tuloverot and IAS 23 Vieraan pääoman menot

IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen. IFRS 3 -standardin muutokset selventävät, että kun yhtiö saa määräysvallan liiketoiminnassa, joka on yhteinen toiminto, yhtiö soveltaa vaiheittaista hankintaa koskevia kirjanpitokäsittelyvaatimuksia, mukaan lukien sen yhteisen toiminnon aiemman omistuksen uudelleen arvostuksen käypään arvoon. Uudelleen arvostuksen kohteena olevaan aiempaan omistukseen luetaan mukaan mahdolliset yhteiseen toimintoon liittyvät kirjaamattomat omaisuuserät, velat ja liikearvo.

IFRS 11 Yhteisjärjestelyt. IFRS 11 -standardin muutoksilla selvennetään, että silloin, kun osapuoli, joka osallistuu, mutta jolla ei ole määräysvaltaa yhteisessä toiminnossa, joka on liiketoiminta, saa yhteisen määräysvallan tässä yhteisessä toiminnossa, tämä osapuoli ei arvosta yhtiön aiempaa omistusta kyseisessä yhteisessä toiminnossa uudelleen.

IAS 12 Tuloverot. Muutokset tarkentavat, että yhtiön tulisi kirjata osinkojen tuloveroseuraamukset tulosaikutteisesti muihin laajan tuloksen eriin tai omaan pääomaan, perustuen siihen, mihin yhtiö alun perin kirjasi ne liiketapahtumat, joiden perusteella voitonjakokelpoisia voittoja syntyi. Näin toimitaan riippumatta siitä, soveltaanko jaettuihin ja ei-jaettuihin voittoihin samaa verokantaa.

IAS 23 Vieraan pääoman menot. Muutokset selventävät jos nimenomaisesti omaisuuserän hankkimista varten otettua lainaa on jäljellä sen jälkeen, kun siihen liittyy omaisuuserä on valmis sille aiottuun käyttötarkoitukseen tai myytäväksi, siirtyy tämä laina osaksi yhtiön yleisesti lainaksi ottamia varoja laskettaessa yleisen lainanoton rahoituskerrointa

Kaikki muutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla ja eivät yleensä edellytä takautuvaa soveltamista. Ennenaikainen soveltaminen on sallittua. Muutoksia ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevilla käyttöönotolla olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin muutokset: Järjestelyn muuttaminen, järjestelyn supistaminen tai veloitteen täyttäminen

Muutokset selventävät, että aiempaan työsuorituksen perustuva meno tai veloitteen täyttämistä johtuva voitto tai tappio lasketaan arvostamalla etuus pohjainen velka tai omaisuuserä käyttäen päivitettyjä oletuksia ja vertaamalla tarjottavia etuuksia ja järjestelyyn kuuluvia varoja ennen järjestelyn muuttamista tai supistamista tai veloitteen täyttämistä ja sen jälkeen, mutta jättäen huomioimatta omaisuuserän enimmäismäärän vaikutuksen jollainen voi syntyä silloin, kun etuus pohjainen järjestely on ylijäämäinen. IAS 19 on selkeä sen suhteen, että järjestelyn muuttamisesta tai supistamisesta tai veloitteen täyttämistä mahdollisesti seuraava omaisuuserän enimmäismäärän vaikutuksen muuttaminen määritetään toisessa vaiheessa ja kirjataan normaaliin tapaan muihin laajan tuloksen eriin.

Myös kauden työsuorituksen perustuvan menon ja etuus pohjaisen nettovelan tai omaisuuserän nettokoron arvostukseen liittyviä kappaleita on muutettu. Yhtiön tulee nyt käyttää tämän uudelleenarvostuksen perusteella päivitettyjä oletuksia järjestelyn muuttamisen jälkeen jäljellä olevan raportointikauden kauden työsuorituksen perustuvan menon ja nettokoron määrittämiseen. Nettokoron osalta muutokset selventävät, että järjestelyn muuttamisen jälkeiselle kaudelle nettokorko lasketaan kertomalla uudelleen määritetty etuus pohjainen nettovelka tai omaisuuserä uudelleen määrittämisessä käytetyllä diskonttauskorolla ottaen huomioon myös saatujen maksujen ja etuuksien maksamisen vaikutuksen etuus pohjaiseen nettovelkaan tai omaisuuserään.

Muutoksia sovelletaan ei-takautuvasti. Muutokset koskevat ainoastaan järjestelyjen muuttamista, supistamista tai veloitteiden täyttämistä, joka tapahtuu sen kauden, jonka aikana IAS 19:n muutokset otetaan ensikertaa käyttöön, alkaessa tai tämän jälkeen. IAS 19:n muutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, mutta ennenaikainen käyttöönotto on sallittua, jos yhtiö näin valitsee.

Muutoksia ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevilla käyttöönotolla olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 10 Konsernitilinpäätös -standardin ja IAS 28:n muutokset: Omaisuuserien myynti tai siirto sijoittajayrityksen ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välillä

IFRS 10 ja IAS 28 -standardien muutokset koskevat tilanteita, joissa sijoittajayrityksen ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välillä tapahtuu omaisuuserien myynti tai siirto. Erityisesti muutoksilla todetaan, että voitoista ja tappioista, jotka syntyvät määräysvallan menettämisestä sellaisessa tytäryhtiössä, jossa ei ole liiketoimintaa, liiketoimella pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävän osakkuus- tai yhteisyrityksen kanssa, kirjataan emoyhtiön tuloslaskelmaan vain se osa, joka liittyy ulkopuolisten sijoittajien osuuteen kyseisestä osakkuus- tai yhteisyrityksestä. Samoin voitoista ja tappioista, jotka syntyvät entisessä tytäryhtiössä, joka on muuttunut pääomaosuusmenetelmällä käsiteltäväksi osakkuus- tai yhteisyritykseksi, jäljellä olevan osuuden uudelleen arvostuksesta käypään arvoon kirjataan entisen emoyhtiön tuloslaskelmaan vain sen osa, joka liittyy ulkopuolisten sijoittajien osuuteen uudessa osakkuus- tai yhteisyrityksessä.

IASB ei ole vielä päättänyt muutosten voimaantulopäivää, ennenaikainen soveltaminen on sallittua.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevalla käyttöönotolla olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen jollei tällaisia liiketoimia tehdä.

IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus

IFRIC 23 ohjeistaa tavan jolla kirjanpidollinen veropositio määritetään silloin, kun tuloverokäsittelyyn liittyy epävarmuutta. Tulkinta edellyttää yrityksiä määrittämään milloin epävarmat veropositiot arvioidaan erikseen ja milloin kokonaisuutena ja arvioimaan, onko todennäköistä, että veroviranomainen hyväksyy epävarman veropositio käsittelyn, tai ehdotetun käsittelyn, yhtiön tuloveroilmoituksessa. Mikäli kyllä, yhtiön tulee määrittää sen kirjanpidollinen veropositio yhdenmukaisesti käytetyn verokäsittelyn tai suunnitelun käsittelyn kanssa. Mikäli ei, yhtiön tulee ottaa huomioon epävarmuuden vaikutus määrittäessään kirjanpidollista veropositiota.

Uusi tulkinta tulee voimaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Yhtiöt voivat ottaa tulkinnan käyttöön joko täysin takautuvasti soveltaen tai mukautetusti ilman vertailutietojen oikaisemista takautuvasti tai ei-takautuvasti.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevalla käyttöönotolla olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös sisältää yhtiön ja sen tytäryritykset, joissa sillä on määräysvalta. Määräysvalta perustuu joko suoraan tai välillisesti osakkeiden tuomaan määräysvaltaan ja/tai muilla tavoin toteutuvaan määräysvaltaan. Tytäryritysten tilinpäätökset on laadittu samalle tilikaudelle samojen laatimisperiaatteiden mukaisesti.

Hankitut tytäryritykset sisällytetään tilinpäätökseen hankintamenetelmää käyttäen, jonka mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Hankinnasta syntyy liikearvoa, jos hankintameno ylittää hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon. Jos hankintameno alittaa konsernin hankinnan nettovarallisuuden käyvän arvon, näiden erotus kirjataan suoraan konsernin tuloslaskelmaan. Liikearvoista ei tehdä poistoja, vaan liikearvoille suoritetaan arvonalentumistestaus vuosittain. Hankintameno sisältää mahdollisen ehdollisen kauppahinnan käyvän arvon. 1.1.2010 asti hankintameno sisällytettiin myös hankintaan liittyvät välittömät menot. Tilikauden aikana hankitut yhtiöt on konsolidoitu hankintahetkestä alkaen ja myydyt yhtiöt myyntihetkeen asti.

Osakkuusyrittelykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20–50 %:n osuus äänivallasta ja/tai huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Yhteisyrittelykset ovat yrityksiä, joissa konserni käyttää toisen osapuolen kanssa yhteistä, sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa. Tällä hetkellä osakkuus- ja yhteisyrittelykset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyrittelysten tuloksesta sisällytetään konsernin tuloslaskelmaan ennen liikevoittoa.

Osakkuus- ja yhteisyrittelysten kirjanpitoarvo kuvastaa konsernin osuutta osakkuus- ja yhteisyrittelysten nettovarallisuudesta lisättyinä hankinnassa syntyneellä liikearvolla ja vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Mahdolliset realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuus- tai yhteisyrittelyksen välillä eliminoidaan konsernin omistuosuuden mukaisesti. Osakkuus- ja yhteisyrittelysten tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernin laskentaperiaatteita. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrittelyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, osakkuus- tai yhteisyrittelysosakkeet merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä sen ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita velvoitteita näihin yrityksiin liittyen.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Konsernin kaikki sisäiset liiketapahtumat kuten saamiset, velat ja sisäinen osingonjako sekä realisoitumattomat varaston ja aineellisten hyödykkeiden sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus on erotettu tuloksesta ja esitetty omana eränä konsernin omassa pääomassa määräysvallattomien omistajien omistuosuuden mukaisesti. Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutukset on kirjattu omaan pääomaan, kun emoyrityksen määräysvalta säilyy. Mikäli määräysvalta tytäryrityksessä menetetään, jäljellä oleva sijoitus arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

ULKOMAANRAHANMÄÄRÄISET TAPAHTUMAT

Kukin tytäryhtiö määrittelee oman toiminnallisen valuuttansa ja kaikki sen tilinpäätökseen sisältyvät erät arvostetaan siinä valuutassa ("toiminnallinen valuutta").

Ulkomaanrahanmääräiset liiketapahtumat muunnetaan toiminnalliseen valuuttaan käyttäen tapahtumapäivän valuuttakursseja. Ulkomaanrahanmääräiset monetaariset saamiset ja velat muunnetaan toiminnalliseksi valuutaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaanrahanmääräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu toiminnallisen valuutan määräisiksi käyttäen arvostuspäivän valuuttakursseja. Muutoin ei-monetaariset erät on muunnettu toiminnalliseen valuuttaan käyttämällä tapahtumapäivän kurssia. Liiketapahtumien kurssierot kirjataan vastaaville tuloslaskelmatileille liikevoiton yläpuolelle. Kurssierot ulkomaanrahanmääräisten korollisten saamisten ja velkojen muuntamisesta kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa netto-sijoitusta ulkomaiseen yksikköön, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kirjataan tuloslaskelmaan, kun kyseisestä yksiköstä luovutaan.

Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on yhtiön toiminnallinen ja raportointivaluutta. Tytäryhtiöiden, joiden toiminnallinen ja raportointivaluutta on muu kuin euro, tuloslaskelmat muunnetaan konsernin raportointivaluuttaan tilikauden keskikurssiin. Näiden tytäryhtiöiden taseet muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssilla. Muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään kertyneissä muuntoeroissa omassa pääomassa. Ulkomaisten tytäryrittelysten hankintameno eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot ja näitä tehokkaasti suojaavien lainojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryhtiö, jonka toiminnallinen ja raportointivaluutta on muu kuin euro, myydään, mahdolliset valuuttakurssierot kirjataan tuloslaskelmaan osana myynnistä syntyvää kokonaisvoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten tytäryrittelysten hankinnasta syntyvät liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksikköjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisu on käsitelty kyseisten ulkomaisten tytäryhtiöiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Ennen 1.1.2004 tapahtuneiden hankintojen liikearvot ja käypien arvojen oikaisu on kirjattu euromääräisenä.

TULOUTUSPERIAATE

Liikevaihto sisältää myynnistä saadut tuotot vähennettynä välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisten myyntien kurssieroilla. Myyntituotot tavaroiden myynnistä tuloutetaan, kun suoritusvelvoite on täytetty, toisin sanoen, kun suoritusveloitteeseen

liittyvän tuotteen tai palvelun määräysvalta on siirtynyt asiakkaalle eli kun tuote on toimitusehtojen mukaisesti toimitettu asiakkaalle. Konsernilla ei ole sellaisia pitkäaikaishankkeita, jotka tuloutettaisiin valmistusasteeseen perustuen. Tuotteiden lähettämisestä ja jakelusta aiheutuneet kulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu.

Vuokratuotot kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. Rojalittuottojen tuloutus tapahtuu sopimuksen sisällön mukaisesti. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

TULOVEROT

Konsernin tuloveroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutos. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista esitetään tuloslaskelmassa laskettuna nettotuloksesta, ja se sisältää siten verovaikutuksen.

Laskennalliset verot lasketaan velkamenetelmän mukaisesti kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassa olevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, etuusperusteisista järjestelyistä, varaston nettorealisointi- ja muista varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Väliaikaisista eroista kirjataan laskennallinen verosaaminen siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

TUTKIMUS- JA KEHITYSKULUT

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnasta syntyneet kulut kirjataan kuluksi toteutumishetkellä, lukuun ottamatta kuluja, jotka kohdistuvat selvästi tietyt kriteerit täyttäviin kehityshankkeisiin. Tällaisiin hankkeisiin liittyvät kehityskulut on aktivoitu, jos ne ovat selvästi erotettavissa ja jos kehitetyt tuotteet on arvioitu teknisesti toteutuskelpoisiksi ja kaupallisesti kannattaviksi. Kulujen aktivoinnin edellytyksenä on, että odotettavat tuotot kattavat kertyneet ja tulevat kehitys- ja tuotantokulut sekä myynti- ja hallintokulut. Lisäksi projektin loppuun saattamiseksi tulee olla käytettävissä tarvittavat resurssit. Aktivoidut kehitysmenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin.

Hyödykkeestä kirjataan poistot siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen osalta. Kehityskulut jaksetaan enintään viidelle vuodelle ja poistetaan tasapoistoina taloudellisena vaikutusaikanaan.

LIIEARVO

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 jälkeen hankitun tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksen hankintahetken nettovarallisuuden käyvästä arvosta. 31.12.2009 asti hankintameno sisällytettiin muut välittömästi hankinnasta johtuvat menot, kuten asiantuntijoiden palkkiot. Sen

sijaan 1.1.2010 jälkeen tehtyjen hankintojen osalta välittömästi hankinnasta johtuvat menot on kirjattu kuluksi. Ennen 1.1.2004 hankittujen liiketoimintojen yhdistämisen liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumistestillä. Tätä tarkoitusta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon, vähennettynä arvonalentumistappiolla. Liikearvosta ei tehdä poistoja.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomiin hyödykkeisiin lasketaan asiakassuhteet, tavaramerkit, aktivoituidu tuotekehitysmenot, patentit, tekijänoikeudet, lisenssit ja ohjelmistojen käyttöoikeudet. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yhtiön hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, joka vaihtelee kolmesta viiteentoista vuoteen.

Tavaramerkkien ja muiden aineettomien hyödykkeiden, joiden taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Useimmista tavaramerkeistä ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Tavaramerkit on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumistappiolla. Aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Yrityskaupoissa hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä.

Arvioituidu taloudelliset vaikutusajat ja määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvoista, poistoajkoja muutetaan vastaavasti.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon, vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Yrityskaupoissa hankittuihin aineellisiin hyödykkeisiin sovelletaan käypää arvoa hankintahetkellä. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan määrittelemätön taloudellinen pitoaika.

Arvioituidu taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–25 vuotta
Koneet ja kalusto	5–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Arvioituidu taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvoista, poistoajkoja muutetaan vastaavasti. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- tai perusparannushankkeiden menot kirjataan taseeseen ja poistetaan tasapoistoin niihin liittyvän päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusaikana. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot tai tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja kirjanpitoarvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Aineellisten hyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot aktivoidaan osana ehdot täyttävän hankittavan tai valmistettavan omaisuuserän hankintamenoa. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

JULKISET AVUSTUKSET

Valtiolta tai muilta tahoilta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin systemaattisella tavalla samoille tilikausille kuin ne kulut, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset tuloutetaan tasaerin omaisuuden taloudellisena käyttöaikana silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Taseessa avustukset vähennetään niihin liittyvän aineellisen hyödykkeen arvosta. Avustukset kirjataan oikaisemaan poistoja omaisuuden taloudellisena käyttöaikana. Tällä hetkellä konsernin kaikki avustukset on tuloutettu tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin.

AINEELLISTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin aineellisen tai aineettoman hyödykkeen arvo on alentunut. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi merkittävät muutokset markkinatilanteesta ja myyntihinnoissa, päätökset huomattavista uudelleenjärjestelyistä sekä muutokset kannattavuudessa.

Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika, ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan joka tapauksessa vuosittain. Arvonalennustestausta varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa.

Arvonalentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumisen määrä lasketaan vertaamalla omaisuuserän kirjanpitoarvoa vastaavan omaisuuserän kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla on saatavissa. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Aikaisemmin tehty arvonalentumiskirjaus perutaan, jos kerrytettävissä olevassa rahamäärässä on tapahtunut muutos. Arvonalentumiskirjauksen peruuttaminen ei kuitenkaan saa johtaa korkeampaan kirjanpitoarvoon, kuin mikä taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi

aikaisempina vuosina kirjattu. Liikearvoon tehtyä arvonalentumista ei peruteta.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) luokitellaan myytävänä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon arvioiduilla myynnistä syntyvillä menoilla vähennettynä. Kun omaisuuserä on luokiteltu myytävänä olevaksi omaisuuseräksi tai kuuluu luovutettavien erien ryhmään, siitä ei tehdä poistoja. Mikäli luokittelukriteeri ei täyty, perutaan luokittelu ja omaisuuserä arvostetaan luokittelua edeltäneeseen tasearvoon vähennettynä poistoilla ja arvonalennuksilla tai sitä alempaan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Myytävänä olevaksi luokiteltu pitkäaikainen omaisuuserä sekä myytävänä olevaksi luokiteltu luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät esitetään taseessa erillään muista omaisuuseristä.

VOUKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joilla konsernille siirtyy olennainen osa omistamiselle ominaisista eduista ja riskeistä, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimukset merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka on yhtä suuri kuin hyödykkeen käypä arvo sopimuksen alkamishetkellä, tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon.

Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoituskuluun ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vastaavat leasingvuokravastuut sisältyvät rahoituskustannuksilla vähennettynä korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko-osuus kirjataan tuloslaskelmaan leasing-sopimuksen aikana. Rahoitusleasingillä vuokratut aineelliset hyödykkeet poistetaan joko suunnitelman mukaan taloudellisena käyttöaikana tai sitä lyhyemmän leasing-sopimuksen keston aikana.

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa vuokrantajalle jää kaikki omistamiselle ominaiset edut ja riskit, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten vuokrat merkitään kuluksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrista hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Tällä hetkellä konsernilla ei ole muita järjestelyitä, jotka sisältävät vuokrasopimuksen.

Konserni vuokralle antajana

Ne vuokrasopimukset, joissa konserni toimii vuokralle antajana, on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi. Tällöin vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseeseen luonteensa mukaisesti aineellisiin hyödykkeisiin. Ne poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kuten vastaavat omassa käytössä olevat aineelliset hyödykkeet. Vuokratuotot kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

RAHOITUSVARAT

Konserni luokittelee rahoitusvarat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, eräpäivään asti pidettäviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin, muihin osakkeisiin sekä suojauslaskennan alaisiin johdannaisiin, jotka täyttävät tehokkuusvaatimukset. Konserni tekee rahoitusvarojen luokitteluun liittyvät päätökset ostohetkellä ja arvioi luokitusta vuosittain. Rahoitusvaroja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin varoihin ja ne voivat olla korollisia ja korottomia.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään kuuluvat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat sekä rahoitusvarat, jotka luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi (käyvän arvon vaihtoehdon soveltaminen). Konsernilla ei ole rahoitusvaroja, joissa olisi sovellettu käyvän arvon vaihtoehtoa. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on tarkoitettu myytäväksi lyhyellä aikavälillä. Konsernin kaikki valuuttajohdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat ovat sellaisia johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka yhtiöllä on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan hankintamenoa efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määriteltävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset esitetään taseessa jakotettuun hankintamenoa käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Mahdolliset transaktiokulut sisällytetään alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla. Tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan kun kyseiset lainat ja muut saamiset kirjataan pois taseesta, arvon alentuessa ja normaalien lyhennysprosessin myötä.

Muut rahoitusvarat luokitellaan muihin osakkeisiin. Muut osakkeet arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää ja soveltuvia arvonmäärittämisalustoja. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, kirjataan hankintamenoa arvonalennuksilla oikaistuna. Muiden osakkeiden käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään muista laajan tuloksen eristä tuloslaskelmaan silloin, kun rahoitusvara myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että rahoitusvarasta tulee kirjata arvonalentumistappio. Muiden osakkeiden ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Suojauslaskentaa toteutetaan IFRS 9:ssä määriteltyjen ehtojen mukaisesti. Konsernilla on rahoitusmarkkinariskejä erityisesti valuuttakurssiriskiä ja korkoriskiä liittyen. Rahoitusriskien suojaamiseen käytetään ajoittain johdannaisia. Kaikki johdannaiset kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja myöhemmin ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, rahavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmäärittämisalustoille. Instrumenttien käyvät arvot saadaan vastapuolena olevalta pankilta tai lasketaan vastaamaan sen hetkistä markkina-

hintaa. Konsernilla ei ole kytkettyjä johdannaisia.

Osa johdannaisista voidaan määritellä suojausinstrumenteiksi ja tällöin niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Suojausinstrumentointi sisältää suojausinstrumentin, suojattavan erän tai liiketoimen määrittämisen, suojausriskin kuvauksen sekä arvion suojaussuhteiden tehokkuudesta. Suojaussuhteiden odotetaan kumoavan suojattavasta riskistä johtuvat käyvän arvon ja rahavirtojen muutokset erittäin tehokkaasti ja suojauksia arvioidaan jatkuvasti tilikauden aikana sen todentamiseksi, että suojaus on ollut erittäin tehokas niiden tilikausien ajan, joille suojaus on ollut määritetty. Suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumentin kirjanpidollinen käsittely riippuu suojaussuhteesta.

Rahavirran suojauslaskennan soveltamiskriteerit täyttävien johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin siltä osin kuin suojaus on tehokas. Suojausinstrumentin tehoittomaan osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Muihin laajan tuloksen eriin kirjatuun johdannaisten kertyneet voitot tai tappiot uudelleenluokitellaan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojaus kohde kirjataan tuloslaskelmaan. Tuloslaskelmassa käyvän arvon muutokset kohdennetaan tuloslaskelmaan suojausinstrumentin luonteesta riippuen joko liiketoiminnan kuluihin, jos ne suojaavat liiketoimintaan liittyviä eriä, tai rahoituskulujen ryhmään, jos ne suojaavat korollisia rahoituseriä.

Käyvän arvon suojauslaskennan ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti yhdessä suojauskohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutosten kanssa suojatun riskin osalta.

Käyvän arvon muutokset johdannaisista, jotka on tehty suojaustarkoituksessa, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kohdennetaan tuloslaskelmaan instrumentin luonteesta riippuen joko liiketoiminnan kuluihin, jos ne suojaavat liiketoimintaan liittyviä valuuttamääräisiä transaktioita, tai rahoituskulujen ryhmään, jos ne suojaavat korollisia rahoituseriä.

Taseessa johdannaisten käyvät arvot esitetään pääsääntöisesti sopimuksen maturiteetin perusteella lyhyt- tai pitkäaikaisissa korottomissa saamisissa tai veloissa. Käyvän arvon suojauslaskennan ehdot täyttävien, suojauslaskennassa olevien monetaarisia eriä suojaavien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään taseessa samassa korollisten saamisten tai velkojen ryhmässä, jossa suojattava instrumenttikin esitetään.

Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen valuuttamääräisten nettositaitusten konsolidoinnissa syntyvä muuntoeroa vastaan tehtyjen valuuttasuojauksien käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sisältyviin muuntoeroihin ja tehoton osuus tuloslaskelman rahoituseriin. Nettositaituksen suojauksesta laajan tuloksen muuntoeroihin kirjatut voitot tai tappiot kirjataan tuloslaskelmaan silloin, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain.

RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: suojauslaskennan alaiset johdannaiset, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat (sisältäen muut johdannaiset) sekä jakotettuun hankintamenoa kirjattavat velat. Rahoitusvelat merkitään alun perin käypään arvoon lisättyinä transaktiokustannuksilla. Seuraavina tilikausina rahoitusvelat johdannaisvelkoja lukuun ottamatta esitetään jakotettuun hankintamenoa käyttäen efektiivisen

koron menetelmää. Myös yritystodistukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan kun kyseinen velka kirjataan pois taseesta, arvon alentuessa ja normaaliin velkalyhennyksen myötä.

Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin ja ne voivat olla korollisia ja korottomia. Yrityshankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvat lisävastikkeet luokitellaan korottomiksi rahoitusvelloiksi.

RAHOITUSERIEN KIRJAAMINEN TASEESEEN JA TASEESTA POIS KIRJAAMINEN

Rahoitusvarat ja -velat, paitsi johdannaiset, sekä muut osakkeet kirjataan selvityspäivänä. Rahoitusvarat ja -velat kirjataan taseeseen vain silloin, kun konsernista tulee rahoitusinstrumenttia koskevien sopimusehtojen osapuoli.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta vain silloin, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai kun konserni siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle niin, että omistamiseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin siirtyvät toiselle osapuolelle. Konserni poistaa rahoitusvelan tai osan rahoitusvelasta taseestaan vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappio lasketaan omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Muiden osakkeiden arvonalentumistappio lasketaan hankintamenuun ja tarkasteluhetken käyvän arvon erotuksena, vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aikaisemmin tuloslaskelmaan kirjatulla arvonalentumistappioilla. Sellaisen noteeraamattoman oman pääoman ehtoisen instrumentin, jota ei merkitä taseeseen käypään arvoon, koska sen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, arvonalentumistappio määritetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjanpitoarvon ja vastaavanlaisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tarkasteluhetken markkinatuotolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena.

Kaikki arvonalentumiskirjaukset kirjataan tuloslaskelmaan. Muiden osakkeiden muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt tappio siirretään tuloslaskelmaan luokittelusta johtuvana oikaisuuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun arvonalentuminen on pysyvä.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio voidaan peruuttaa, mikäli peruutuksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan. Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavien rahoitusvarojen ja muihin osakkeisiin luokiteltujen vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien arvonalentumistappiot perutaan tuloslaskelman kautta. Muihin osakkeisiin luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentumistappioiden peruuntuminen kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Sellaisen noteeraamattoman oman pääoman ehtoisen instrumentin, jota ei merkitä taseeseen käypään arvoon, koska sen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, arvonalentumistappiota ei saa peruuttaa.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuun tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Hankintamenu määritetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) käyttäen tai vaihtoehtoisesti painotetun keskihinnan menetelmällä, mikäli se johtaa likimain samaan lopputulokseen kuin FIFO-menetelmä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenuun sisällytetään raaka-aineiden hankintakulut, välittömät valmistuspalkat, poistot, muut välittömät valmistuskulut sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista, mutta ei vieraan pääoman kuluja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteiden valmiiksi saattamisesta johtuvilla menoilla ja arvioituilla myynnin toteuttamiseksi välttämättömillä menoilla. Vaihto-omaisuus esitetään epäkuranttiudesta ja hitaasti kiertävästä vaihto-omaisuudesta johtuvalla nettorealisointivarauksella vähennettynä.

OMAN PÄÄOMAN EHTOINEN JOUKKOVELKAKIRJALAINA (HYBRIDILAINA)

Oman pääoman ehtoinen joukkovelkakirjalaina on hybridilaina, joka esitetään konsernitilinpäätöksessä omana pääomana. Hybridilaina on heikommissa etusija-asemassa kuin konsernin muut velkasitoumukset. Sen etusija-asema on kuitenkin muita omaan pääomaan luettavia erii parempi. Hybridilainan korot maksetaan, jos yhtiökokous päättää jakaa osinkoa. Jos osinkoa ei jaeta, päättää konserni mahdollisesti koron maksusta erikseen. Maksamattomat korot kumuloituvat. Hybridilainan haltijoilla ei ole osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia, määräysvaltaa tai äänestysoikeutta yhtiökokouksessa.

RAHAVARAT

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Pankeista saadut tililuotot sisältyvät taseen lyhytaikaisiin korollisiin lainoihin.

OMAT OSAKKEET

Konsernin hankkimat omat osakkeet niihin suoraan liittyvine menoineen kirjataan konsernitilinpäätöksessä oman pääoman vähennykseksi kaupankäyntipäivänä. Omien osakkeiden hankinta ja luovutus sekä niihin liittyvät kuluerät esitetään oman pääoman muutoksena.

VARAUKSET

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvästä riskistä.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdon sisältävä tuote myydään. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemukseräiseen tietoon takuumenomenojen toteutumisesta. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

SÄHKÖ- JA ELEKTRONIIKKALAITEROMU

Konserni toimii sellaisten sähkö- ja elektroniikkalaitteiden jakelijana, josta on annettu Euroopan unionin direktiivi. Odotetut kustannukset kirjataan muihin liiketoiminnan kuluihin ja lyhytaikaisiin korottomiin velkoihin.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet

Konserniyhtiöillä on useita eläkejärjestelyitä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläkekustannukset on laskettu käyttäen ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuva menetelmä, jossa eläkekustannukset on kirjattu tuloslaskelmaan kuluksi jakamalla kokonaiskustannus työntekijöiden jäljellä olevalle palvelusajalle vakuutusmatemaatikkojen vuosittain laatimien vakuutusmatemaattisten laskelmien mukaisesti. Eläkevastuuna esitetään tulevien arvioitujen eläkemaksujen nykyarvo. Taseeseen kirjattavan eläkeveloitteen nykyarvosta vähennetään eläkejärjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuina. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin täysimääräisinä sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan.

Osakeperusteiset maksut

Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisjakson ajalle ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin. Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset kannustusjärjestelmät uudelleenarvostetaan käypään arvoon jokaisessa tilinpäätöksessä ja velan käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Osakeperusteisten kannustusjärjestelmien tulosvaikutus esitetään tuloslaskelmassa työsuhde-etuuksista aiheutuissa kuluissa.

Osakeperusteisten kannustusjärjestelmien myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon siitä optioiden tai osakepalkkioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Myöntämispäivä on päivä, jona yhtiö ja vastapuoli sopivat osakeperusteisesta järjestelystä ja jona molemmilla osapuolilla on yhteisymmärrys kaikista järjestelyn ehdoista. Optio-oikeudet arvostetaan käypään arvoon käyttäen Black-Scholes -optioiden arvostusmenetelmää. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, mutta ne on otettu huomioon optioiden lukumäärässä, joiden odotetaan toteutuvan. Yhtiö tarkastelee säännöllisin väliajoin tehtyjä oletuksia ja tarkastaa arvioitaan lopullisesta osakeperusteisten palkkioiden määrästä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin.

Kun osakeoptio-oikeuksia käytetään, osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset (mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuna) kirjataan sijoitetun vapaan pääoman rahastoon.

OSINKO

Hallituksen esittämää osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla kauden tulos kunkin kauden keskimääräisellä osakemäärällä. Jos takaisin ostettuja omia osakkeita on, niiden keskimääräinen määrä on vähennetty ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä.

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu takaisin ostettujen osakkeiden menetelmällä (treasury stock method). Siinä optiot oletetaan käytetyiksi tilikauden alussa tai sen jälkeisenä liikkeeseenlaskupäivänä ja saaduilla varoilla oletetaan ostetun omia osakkeita tilikauden keskimääräisellä markkinahinnalla. Ulkona olevien osakkeiden painotetun keskimääräisen lukumäärän lisäksi jakajaan sisällytetään optioiden oletetusta käytöstä tulevat lisäosakkeet. Osakeoptioiden käyttöä ei oteta huomioon osakekohtaista tulosta laskettaessa, jos optiolle määriteltä merkintähinta ylittää osakkeiden keskimääräisen markkina-arvon kauden aikana. Osakeoptioilla on laimentava vaikutus, jos osakkeiden kauden keskimääräinen markkinahinta ylittää optioille määritetyn merkintähinnan.

LIIKEVOITTO

IAS 1 (Tilinpäätöksen esittäminen) ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: Liikevoitto saadaan lisäämällä liikevaihtoon muut liiketoiminnan tuotot sekä osuudet osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, vähentämällä myynnin suorat kulut oikaistuna varaston muutoksella ja omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kustannuksilla, vähentämällä työsuhde-etuuksiin liittyvät kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumiset sekä muut liiketoiminnan kulut. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon mikäli ne liittyvät liiketapahtumiin, muuten ne kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

RAHAVIRTUALASKELMA

Rahavirtalaskelmassa kuvatut rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Liiketoiminnan rahavirta on esitetty epäsuoraa esittämistapaa noudattaen. Kaikki tilikauden aikana maksetut verot on esitetty liiketoiminnan rahavirrassa, ellei niitä voida erityisesti kohdistaa investointien tai rahoituksen rahavirtoihin. Realisoitumattomat valuuttakurssimuutokset ulkomaanrahan määräisinä pidettävistä rahavaroista on esitetty erillisellä rivillä ennen rahavaroja tilikauden lopussa, erillään liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirroista.

VERTAILUKELPOINEN LIIKEVOITTO JA VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT

Konserni esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoimintansa taloudellista kehitystä ja parantaakseen vertailukelpoisuutta eri kausien välillä. Vertailukelpoinen liikevoitto on liikevoitto ilman realisoitumattomien operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten markkina-arvostuksia sekä muita vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, jotka sisältävät olennaiset uudelleenjärjestelykustannukset, arvonalentumiset, liiketoimintahankinnoista ja -luovutuksista syntyvät tuotot ja kulut, vakuutuskorvaukset sekä muut ei-operatiiviset erät.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöksen laadinta kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaan edellyttää johdon tekevän arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat konsernitilinpäätöksessä ja sen liitetiedoissa raportoituihin eriin. Toteutumat voivat poiketa näistä arvioista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa sovellettaessa tilinpäätöksen laadintaperiaatteita. Johdon arviot ja oletukset perustuvat historialliseen kokemukseen ja tulevaisuuden ennusteisiin, joita arvioidaan jatkuvasti. Mahdolliset arvioiden ja oletusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita tai oletuksia korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, ovat seuraavat:

Yrityshankintojen käyvän arvon määrittäminen

Sekä yhtiö että tarvittaessa ulkopuolinen neuvonantaja ovat arvioineet hankittujen käyttö pääoman ja aineellisten hyödykkeiden käypiä arvoja. Immateriaalioikeuksien (tavara- ja tuotemerkit, patentit ja teknologia) ja asiakassuhteiden ja -tietojen käyvän arvon määrittäminen perustuu hyödykkeiden diskontattuihin kassavirtoihin.

Arvon alentumistestaus

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin aineellisen tai aineettoman hyödykkeen arvo on alenunut. Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelymätön taloudellinen vaikutusaika, ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan vuosittain. Arvon alentumistestausta varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Arvon alentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla on saatavissa. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

Verot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjausperiaatteet. Laskennallinen vero lasketaan velkamenetelmän mukaisesti kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassa olevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, etuusperiaatteista järjestelyistä, varastoista ja muista varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Väliaikaisista eroista kirjataan laskennallinen vero siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallisten verosaamisten hyödyntämismahdollisuutta arvioidaan ja sitä oikaistaan siltä osin kuin mahdollisuus sen hyödyntämiseen on epätodennäköinen. Konserni arvioi tilinpäätöksen yhteydessä onko tytäryhtiöiden voitonjako sen määräysvallassa ja todennäköistä, ja kirjaa siitä laskennallisen verovelan sen mukaisesti.

Etuuspohjaiset veloitteet

Etuuspohjaisissa järjestelyissä kustannukset on laskettu käyttäen ennakoitua etuusperiaatteen mukaisesti perustuvaa menetelmää. Työsuhde-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten diskonttokorko, palkkatason nousu ja vuotuinen inflaatio. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa toteutuneesta kehityksestä. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutosten vaikutus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tällä voi olla pieni vaikutus konsernin tilikauden laajan tulokseen.

Varaukset

Varauksen kirjaamisajankohta perustuu johdon arvioon siitä, milloin oikeudellinen tai tosiasiallinen veloitte on syntynyt ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa.

Hyperinflaatio

Konsernilla voi olla toimintoja maissa, joissa vaikuttaa hyperinflaatio. Hyperinflaatiomaaksi luokiteltuun maahan rekisteröityjen tytäryritysten tilinpäätökset oikaistaan IAS 29:n (Taloudellinen raportointi hyperinflaatiomaissa) mukaisesti, mikäli oikaisun vaikutus konsernitilinpäätöksen kannalta olennainen.

LUKUJEN ESITTÄMINEN JA PYÖRISTYS

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina. Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja lukuja.

Tilinpäätöksessä 0,0 milj. euroa tarkoittaa, että luku on itseisarvoltaan alle 50 000 euroa. Jos nimikkeen määrä on 0 euroa, se esitetään tyhjänä soluna.

2 SEGMENTTI- INFORMAATIO

Rapala-konsernia johdetaan yhtenä kokonaisuutena, kalastustarvikkeiden sekä metsästys-, ulkoilu- ja talviurheiluvälineiden valmistus-, hankinta- ja jakeluyksiköiden yhtenäisenä ketjuna. Johtamisen perusyksikkö on yksittäinen tytäryhtiö, joka toimii yhdellä tai useammalla toimintaketjun osa-alueella. Johtoryhmässä on jokaisen tytäryhtiön ja liiketoiminnan edustaja. Konsernia ei johdeta itsenäisinä divisioonina vaan yhtenä kokonaisuutena. Konsernin toimitusjohtaja yhdessä hallituksen kanssa on ylin päätöksentekijä.

Konsernin toimintojen integroituneesta luonteesta huolimatta konsernin johdon lähestymistapa eroaa yksiköiden käsittelemien tuotteiden luonteen ja alkuperän mukaan. Eri tuotteiden strateginen ja operatiivinen rooli eroaa riippuen siitä, ovatko myytävät tuotteet konsernin itsensä valmistamia, alihankintana omilla tuotemerkeillä valmistettuja vai kolmansien osapuolien valmistamia ja konsernin edustamia ja jakelemissa, tai ovatko tuotteet osa konsernin kalastusliiketoimintaa vai kalastusta tukevia muita tuoteryhmiä. Erot tuotteiden luonteen ja alkuperän välillä muodostavat perustan konsernin toimintasegmenteille.

Konsernin toimintasegmentit ovat Konsernin kalastustuotteet, Konsernin muut tuotteet ja Kolmansien osapuolien tuotteet. Konsernin kalastustuotteet ja Konsernin muut tuotteet muodostavat yhdessä raportoitavan segmentin Konsernin tuotteet. Konsernin kalastustuotteet ovat konsernin itsensä valmistamia tai alihankkijoiden tuottamia, konsernin omien tuotemerkkien alla myytäviä kalastustarvikkeita. Konsernin kalastustuotteet sisältävät uistimet ja syötit, koukut, siimat ja kalastajan tarvikkeet. Konsernin muut tuotteet sisältävät konsernin omat talviurheiluun ja muuhun liiketoimintaan liittyvät tuotteet. Kolmansien osapuolien tuotteet sisältävät konsernin ulkopuoliset kalastus-, metsästys-, ulkoilu- ja talviurheilutuotteet, joihin käytetään samaa jakeluverkostoa kuin Konsernin kalastustuotteisiin ja Konsernin muihin tuotteisiin.

Konserni on muuttanut segmenttien tuloksellisuuden arvioinnin perusteita oikaisemalla liikevoitosta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät. Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi perustuu segmenttien liikevaihtoon, vertailukelpoiseen liikevoittoon ja varoihin. Vertailukelpoisesta liikevoitosta on oikaistu realisoitumattomien operatiivisia eräiä suojaavien valuuttajohdannaisien markkina-arvostukset sekä muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, jotka sisältävät olennaiset uudelleenjärjestelykustannukset, arvonalentumiset, liiketoimintahankinnoista ja -luovutuksista syntyvät tuotot ja kulut, vakuutuskorvaukset sekä muut ei-operatiiviset erät. Vaihtoehtoisten tunnuslukujen määritelmät on esitetty tunnuslukujen laskentakaavoissa sivulla 46. Muut segmenteistä raportoidut luvut ovat yhdenmukaisia IFRS-laskentaperiaatteiden kanssa. Raportoitavat segmentit vastaavat tilinpäätöksessä 2017 esitettyjä segmenttejä.

Mahdolliset segmenttien väliset liiketapahtumat on hinnoiteltu markkinaehtoisesti.

RAPORTOITAVAT SEGMENTIT

2018

MILJ. EUR	KONSERNIN TUOTTEET	KOLMANSIEN OSAPUOLIEN TUOTTEET	RAPORTOITAVAT SEGMENTIT YHTEENSÄ
Liikevaihto	174,6	87,8	262,4
Poistot ja arvonalentumiset	-6,4	-1,1	-7,6
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta (sisältyy liikevoittoon)	0,0	0,0	0,0
Vertailukelpoinen liikevoitto	17,2	-0,5	16,7
Segmenttien varat			
Korottomat varat	208,8	54,9	263,7
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	0,0		0,0
Segmenttien varat yhteensä	208,8	54,9	263,7
Investoinnit	5,3	1,1	6,4

2017

MILJ. EUR	KONSERNIN TUOTTEET	KOLMANSIEN OSAPUOLIEN TUOTTEET	RAPORTOITAVAT SEGMENTIT YHTEENSÄ
Liikevaihto	168,8	84,5	253,3
Poistot ja arvonalentumiset	-5,9	-1,0	-6,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta (sisältyy liikevoittoon)	0,0	0,0	0,0
Vertailukelpoinen liikevoitto	13,0	-1,6	11,4
Segmenttien varat			
Korottomat varat	204,8	50,4	255,3
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	0,0		0,0
Segmenttien varat yhteensä	204,8	50,4	255,3
Investoinnit	5,4	0,6	6,0

TÄSMÄYTYSLASKELMAT

MILJ. EUR	2018	2017
Liikevaihto		
Raportoitavien segmenttien liikevaihto yhteensä	262,4	253,3
Konsernin liikevaihto	262,4	253,3
Vertailukelpoinen liikevoitto		
Raportoitavien segmenttien vertailukelpoinen liikevoitto yhteensä	16,7	11,4
Operatiivisten valuuttajohdannaisten markkina-arvostukset	0,7	-0,3
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-2,6	-2,3
Konsernin raportoitu liikevoitto yhteensä	14,8	8,9
Konsernin rahoitustuotot ja -kulut	-2,1	-3,2
Konsernin voitto ennen veroja	12,7	5,6
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		
Uudelleenjärjestelyt		
Konsernin johtohenkilöihin kohdistuvat uudelleenjärjestelyt	-0,2	-1,1
Indonesian uistintehtaan uudelleenjärjestely	-1,9	-0,8
Ranskan uudelleenjärjestely	-0,1	-0,3
Suomen uudelleenjärjestely	0,0	-0,1
Muut uudelleenjärjestelykustannukset	-0,5	-0,1
Vakuutuskorvaukset		0,2
Muut erät	0,2	-0,2
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-2,6	-2,3
Varat		
Raportoitavien segmenttien varat yhteensä	263,7	255,3
Kohdistamattomat korolliset varat	13,4	10,3
Konsernin varat yhteensä	277,1	265,6

MAANTIETEELLISET JA KOKO YHTEISÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

Konserni toimii neljällä maantieteellisellä alueella, jotka ovat Pohjois-Amerikka, Pohjoismaat, muu Eurooppa ja muut maat. Ulkoinen liikevaihto ja pitkäaikaiset varat on esitetty eriteltynä maittain, joiden osuus kokonaisuudesta on merkittävä.

Pitkäaikaiset varat sisältävät konsernin pitkäaikaiset varat poisliukien rahoitusvarat ja laskennalliset verosaamiset.

Konsernin asiakaskunta koostuu laajasta määrästä asiakkaita useilla markkina-alueilla eikä yhdenkään asiakkaan liikevaihto edusta yksinään merkittävää osaa konsernin liikevaihdosta.

Ulkoinen liikevaihto myyjäyhtiön sijaintimaan mukaan

MILJ. EUR	2018	2017
Suomi	26,0	23,7
Muut Pohjoismaat	29,1	30,6
Pohjoismaat yhteensä	55,1	54,3
Venäjä	11,8	14,0
Ranska	34,6	33,8
Muut Euroopan maat	32,0	29,9
Muu Eurooppa yhteensä	78,4	77,6
USA	83,4	77,8
Muu Pohjois-Amerikka	12,0	11,7
Pohjois-Amerikka yhteensä	95,4	89,4
Muut maat yhteensä	33,6	31,9
YHTEENSÄ	262,4	253,3

Pitkäaikaiset varat sijaintimaan mukaan

MILJ. EUR	2018	2017
Suomi	16,1	17,3
Muut Pohjoismaat	3,5	3,4
Pohjoismaat yhteensä	19,6	20,7
Muu Eurooppa yhteensä	17,3	17,3
USA	30,1	29,3
Muu Pohjois-Amerikka	3,7	3,9
Pohjois-Amerikka yhteensä	33,8	33,2
Kiina (ml. Hongkong)	26,4	25,7
Muut maat	7,0	9,1
Muut maat yhteensä	33,4	34,8
YHTEENSÄ	104,0	106,0

3 YRITYSHANKINNAT JA -LUOVUTUKSET

YRITYSHANKINNAT VUONNA 2018

Vuonna 2018 konserni ei tehnyt yrityshankintoja.

YRITYSHANKINNAT VUONNA 2017

Konserni hankki 30% vähemmistöosuuden tytäryhtiöstä Rapala VMC South-Africa Distributors Pty Ltd. helmikuussa 2017. Vähemmistöosuuden hankintahinta oli 1.5 milj. euroa ja se maksettiin kokonaan käteisellä. Vähemmistön hankinnan jälkeen Konserni omistaa kaikki Rapala VMC South-Africa Distributors Pty Ltd:n osakkeet.

YRITYSMYYNIT VUONNA 2018

Vuonna 2018 konserni ei tehnyt yritysmyyntejä.

YRITYSMYYNIT VUONNA 2017

Joulukuussa 2017 toteutui viimeinen erä vuonna 2011 toteutuneeseen lahjatavaraliiketoiminnan luovutukseen liittyviä vuosittaisia tuloja, 0,8 milj. euroa.

4 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

MILJ. EUR	2018	2017
Rojaltituotot	0,1	0,1
Vuokratuotot	0,4	0,4
Romumyynti	0,1	0,1
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	0,1	0,0
Vakuutuskorvaukset	0,0	0,2
Muut tuotot	0,2	0,3
YHTEENSÄ	0,9	1,1

5 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

MILJ. EUR	2018	2017
Myynti- ja markkinointikulut	-11,0	-11,2
Maksetut vuokrat	-7,4	-7,8
Myyntirahdit	-6,0	-5,8
Kunnossapito- ja yleiskustannukset	-5,4	-6,2
Matkakulut	-4,2	-3,9
Myyntikomissiot	-3,8	-3,5
Konsultointikulut	-1,7	-1,9
IT ja tietoliikenne	-2,5	-2,3
Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut	-0,8	-0,8
Valuuttajohdannaiset	0,4	-0,2
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntitappiot	-0,3	-0,4
Muut kulut	-7,7	-10,1
YHTEENSÄ	-50,4	-54,1

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT JA PALVELUT

MILJ. EUR	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	-0,6	-0,7
Palkkiot veropalveluista	-0,1	0,0
Muut palkkiot	-0,1	-0,1
YHTEENSÄ	-0,8	-0,8

6 MATERIAALIT JA PALVELUT

MILJ. EUR	2018	2017
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-127,4	-111,3
Varastojen muutokset	0,2	-0,3
Ulkopuoliset palvelut	-1,8	-1,2
YHTEENSÄ	-129,0	-112,7

7 TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

MILJ. EUR	2018	2017
Palkat	-54,8	-54,0
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-4,2	-4,4
Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt	-0,2	-0,4
Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet	-0,1	-0,1
Osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiojärjestelyt	-0,4	
Muut henkilösivukulut	-9,1	-8,8
YHTEENSÄ	-68,7	-67,6

Vuonna 2018 työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut sisälsivät uudelleenjärjestelyistä johtuvia henkilöstökuluja 0,5 milj. euroa (2017: 1,4 milj. euroa). Tarkemmat tiedot ylimmän johdon työsuhte-etuuksista ja mahdollisista osakeperusteisista kannustinjärjestelmistä on esitetty liitetiedoissa 28 ja 29.

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

HENKILÖÄ	2018	2017
Pohjois-Amerikka	126	121
Pohjoismaat	336	345
Muu Eurooppa	881	782
Muut maat	1 430	1 488
YHTEENSÄ	2 772	2 736

8 TUTKIMUS- JA KEHITYSKULUT

Tilikauden voittoon sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehityskuluja 1,6 milj. euroa vuonna 2018 (2017: 1,9 milj. euroa). Konserni ei ole aktivoitunut kehityskuluja.

9 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

MILJ. EUR	2018	2017
Kurssivoitot ja -tappiot		
Rahoitussaamisista	-0,3	-6,6
Jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusveloista	-1,9	6,8
Korko- ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	0,9	0,6
Suojauslaskennan alaisen korkojohdannaisten arvonmuutokset	0,0	0,0
Korkojohdannaisten - ei suojauslaskennassa	0,1	0,2
Valuuttajohdannaisten - ei suojauslaskennassa	1,5	-1,4
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Korko- ja muut rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusveloista	-1,9	-2,2
Muut rahoituskulut	-0,5	-0,7
YHTEENSÄ	-2,1	-3,2

KIRJATTU MUIHIN LAAJAN TULOSLASKELMAN ERIIN

MILJ. EUR	2018	2017
Suojauslaskennan alaisen korkojohdannaisten arvonmuutokset, verovaikutus huomioituna	0,0	0,2
Voitot ja tappiot nettosijoitusten suojauksista, verovaikutus huomioituna	-1,0	-1,9
YHTEENSÄ	-1,0	-1,7

LIIKEVOITTOON KIRJATUT VALUUTTAKURSSIVOITOT JA -TAPPIOT

MILJ. EUR	2018	2017
Liikevaihtoon sisältyvät	0,9	-0,6
Ostoihin sisältyvät	-0,9	0,7
Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät		
Valuuttajohdannaisten - ei suojauslaskennassa	0,4	-0,2
YHTEENSÄ	0,4	-0,1

Rahavirran suojaukseen määriteltyjen johdannaisinstrumenttien voitot ja tappiot esitetään yhdessä suojattavan instrumentin kanssa: korkokuluihin on kirjattu 0,0 milj. euroa (2017: -0,1 milj. euroa).

Tilikaudella 2018 alun perin suojauslaskennan alaisista rahavirran suojauksiin määriteltyistä tehottomista korkojohdannaista kirjattiin 0,0 milj. euroa (2017: 0,0 milj. euroa) tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

10 TULOVEROT

TULOVEROT TULOSLASKELMASSA

MILJ. EUR	2018	2017
Tuloverot	-7,2	-4,3
Laskennalliset verot	1,0	1,0
YHTEENSÄ	-6,2	-3,3

TULOVEROJEN TÄSMÄYTYS

MILJ. EUR	2018	2017
Verot laskettuna Suomen yhtiöverokannalla (20 %)	-2,5	-0,4
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	-1,4	-2,1
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-0,1	-0,1
Ulkomaisten lähdeverot	-0,2	-0,3
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tuotot	-0,2	0,1
Verotukselliset tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-0,9	-1,9
Edellisinä vuosina muodostettujen laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutokset	-0,2	0,2
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin	-0,5	1,4
Muut erät	-0,2	-0,1

TULOVEROT TULOSLASKELMASSA	-6,2	-3,3
-----------------------------------	-------------	-------------

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

2018

MILJ. EUR	ENNEN VEROJA	VERO-VAIKUTUS	VEROJEN JÄLKEEN
Muuntoerot	3,2		3,2
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet	0,1	0,0	0,1
Rahavirran suojaukset	0,0	0,0	0,0
Nettosijoitusten suojaukset	-0,9	-0,1	-1,0
YHTEENSÄ	2,4	-0,1	2,2

2017

MILJ. EUR	ENNEN VEROJA	VERO-VAIKUTUS	VEROJEN JÄLKEEN
Muuntoerot	-13,6		-13,6
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet	0,1	0,0	0,0
Rahavirran suojaukset	0,3	-0,1	0,2
Nettosijoitusten suojaukset	-2,2	0,4	-1,9
YHTEENSÄ	-15,6	0,3	-15,3

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOS**2018**

MILJ. EUR	1.1.	TULOSLASKELMA	OMA PÄÄOMA	MUUNTOEROT	31.12.
Vahvistetut tappiot ja verohyvitykset	2,7	-0,7		0,0	2,0
Varaukset	0,7	0,0		0,0	0,6
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet	0,7	-0,1	0,0		0,6
Poistoerot	0,1	0,0		0,0	0,0
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus	2,8	0,1		0,0	3,0
Muut tilapäiset erot	0,5	-0,2	0,0	0,3	0,7
LASKENNALLISET VEROSAAMISET YHTEENSÄ	7,5	-1,0	0,0	0,3	6,8
Poistoerot ja muut verottamattomat varaukset	1,0	0,0		0,0	1,1
Varastot	1,4	0,1		0,1	1,5
Hankittujen nettovarojen käyvän arvon kohdistukset	2,4	0,0		0,0	2,3
Muut tilapäiset erot	2,2	-0,1		0,1	2,1
LASKENNALLISET VEROVELAT YHTEENSÄ	6,9	0,1	0,0	0,1	7,1
LASKENNALLINEN VEROVELKA, NETTO	0,5	-1,1	0,0	0,2	-0,2

2017

MILJ. EUR	1.1.	TULOSLASKELMA	OMA PÄÄOMA	MUUNTOEROT	31.12.
Vahvistetut tappiot ja verohyvitykset	2,0	0,8		-0,1	2,7
Varaukset	0,8	-0,1		0,0	0,7
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet	0,7	0,0	0,0		0,7
Poistoerot	0,1	0,0		0,0	0,1
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus	4,2	-1,1		-0,3	2,8
Muut tilapäiset erot	1,5	-0,7	0,0	-0,2	0,6
LASKENNALLISET VEROSAAMISET YHTEENSÄ	9,2	-1,1	0,0	-0,6	7,5
Poistoerot ja muut verottamattomat varaukset	1,4	-0,3		-0,1	1,0
Varastot	2,7	-1,1		-0,2	1,4
Hankittujen nettovarojen käyvän arvon kohdistukset	2,6	-0,2		-0,1	2,3
Muut tilapäiset erot	3,1	-0,8		-0,3	2,2
LASKENNALLISET VEROVELAT YHTEENSÄ	9,8	-2,4		-0,7	6,9
LASKENNALLINEN VEROVELKA, NETTO	-0,6	1,2	0,0	0,1	0,6

Laskennallinen vero on taseessa esitetty nettona IAS 12 mukaisesti. Konsernilla oli 31.12.2018 vahvistettuja tappiota 23,3milj. euroa (2017: 25,0 milj. euroa), joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystyttäisiin hyödyntämään. Näistä tappioista 2,9 milj. euroa vanhenee seuraavan viiden vuoden kuluessa (2017: 3,0 milj. euroa).

Konsernissa ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista, koska voitonjako on konsernin päätäntävällässä, eikä se ole todennäköistä lähitulevaisuudessa.

Taseeseen sisältyy 1,4 milj. euroa (2017: 1,5 milj. euroa) laskennallisia verosaamia sellaisissa konserniyhtiöissä, joiden tilikauden 2018 tai 2017 tulos on ollut tappiollinen. Näiden laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu tulosennusteisiin, jotka osoittavat kyseisten laskennallisten verosaamisten realisoitumisen olevan todennäköistä.

11 AINEETOMAT HYÖDYKKEET

2018

MILJ. EUR	LIKEARVO	TAVARAMERKIT	ASIAKASSUHTEET	MUUT AINEETOMAT HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	47,7	24,1	3,9	7,6	83,3
Lisäykset				0,8	0,8
Vähennykset				-0,1	-0,1
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾				0,0	0,0
Kurssierot	0,8	0,5	0,0	0,0	1,2
HANKINTAMENO 31.12.	48,5	24,6	3,9	8,3	85,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-0,9	-3,2	-5,9	-10,0
Vähennykset				0,0	0,0
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾				0,1	0,1
Tilikauden poistot			-0,1	-0,6	-0,7
Arvonalentumiset				-0,5	-0,5
Kurssierot		0,0	0,0	0,0	0,0
KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.		-0,9	-3,4	-6,6	-10,9
KIRJANPITOARVO 1.1.	47,7	23,2	0,7	1,7	73,3
KIRJANPITOARVO 31.12.	48,5	23,7	0,6	1,7	74,5

2017

MILJ. EUR	LIKEARVO	TAVARAMERKIT	ASIAKASSUHTEET	MUUT AINEETOMAT HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	50,8	26,1	4,2	7,0	88,0
Lisäykset				0,9	0,9
Vähennykset				-0,2	-0,2
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾				0,0	0,0
Kurssierot	-3,1	-1,9	-0,3	-0,1	-5,4
HANKINTAMENO 31.12.	47,7	24,1	3,9	7,6	83,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-0,9	-3,3	-5,6	-9,8
Vähennykset				0,2	0,2
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾				0,0	0,0
Tilikauden poistot			-0,2	-0,6	-0,7
Arvonalentumiset					
Kurssierot		0,0	0,2	0,1	0,4
KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.		-0,9	-3,2	-5,9	-10,0
KIRJANPITOARVO 1.1.	50,8	25,1	0,9	1,4	78,2
KIRJANPITOARVO 31.12.	47,7	23,2	0,7	1,7	73,3

¹⁾ Sisältää siirtoja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden välillä.

LIKEARVO JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMAT TAVARAMERKIT LIKETOIMINTASEGMENTEITÄIN

MILJ. EUR	KONSERNIN KALASTUS- TUOTTEET	KONSERNIN MUUT TUOTTEET	KOLMANSIEN OSAPUOLIEN TUOTTEET	YHTEENSÄ
2018				
Liikearvo	46,6	0,1	1,8	48,5
Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit	23,2		0,4	23,7
Diskonttokorko, %	8,0	8,0	6,3	
2017				
Liikearvo	45,8	0,1	1,8	47,7
Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit	22,8		0,5	23,2
Diskonttokorko, %	8,0	8,0	7,7	

LIKEARVON JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN TAVARAMERKKIEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernia johdetaan yhtenä kokonaisuutena eikä sitä ole organisoitu tai johdettu itsenäisinä divisioonina. Suurin osa yksiköistä on toiminnassaan riippuvaisia toisistaan, eikä osalla yksiköistä ole omaa tuotanto- tai myyntitoimintaa, eivätkä ne ole siten kykeneviä toimimaan itsenäisesti. IFRS:n mukaan pienin erotettavissa oleva rahavirtaa tuottava yksikkö saa olla kuitenkin enintään niin laaja kuin yhteisön segmenttiraportointiin perustuva toiminnallinen segmentti. Tästä johtuen liikearvo ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit testataan liiketoimintasegmenttitasolla.

Liikearvojen ja tavaramerkkien tasearvojen mahdollinen arvonalentuminen testataan käyttöarvon mukaisesti diskontattujen tulevaisuuden rahavirtojen avulla. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon tekemiin ja hallituksen hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Arvioidut myynti- ja tuotantomäärät on johdettu olemassa olevien tuotannon tekijöiden käytöstä. Tärkeimmät arviot ja oletukset, joihin johto perustaa rahavirtaennusteet, liittyvät tuotantomääriin ja kannattavuuteen. Diskonttokorkona käytetään painotettua pääoman kustannusta (WACC) ennen veroja, joka on määritelty jokaiselle rahavirtaa tuottavalle

yksiköille erikseen. WACC:n laskentakomponentit ovat riskitön tuottoprosentti, markkinariskipreemio, toimialakohtainen betakeroin, vieraan pääoman kustannus ja tavoitepääomarakenne. Sekä vuonna 2018 että 2017 toteutetuissa laskelmissa viiden vuoden ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä 0 %:n kasvutekijää. Suoritettujen liikearvojen ja tavaramerkkien arvonalentumistestien perusteella vuosina 2018 ja 2017 ei ole ollut tarvetta liikearvon arvonalennuksiin.

Keskeiset muuttujat

Myynti – Konsernin ennustettu myynti perustuu nykyisiin ja tuleviin tuotesortimentteihin sekä jakelu- ja tuotantokapasiteetin hyödyntämiseen. Myyntiennusteen pohjana ovat lisäksi toimialan pitkän aikavälin kasvu ja konsernin strategian edelleentoteuttaminen. 2019-2023 keskimääräinen liikevaihdon kasvuprosentti laskelmassa 1,0 %. Toteutunut EBITDA % keskiarvo 2010-2017 oli 10,4 %. 2018 toteutut EBITDA % oli 8,5 %. Käytetty EBITDA % oletuksen keskiarvo laskelmissa 2019-2023 on 11,5 %.

Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia suhteessa liikevaihtoon – Konsernin ennustettu liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA) suhteessa liikevaihtoon perustuu edellisten vuosien aikana toteutuneisiin katteisiin sekä johdon arvioihin myynnin ja myyntikatteen kehittymisestä. Käyttökateen kehittämisessä on lisäksi huomioitu yleinen kustannustason nousu.

Diskonttokorko – Diskonttokorkona käytetään painotettua pääoman kustannusta (WACC) ennen veroja. Painotettu pääoman kustannus kuvaa konsernin oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin liittyvät erityiset riskit.

Kasvutekijä – Käytetty kasvutekijä on johdon harkinnan mukaan konservatiivinen verrattuna konsernin pidemmän aikavälin toteutuneisiin myynnin kasvuprosentteihin.

Herkkyyshanalyysi

Keskeisimmät liikearvon alentumistestaukseen vaikuttavat tekijät ovat ennustettu käyttökate ja diskonttokorko. Yhtiön johdon näemyksen mukaan konsernin pääliiketoimintasegmenteissä (Konsernin Kalastustuotteet ja Kolmansien osapuolien tuotteet) minkään keskeisen tekijän todennäköinen muutos ei johtaisi tilanteeseen, jossa kirjanpitoarvo ylittäisi kerrytettävissä olevan rahamäärän. Vaikka ennustettu käyttökate olisi 28,4 prosenttia alhaisempi kuin johdon ennuste Konsernin Kalastustuotteissa ja 28,0 prosenttia Kolmansien osapuolien tuotteissa tai diskonttokorko 3,9 prosenttiyksikköä johdon laskelmissa käyttämää korkeampi Konsernin Kalastustuotteissa ja 2,3 prosenttiyksikköä Kolmansien osapuolien tuotteissa, se ei johtaisi arvonalentumistappion kirjaamiseen missään näissä pääasiallisissa rahavirtaa tuottavissa yksiköissä.

12 AINEELLISET HYÖDYKKEET

2018

MILJ. EUR	MAA- ALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	1,9	27,5	58,6	22,6	0,8	111,5
Lisäykset		0,4	1,6	2,0	1,7	5,7
Vähennykset		-0,4	-1,7	-1,8		-3,9
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾			1,2	0,2	-1,5	-0,1
Kurssierot	0,0	-0,1	-0,2	0,1	0,0	-0,2
HANKINTAMENO 31.12.	1,9	27,4	59,5	23,2	0,9	113,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-17,9	-45,8	-15,1		-78,8
Vähennykset		0,3	0,9	0,7		1,8
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾			0,0			0,0
Tilikauden poistot		-0,8	-2,9	-2,1		-5,8
Arvonalentumiset			-0,5	0,0		-0,6
Kurssierot		0,0	0,1	-0,2		-0,1
KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.		-18,4	-48,2	-16,8		-83,4
KIRJANPITOARVO 1.1.	1,9	9,6	12,8	7,5	0,8	32,7
KIRJANPITOARVO 31.12.	1,9	9,0	11,3	6,4	0,9	29,5

2017

MILJ. EUR	MAA- ALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	2,0	27,6	58,6	26,0	1,2	115,3
Lisäykset		0,7	1,5	1,5	1,4	5,1
Vähennykset		-0,1	-1,4	-3,0		-4,5
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾		0,0	1,2	0,3	-1,7	-0,1
Kurssierot	-0,1	-0,7	-1,3	-2,1	0,0	-4,3
HANKINTAMENO 31.12.	1,9	27,5	58,6	22,6	0,8	111,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-17,7	-44,5	-17,0		-79,2
Vähennykset		0,1	1,1	2,7		3,9
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾			0,0	0,0		0,0
Tilikauden poistot		-0,8	-3,1	-2,2		-6,1
Arvonalentumiset				0,0		0,0
Kurssierot		0,4	0,8	1,3		2,5
KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.		-17,9	-45,8	-15,1		-78,8
KIRJANPITOARVO 1.1.	2,0	10,0	14,0	9,0	1,2	36,2
KIRJANPITOARVO 31.12.	1,9	9,6	12,8	7,5	0,8	32,7

¹⁾ Sisältää siirtoja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden välillä.

13 OSUUKSET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ

Konsernilla on 33,3 %:n omistusosuus osakkuusyhtiössään, listaamattomassa Lanimo Oü:ssä, jonka kotipaikka on Viro. Yhtiö valmistaa nahkatuotteita. Kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa tai arvonalentumisia. Lanimo Oü:n tuloslaskelma- ja tasetiedot perustuvat 30.9. päättyneen raportointikauden tietoihin raportointiaikatauluerojen vuoksi. 31.12.2017 päättyneen tilikauden tiedot ovat seuraavat: varat 0,1 milj. euroa, velat 0,1 milj. euroa, liikevaihto 0,3 milj. euroa ja tilikauden tulos 0,0 milj. euroa.

MILJ. EUR	2018	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,0	0,0
Osuus tuloksesta	0,0	0,0
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,0	0,0

Tiedot osakkuus- ja yhteisyrityksistä

LANIMO OÜ		
MILJ. EUR	2018	2017
Liikevaihto	0,3	0,2
Ostot ja muut kulut	-0,2	-0,1
Poistot	0,0	0,0
Korkotuotot ja -kulut	0,0	0,0
Tilikauden tulos	0,0	0,0
Pitkäaikaiset varat	0,0	0,0
Lyhytaikaiset varat	0,1	0,1
Joista rahavarjoja	0,0	0,0
Pitkäaikaiset velat	0,0	0,0
Joista rahoitusvelkoja	0,0	0,0
Lyhytaikaiset velat	0,0	0,0
Osakkuus-/yhteisyrityksen nettovarvat	0,0	0,0
Konsernin osuus nettovaroista	0,0	0,0

14 MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUKSET

Rapala-konserniin kuuluu yksi yhtiö, jonka määräysvallattomien omistajien osuus on olennainen perustuen konsernin konsolidoituun tilikauden tulokseen. Konsernilla on 50 % omistusosuus AO Normark -yhtiöstä, jonka kotipaikka on Venäjä. Loput 50 % omistaa Shimano Inc. Yhtiön toimiala on Rapala-konsernin ja Shimano Inc:n tuotteiden jakeluliiketoiminta Venäjällä. Rapala-konsernilla on yhtiössä määräysvalta, joka perustuu operatiivisen johtamismallin lisäksi osakassopimukseen, jonka antaa Rapala-konsernille äänienemmistön AO Normark -yhtiön omistavan hallintayhteisön hallituksessa. Yhtiö käsitellään konsernissa tytäryhtiönä ja konso- lidoidaan konsernin lukuihin täysimääräisesti.

Alla esitetyt lyhennetyt tuloslaskelma- ja tasetiedot perustuvat AO Normarkin raportoituihin lukuihin ennen sisäisten erien eliminointeja.

MILJ. EUR	MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS TILIKAUDEN TULOKESTA		MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS OMASTA PÄÄOMASTA	
	2018	2017	2018	2017
AO Normark	0,3	0,4	1,9	1,8
Muut määräysvallattomien omistajien osuudet	0,1	-0,5	3,2	5,1
YHTEENSÄ	0,4	0,0	5,1	6,9

Lyhennetty tuloslaskelma, tase ja rahavirtalaskelma

AO Normark

MILJ. EUR	2018	2017
Liikevaihto	11,9	14,5
Ostot ja muut kulut	-11,2	-13,4
Poistot	0,0	-0,1
Korkotuotot ja -kulut	0,0	-0,2
Tilikauden tulos	0,7	0,9
Pitkäaikaiset varat	0,2	0,2
Lyhytaikaiset varat	4,5	4,8
Pitkäaikaiset velat	0,2	0,2
Lyhytaikaiset velat	0,6	1,1
Oma pääoma	3,9	3,7
Liiketoiminnan rahavirta	1,5	4,0
Investointien rahavirta	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	-0,4	-5,5

15 MUUT OSAKKEET

MILJ. EUR	2018	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,3	0,3
Kurssierot	0,0	0,0
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,3	0,3

Muut osakkeet koostuvat listaamattomista osakkeista, joista merkittävin on As Oy Tahkon Eagle.

16 SAAMISET

MILJ. EUR	2018	2017
Pitkäaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	0,0	0,0
Muut korolliset saamiset	0,0	0,0
Korottomat		
Myyntisaamiset	0,1	0,1
Johdannaiset		0,1
Muut saamiset	0,2	0,1
Lyhytaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset		
Korottomat		
Myyntisaamiset	46,0	41,1
Johdannaiset	0,8	0,2
Arvonlisäverosaamiset	1,9	1,7
Muut siirtosaamiset	2,8	2,7
Muut saamiset	1,5	1,8
YHTEENSÄ	53,3	48,0

Rahoitusvarojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 23.

Pitkäaikaisten lainasaamisten keskiporkko oli 5,85 % (2017: 5,85 %).

KIRJATUT ARVONALENTUMISVARAUKSET MYYNTISAAMISISTA

MILJ. EUR	2018	2017
Arvonalentumiset myyntisaamisista 1.1.	3,2	2,7
Lisäykset	0,3	2,8
Vähennykset	-0,6	-1,8
Saadut suoritukset	-0,4	-0,5
IFRS 9 soveltamisen vaikutus	0,2	
Kurssierot	0,0	-0,1
ARVONALENTUMISET MYYNTISAAMISISTA 31.12.	2,5	3,2

Useimmissa tapauksissa arvonalentuminen tehdään yksilöidysti, kun on olemassa perusteltu näyttö (kuten myyntisaamisten merkittävä viivästyminen sekä epäonnistuneet perintätoimenpiteet tai asiakkaan tunnetuista talousvaikeuksista johtuva korkeampi todennäköisyys maksukyvyttömyydelle), ettei kaikkia saamia saada alkuperäisin ehdoin.

Myyntisaamiset, lainasaamiset ja muut saamiset kirjataan alun perin käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoan ottaen huomioon arvonalentuminen. Näihin eriin sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaista yksinkertaistettua arvonalentumismallia, jossa luottotappioiden arvioitu määrä perustuu saamisten eliniän odotettavissa oleviin luottotappioihin.

17 VAIHTO-OMAIUUUS

MILJ. EUR	2018	2017
Aineet ja tarvikkeet	13,1	11,9
Keskeneräiset tuotteet	9,8	9,8
Valmiit tuotteet	87,6	80,5
Nettorealisointivaraus	-11,4	-9,7
YHTEENSÄ	99,1	92,5

18 RAHAVARAT

MILJ. EUR	2018	2017
Käteinen raha ja pankkitilit	13,4	10,3
YHTEENSÄ	13,4	10,3

19 OSAKEPÄÄOMA JA OMAN PÄÄOMAN RAHASTOT

MILJ. EUR	2018	2017
Osakepääoma 1.1.	3,6	3,6
OSAKEPÄÄOMA 31.12.	3,6	3,6
Ylikurssirahasto 1.1.	16,7	16,7
YLIKURSSIRAHASTO 31.12.	16,7	16,7
Suojausrahasto 1.1.	0,0	-0,2
Rahavirran suojaukset, kirjattu suojausrahastoon	0,0	0,2
SUOJAUSRAHASTO 31.12.	0,0	0,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	4,9	4,9
SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO 31.12.	4,9	4,9

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

KPL	2018	2017
Osakkeiden lukumäärä 1.1.	39 000 000	39 000 000
OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ 31.12.	39 000 000	39 000 000
Omat osakkeet 1.1.	677 208	677 208
OMAT OSAKKEET 31.12.	677 208	677 208

Yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2018 oli 3,6 milj. euroa ja osakemäärä 39 000 000.

Lisätietoa osakkeista ja osakepääomasta on esitetty osiossa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

OMAN PÄÄOMAN RAHASTOT

Ylikurssirahasto sisältää vanhan osakeyhtiölain aikana tehtyjen osakemerkintöjen yhteydessä syntyneen preemion. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan, sekä muut oman pääoman luonteiset sijoitukset.

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet kurssierot ja kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön. Suojausrahasto sisältää rahavirran suojaukseen käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset.

OMAN PÄÄOMAN EHTOINEN LAINA (HYBRIDILAINA)

31.5.2017 laskettiin liikkeelle 25 milj. euron hybridilaina. Omaan pääomaan kirjattiin kulujen jälkeen 24,8 milj.euroa. Lainan vuotuinen korko on 5,375 prosenttia 31.5.2019 saakka. Konsernilla on oikeus viivästyttää hybridilainan koronmaksua, mikäli konserni ei maksa osinkoa tai muuta hyvitystä osakepääomalle. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se kahden vuoden kuluttua liikkeeseen laskusta. Oman pääoman ehtoinen laina on vakuudeton ja muita velkasitoumuksia heikommassa etuasemassa. Oman pääoman ehtoisen lainan velkakirjan haltijalla ei ole osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia. Lainan kertynyt, kirjaamaton korko vuoden 2018 lopussa oli 1,3 milj.euroa (0,8 milj.euroa 2017). Kertynyt korko 1,3 milj.euroa maksettiin toukokuussa 2018, johtuen osingonmaksusta, ja kirjattiin konsernin oman pääoman vähennyksenä.

OSINGOT

Vuodelta 2017 jaettu osinko oli 0,04 euroa osakkeelta, yhteensä 1,5 milj. euroa, joka maksettiin kahdessa samansuuruisessa erässä. Tulevassa yhtiökokouksessa 28.3.2019 esitetään maksettavaksi osinkoa 0,06 euroa osaketta kohden maksettavaksi kahdessa samansuuruisessa erässä, yhteensä 2,3 milj. euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi vuoden 2018 tilinpäätöksessä.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Tietoja hallituksen valtuutuksista ja omista osakkeista on esitetty osiossa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

20 TYÖSUHDE-ETUUKSISTA JOHTUVAT VELVOITTEET

Konsernilla on pääosin maksupohjaisia eläkejärjestelyitä. Konsernissa on etuuspohjaisia eläkejärjestelyitä Ranskassa sekä eräissä Muiden maiden maissa. Muiden maiden järjestelyt eivät ole kokonaisuuden kannalta olennaisia. Eläke-etuuden suuruus eläkkeellejäämishetkellä määritetään palkan ja työssäolovuosien perusteella. Kaikki vastuut ovat rahastoimattomia. Konsernilla ei ole vastuita muista työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista. Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty TYEL-vakuutuksella eläkevakuutusyhtiössä. Työsuhde-etuuksista johtuvat velvoitteet sisältävät myös Ranskan sekä eräiden Muiden maiden ryhmään kuuluvien maiden työntekijöille maksettavan pitkäaikaisen voitto-osuuden.

KULUT TUOSLASKELMASSA

MILJ. EUR	2018	2017
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	-0,3	-0,3
Korkomenot	0,1	0,0
YHTEENSÄ	-0,4	-0,3

VELVOITTEET TASEESSA

MILJ. EUR	2018	2017
Muu Eurooppa	2,1	2,0
Muut maat	0,5	0,5
RAHASTOIMATTOMIEN VELVOITTEIDEN NYKYARVO	2,6	2,5

TASEEN TÄSMÄYTYS

MILJ. EUR	2018	2017
Velvoitteet 1.1.	2,5	2,2
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	0,3	0,3
Korkomenot	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot		
Väestötilastollisten oletusten muutoksista	0,0	0,0
Taloudellisten oletusten muutoksista	0,0	0,0
Kokemusperusteisten oletusten muutoksista	0,0	-0,1
Järjestelyn supistamisen tai velvoitteen täyttämisen vaikutukset	0,0	0,2
Kurssierot	0,0	0,0
VELVOITTEET 31.12.	2,6	2,5

Seuraava taulukko sisältää eläkevelvoitteesta tulevina vuosina suoritettavien maksujen odotetun ikäjakauman.

MILJ. EUR	2018	2017
Vuoden sisällä	0,1	0,1
1–5 vuotta	0,2	0,2
5–10 vuotta	0,6	0,5
Yli 10 vuotta	1,8	1,7
YHTEENSÄ	2,6	2,5

OLETTAMUKSET

Muu Eurooppa	2018	2017
%		
Diskonttokorko	1,6	1,5
Palkkatason nousu	2,6	2,6
Vuotuinen inflaatio	1,8	1,8
Muut maat	2018	2017
%		
Diskonttokorko	3,0-8,0	3,0-9,0
Palkkatason nousu	7,0	7,0

Merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletukset ovat diskonttokorko ja palkkatason nousu. Olettamuksissa tapahtuvilla muutoksilla ei ole kokonaisuuden kannalta olennaista vaikutusta velvoitteiden nykyarvoon.

Konserni ennakoii, että maksuja etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin tullaan suorittamaan 0,1 miljoonaa euroa vuonna 2019.

21 VARAUKSET

MILJ. EUR	2018	2017
Varaukset		
Varaukset 1.1.	0,1	0,1
Lisäykset	0,1	0,1
Käytetyt varaukset	-0,1	-0,1
VARAUKSET 31.12.	0,2	0,1
Pitkäaikaiset	0,1	0,0
Lyhytaikaiset	0,1	0,1
VARAUKSET YHTEENSÄ	0,2	0,1

22 RAHOITUSRISKIEN HALLINTA JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Konsernin rahoitusriskien hallinnan ensisijainen tavoite on vähentää rahoitusmarkkinoiden hintavaihteluiden ja muiden epävarmuustekijöiden vaikutusta konsernin tulokseen, kassavirtaan ja taseeseen sekä ylläpitää riittävää maksuvalmiutta. Konsernin hallitus on hyväksynyt konsernin riskienhallinnan periaatteet ja konsernin toimitusjohtaja vastaa yhdessä konsernin talous- ja rahoitusjohtajan kanssa rahoitusriskien hallinnan kehittämisestä ja toteuttamisesta.

Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa rahoitusriskejä säännöllisesti ja tekee tarvittavat päätökset rahoitusriskien hallinnoimiseksi. Konsernin riskienhallintaorganisaatio jatkoii valuuttakurssi-, korko-, likviditeetti- ja vastapuolen maksukyvyyttömyysriskien säännöllistä seurantaa ja hallinnoimista.

Rahoitusriskit jaetaan markkina-, luotto- ja maksukyvyyttömyys- sekä likviditeettiriskeihin. Tässä liitetiedossa käsitellään myös konsernin pääomarakenteen hallintaa.

MARKKINARISKIT

Konsernin markkinariskit aiheutuvat pääsääntöisesti valuuttakurssissa ja markkinakorkotasossa tapahtuvista muutoksista. Näillä muutoksilla voi olla huomattava vaikutus konsernin tuottoihin, kassavirtoihin ja taseeseen. Konserni altistuu myös tiettyjen hyödykemarkkinoilla hinnoiteltujen raaka-aineiden, lähinnä metallien ja muovien, markkinahintojen vaihtelulle.

1. Valuuttariski

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttamääräisen erän käyvän arvon, tai siitä johtuvien tulevien kassavirtojen vaihtelua, joka aiheutuu valuuttakurssissa tapahtuvista muutoksista. Konserni altistuu

valuuttariskille lähinnä operatiivisen toimintansa kautta, kun tuotto tai kulu määräytyy ulkomaan rahan määräisenä, rahoituksen kautta, kun velka on ulkomaan rahan määräistä, sekä konsernin ulkomaisiin yksikköihin tekemien nettosijoitusten kautta.

Konsernin valuuttariskien hallinnoimisesta vastaa liiketoimintayksiköt sekä konsernin riskienhallintaorganisaatio konsernin hallituksen hyväksymän valuuttariskien hallintapolitiikan mukaisesti.

Transaktioriski

Transaktioriski syntyy, kun liiketoimintayksiköllä on muissa kuin sen toimintavaluutassa tapahtuvia joko kaupallisia tai rahoitukseen liittyviä transaktioita ja kun niistä aiheutuvat tulevat ja lähtevät kassavirrat eivät tapahdu samanaikaisesti tai saman määräisinä.

Johtuen ulkomaanrahan määräisistä myynneistä ja ostoista sekä liiketoiminnasta useilla eri lainsäädäntöalueilla, konsernilla on ulkomaanrahan määräisiä saatavia ja velkoja, jotka altistuvat valuuttakurssien muutoksille. Eri valuutoissa syntyvät tuotot ja kulut netottavat osittain toisensa muodostaen tällä tavoin tehokkaan, luonnollisen suojauksen. Jäljelle jäävä arvioitu tulevien 12-15 kuukauden kaupallisten transaktioiden nettopositio suojataan systemaattisesti käyttämällä johdannaisinstrumentteja. Valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmaan joko liikevoiton ylä- tai alapuolelle riippuen siitä, aiheutuvatko ne ostoista ja myynneistä vai rahoituseristä.

Konsernilla on myös sellaisia ulkomaanrahan määräisiä sisäisiä lainoja, jotka altistavat konsernin valuuttariskille, joka ei täysin eliminoidu konsolidoitaessa. Konsernin sisäisistä lainoista aiheutuvan valuuttariskien suojaamiseksi osa konsernin ulkoisesta rahoituksesta on ulkomaanrahan määräistä. Riippuen siitä, onko lainat luokiteltu ulkomaisiin yksikköihin tehdyiksi nettosijoituksiksi vai lainasaataviksi, niistä aiheutuvat valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan joko laajaan tulokseen tai tuloslaskelmaan. Mahdollisia valuuttojen välisiä kytköksiä ei ole huomioitu, vaan esimerkiksi Yhdysvaltojen dollari ja Hongkongin dollari katsotaan tässä analyysissä erillisiksi valuutoiksi.

Liiketoimintayksiköt vastaavat ulkomaanrahan määräisten kassavirtojen ennustamisesta ja tekevät valuuttasuojauksia koskevat transaktionsa pääsääntöisesti konsernin emoyhtiön kanssa. Konsernin riskienhallintaorganisaatio vastaa konsernin konsolidoidun valuuttariskiposition hallinnasta ja tekee tarvittaessa johdannaistransaktioita konsernin ulkopuolisten vastapuolten kanssa.

Suojaamistarkoituksessa tehtyjen johdannaisoppimusten juoksuaika on pääsääntöisesti lyhyt ja voivat käsittää termiisopimuksia, optioita ja strukturoituja instrumentteja. Koska konserni ei sovelle valuuttajohdannaisiin suojauslaskentaa, johdannaisoppimusten käypien arvojen muutoksista aiheutuva tulosvaikutus kohdistuu joko osittain tai kokonaan eri tilikaudelle, kuin suojatuista kassavirroista aiheutuvat voitot ja tappiot.

Tilikaudella 2018 operatiivisesti suojaavista valuuttajohdannaisista aiheutui 0,4 milj. euron tulosvaikutus (2017: -0,2 milj. euroa). Valuuttajohdannaisien käyvät arvot ja nimellisarvot on esitetty osiossa 4. Johdannaisoppimukset.

Alla on esitetty tilikausien 2018 ja 2017 lopussa rahoitusinstrumenteista aiheutuva valuuttapositio keskeisten valuuttojen osalta:

Transaktioriskipositio

2018

MILJ. EUR	USD	IDR	CAD	SEK	RUB
Transaktioriski ja valuuttasuojat					
Transaktiopositio	-37,3	-10,1	8,0	7,7	7,4
Valuuttajohdannaiset ¹⁾	20,9	3,6	-2,8	-1,7	-1,9

2017

MILJ. EUR	USD	IDR	CAD	SEK	RUB
Transaktioriski ja valuuttasuojat					
Transaktiopositio	-30,1	-11,3	8,4	7,9	12,0
Valuuttajohdannaiset ¹⁾	20,1	3,9	-4,4	-1,1	-3,8

¹⁾ Valuuttajohdannaisilla suojataan transaktioriskien lisäksi myös translaatio-riskejä, jolloin johdannaisia ja transaktioriskejä ei voi netottaa nettopositioksi.

Translaatoriski

Konserni altistuu translaatoriskille sellaisten ulkomaisiin yksikköihin tekemiensä sijoitusten, sekä yhteisyritys- ja osakkuusyhtiöisjoitusten kautta, joissa oma pääoma on ulkomaanrahan määräinen. Merkittävimmät ulkomaanrahan määräiset nettosijoitukset ovat USD, HKD, IDR, SEK ja RUB -määräisiä ja ne muodostavat noin 83,8 % translaatoriskistä. Valuuttakurssien muutoksista aiheutuva vaikutus esitetään konsernitilinpäätöksessä omassa pääomassa muuntoerona.

Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa säännöllisesti ulkomaanrahan määräisten nettosijoitusten määriä ja tekee tarvittaessa suojaavia transaktioita konsernin omaan pääomaan kohdistuvan volatiliteetin pienentämiseksi. Tilikaudella 2018 konserni ei suojannut omaan pääomaan kohdistuvaa translaatoriskiä.

Konsernin tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden ulkomaanrahan määräinen oma pääoma ilman tilikauden tulosta oli 174,5 milj. euroa 31.12.2018 (2017: 169,9 milj. euroa). Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto translaatiopositioista:

KONSERNIN TRANSLAATIOPOSITIO	2018		2017	
	MILJ. EUR	NETTO- INVESTOINNIT	MILJ. EUR	NETTO- INVESTOINNIT
USD		101,9		92,0
HKD		19,9		24,5
IDR		14,2		14,3
SEK		5,9		6,0
RUB		4,3		3,9
YHTEENSÄ		146,2		140,7

Herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysi perustuu seuraaviin oletuksiin ja tekijöihin:

- Herkkyysanalyysi perustuu yksittäisen analysoitavan valuutan arvonmuutoksen vaikutukseen olettaen muiden tekijöiden (ml. muiden valuuttojen arvot) pysyvän muuttumattomina. Valuuttojen välillä mahdollisesti vallitsevia kytköksiä ei ole huomioitu.
- Muutos lasketaan suhteessa tilinpäätöspäivänä vallinneisiin tuloslaskelma- ja tasekursseihin.
- Analyysi sisältää analysoitavassa valuutassa 1.1.-31.12. tehtyjen tuloslaskelmatransaktioiden vaikutuksen yhtiöissä, joiden toiminnallinen valuutta poikkeaa analysoitavasta valuutasta (ns. transaktiovaikutus), sekä yhtiöissä joiden toiminnallinen valuutta vastaa analysoitavaa valuuttaa (ns. translaatiovaikutus). Analyysissä on huomioitu 31.12. voimassa olleet valuuttasuojaukset. Tuloslaskelmatransaktioiden analyysissä konsernin sisäiset analysoitavassa valuutassa tapahtuvat transaktiot netottuvat pois.
- Herkkyysanalyysi pitää sisällään analysoitavassa valuutassa raportoivien tytäryhtiöiden 31.12. oman pääoman translaation vaikutuksen.

Konsernin transaktioriskin herkkyysanalyysi

Merkittävimpien vierasvaluuttojen 10 % heikentymisen (suhteessa euroon) vaikutus euroissa:

2018

MILJ. EUR	USD	IDR	SEK	CAD	RUB
Liikevoitto	1,4	1,3	-0,9	-0,5	-0,5
Oma pääoma ²⁾	-10,2	-1,4	-0,6	-0,4	-0,4

2017

MILJ. EUR	USD	IDR	SEK	CAD	RUB
Liikevoitto	0,5	1,2	-1,0	-0,5	-0,5
Oma pääoma ²⁾	-9,2	-1,4	-0,6	-0,4	-0,4

²⁾ Ei sisällä tilikauden voiton vaikutusta.

2. Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan tulevien kassavirtojen ja käypien arvojen vaihtelua, joka aiheutuu markkinakorkotasossa tapahtuvista muutoksista. Konserni altistuu markkinakorkotason muutoksista aiheutuvalle riskille lähinnä pitkäaikaisten vaihtuvakorkoisten velkasitoumustensa kautta. Konsernin korollisten rahoitusvelkojen korkokauden pituus on pääsääntöisesti alle vuosi.

Konsernin rahoitus, ja tämän seurauksena myös korkoriskin hallinta, on järjestetty keskitetysti konsernin emoyhtiön toimesta. Konsernin riskienhallintaorganisaatio analysoi keskitetysti korkoriskiä, kattaen sekä rahavirran että käyvän arvon riskin, ja vastaa myös tarvittavista toimenpiteistä konsernin riskiposition muuttamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat ulkoisen lainasalkun valuuttajakauman muuttaminen, valinta eri rahoituslähteiden välillä, korkojen duraation muuttaminen sekä johdannaistransaktioiden tekeminen.

Suojaamistarkoituksessa käytettävät johdannaispimukset käsittävät koronvaihtosopimukset, joissa konserni maksaa kiinteää korkoa ja saa vaihtuvaa korkoa. 31.12.2018 osa konsernin koronvaihtosopimuksista oli määritetty suojausinstrumenteiksi IFRS 9:n mukaisesti rahavirran suojaussuhteisiin. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot ja nimellispääomat on esitetty osiossa 4. Johdannaispimukset.

Korkoriskin herkkyysanalyysi

Seuraavassa taulukossa on esitetty vaihtuvakorkoisten velkojen ja koronvaihtosopimusten vaikutus tilikauden voittoon ja omaan pääomaan jos korko nousee yhden prosenttiyksikön. Herkkyysanalyysi perustuu seuraaviin oletuksiin ja tekijöihin:

- Muiden muuttujien, erityisesti valuuttakurssien, oletetaan pysyvän muuttumattomina.
- Herkkyysanalyysi tehdään suhteessa 31.12. sovellettuihin korkoihin.
- Herkkyysanalyysi pitää sisällään 31.12. voimassa olleet vaihtuvakorkoiset velat sekä koronvaihtosopimukset.

MILJ. EUR	TILIKAUDEN VOITTO	2018		2017	
		OMA PÄÄOMA ³⁾	TILIKAUDEN VOITTO	OMA PÄÄOMA ³⁾	TILIKAUDEN VOITTO
Vaihtuvakorkoiset lainat rahoituslaitoksilta	-0,3	0,0	-0,3	0,1	

³⁾ Ei sisällä tilikauden voiton vaikutusta.

3. Muut markkinariskit

Konserni ostaa tiettyjä raaka-aineita, joiden hinta määräytyy globaaleilla rahoitusmarkkinoilla. Näihin kuuluvat hyödykemetallit kuten kupari, sinkki ja lyijy sekä tietyt muovit. Koska näiden ostojen arvo on vähäinen, hintariskin hallintaa koskevasta päätöksestä ja toimenpiteistä vastaa kukin tuotantoyksikkö paikallisesti. Konserni ei tällä hetkellä suojaa hyödykkeiden hintariskiä.

Konsernilla on vähäinen määrä sijoituksia muihin osakkeisiin ja ne muodostuvat sijoituksista kiinteistöosakkeisiin ja muihin noteeraamattomiin osakkeisiin, joille ei ole saatavilla luotettavaa markkina-arvoa.

4. Johdannaiset

Konserni käyttää johdannaisopimuksia, kuten termiinisopimuksia, optioita, koronvaihtosopimuksia ja strukturoituja instrumentteja, hallinoidakseen korko- ja valuutariskiä konsernin riskienhallintapolitiikan edellyttämällä tavalla.

Valuuttajohdannaisia, käsittäen termiinisopimukset, optiot ja strukturoidut instrumentit, käytetään vähentämään tuleviin kassavirtoihin liittyvää valuuttakurssimuutosten aiheuttamaa epävarmuutta. Sellaisten johdannaisopimusten käyvät arvot, jotka eivät täytä IFRS 9:n mukaisia suojausinstrumentin kriteereitä, kirjataan sopimuksen luonteesta riippuen joko liiketoiminnan muihin kuluihin, jos suojauskohteena on operatiivinen liiketapahtuma, tai rahoitustuottoihin ja kuluihin, jos suojauskohteena on monetaarinen liiketapahtuma. Koska suojauslaskentaa ei sovelleta, johdannaisopimusten käypien arvojen muutoksista aiheutuva tulosvaikutus kohdistuu joko osittain tai kokonaan eri tilikaudelle, kuin suojausta kassavirroista aiheutuvat voitot ja tappiot.

Korkojohdannaisia, käsittäen koronvaihtosopimukset, käytetään vähentämään tuloslaskelmaan kirjattavien korkokulujen vaihtelua ja muokkaamaan velkasalkun duraatiota. Osa korkojohdannaisista on määritetty suojausinstrumenteiksi sekä rahavirran että käyvän arvon suojauksiin ja niiden kirjanpitokäsittely vastaa edellä mainittua luokittelua, riippuen siitä sovelletaanko suojauslaskentaa.

Rahavirran suojaukset

Rahavirran suojaukseen määritettyjen ehdot täyttävien johdannaisopimusten käypien arvojen muutosten tehokas osuus merkitään muihin laajan tuloksen eriin. Mahdollinen tehottomuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Laajaan tulokseen kertynyt määrä siirretään luokittelun muutoksesta tilikauden tulokseen vastaavilla kausilla kuin suojauskohteesta aiheutuu tulosvaikutuksia. Vaihtuvakorkoisten velkojen korkoriskiä suojaavien johdannaisten korot kirjataan tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Tilikaudella 2018 tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin on kirjattu koronvaihtosopimusten tehottomista johdannaisopimuksista 0,0 milj. euroa (2017: 0,0 milj. euroa). Suojaussuhteiden tehokkuutta arvioidaan kuukausitasolla.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty konsernin johdannaisopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot per 31.12.2018.

MILJ. EUR	2018		2017	
	NIMELLIS-ARVO	KÄYPÄ ARVO	NIMELLIS-ARVO	KÄYPÄ ARVO

Rahavirran suojaukseen määritellyt johdannaisopimukset

Koronvaihtosopimukset, alle 12kk	5,3	0,0		
Koronvaihtosopimukset, 1–5 vuotta			10,4	0,0
YHTEENSÄ	5,3	0,0	10,4	0,0

Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaisopimukset

Koronvaihtosopimukset, 1–5 vuotta	16,0	0,0	16,0	0,1
Valuuttajohdannaiset, alle 12kk	40,6	0,6	41,8	-0,5
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset, alle 12kk	10,1	-0,2		
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset, 1–5 vuotta			10,1	-0,7
YHTEENSÄ	66,6	0,4	67,9	-1,0

LIKVIDITEETTIRISKI

Likviditeettiriski on määritetty riskiksi siitä että tilanteessa, jossa olemassa oleva velka joudutaan uudelleen rahoittamaan tai liiketoiminnan kannattavuuden heiketessä odottamattomasti liiketoimintaa joudutaan rahoittamaan, konserni ajautuu likvidien varojen puutteessa rahoitusvaikeuksiin tai joutuu maksamaan rahoituksestaan poikkeuksellisen korkean kustannuksen. Transaktioperusteisella likviditeettiriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa konserni joutuu toteuttamaan rahoitusta koskevan transaktion alle käyvän markkina-arvon tai tilannetta, jossa haluttua transaktiota ei pystytä toteuttamaan lainkaan tietyllä ajanjaksolla.

Likviditeettiriskin hallinnan tavoitteena on ylläpitää riittävä likvidien varojen määrä ja saatavuus riittävällä nopeudella arvoa vaarantamatta ja että rahoitusvaikeudet pystytään välttämään kaikissa tilanteissa.

Konsernin kassavirran kausiluonteisuus on yleensä melko enustettavissa ja konsernin rahoitusorganisaatio seuraa konsernin maksuvalmiutta konsernitalijärjestelmän ja säännöllisen rahavirta- ja likviditeettiraportoinnin avulla.

Konsernin korollinen rahoitus on järjestetty pääsääntöisesti keskitetysti konsernin rahoitusorganisaation toimesta. Konserni pyrkii vähentämään likviditeetti- ja jälleenrahoitusriskiä tasapainottamalla lainojen maturiteettijakaumaa sekä ylläpitämällä riittävän määrän luottolimiittejä. Konsernilla on käytössä 80 milj. euron kotimainen yritystodistusohjelma, jota käytetään yhdessä konsernin luottolimiittien kanssa tasapainottamaan konsernin kassavirran kausiluonteisuutta. Liikkeeseenlaskettavien yritystodistusten määrästä ja juoksuajasta päättää konsernin rahoitusorganisaatio perustuen ennustettuihin kassavirtoihin, yritystodistusmarkkinan tilanteeseen ja vallitsevaan korkotasoon. Yritystodistusten uusiminen niiden erääntyessä muodostaa likviditeettiriskin, jota hallitaan ylläpitämällä eräpäivinä riittävä määrä muita likviditeettireservejä. Tilikaudella 2018 konserni käytti yritystodistusohjelmaa aktiivisesti osana konsernin rahoitusta ja sai tältä markkinalta kilpailukykyisesti hinnoiteltua velkarahoitusta.

Konsernin pankkilainasopimukset sisältävät tavanomaiset ko-

venantit koskien velkaantumisasetta ja korollisten nettovelkojen suhdetta EBITDA:n (liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia). Hallitus ja konsernin johto seuraavat kovenanttiehtojen täyttymistä kuukausitasolla. Konserni olettaa täyttävänsä kovenanttiehdot vuonna 2019.

Alla on esitetty konsernin käyttämättömät luottolimiitit. Lisäksi kotimaisen yritystodistusohjelman käyttämätön osa 31.12.2018 oli 37,0 milj. euroa (2017: 48,0 milj. euroa).

Käyttämättömät sitovat luottolimiittisopimukset

MILJ. EUR	2018	2017
Tililuottolimiitit, erääntyvät vuoden sisällä	19,3	17,4
Valmiusluottojärjestelyt, erääntyvät yli vuoden päästä	49,9	59,9
YHTEENSÄ	69,1	77,3

Konsernin rahoitusvelkojen erääntymisajat

Alla on esitetty konsernin rahoitusvelkojen sopimukseen perustuvat rahavirrat, sisältäen mahdolliset korkomaksut.

2018

MILJ. EUR	KIRJANPITO- ARVO	RAHOITUS- VELKOJA ⁴⁾	SOPIMUKSEEN PERUSTUVAT RAHAVIRRAT	2019	2020	2021	2022 ETEENPÄIN	YHTEENSÄ
Korolliset velat								
Lainat rahoituslaitoksilta	40,7	40,7	41,1	30,9	5,1	5,1		41,1
Yritystodistusohjelma	43,0	43,0	43,0	43,0				43,0
Rahoitusleasing	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0			0,0
Korottomat velat								
Ostovelat ja muut korottomat velat	36,3	16,0	16,0	16,0				16,0
Johdannaisvelat ja -saamiset								
Koronvaihtosopimukset - suojauslaskennassa	0,0	0,0	0,0	0,0				0,0
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset - ei suojauslaskennassa	0,2	0,2	0,1	0,1				0,1
Koronvaihtosopimukset - ei suojauslaskennassa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6				-0,6
YHTEENSÄ	119,7	99,3	99,7	89,4	5,2	5,1		99,7

2017

MILJ. EUR	KIRJANPITO- ARVO	RAHOITUS- VELKOJA ⁴⁾	SOPIMUKSEEN PERUSTUVAT RAHAVIRRAT	2018	2019	2020	2021	2022 ETEENPÄIN	YHTEENSÄ
Korolliset velat									
Lainat rahoituslaitoksilta	46,1	46,1	47,9	12,6	25,2	5,1	5,0		47,9
Yritystodistusohjelma	32,0	32,0	32,0	32,0					32,0
Rahoitusleasing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				0,0
Korottomat velat									
Ostovelat ja muut korottomat velat	33,9	15,4	15,4	15,4					15,4
Johdannaisvelat ja -saamiset									
Koronvaihtosopimukset - suojauslaskennassa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				0,0
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset - ei suojauslaskennassa	0,6	0,6	0,6	-0,2	0,8				0,6
Koronvaihtosopimukset - ei suojauslaskennassa	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1		-0,1
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,5	0,5	0,5	0,5					0,5
YHTEENSÄ	113,1	94,6	96,4	60,4	26,0	5,1	5,0		96,4

⁴⁾ Määrä kirjanpitoarvoista, jotka luokitellaan IFRS 9:n mukaisiksi rahoitusveloiksi.

LUOTTO- JA MAKSUKYVYTTÖMYYSRISKI

Luottoriski on riski siitä, että vastapuoli ei suoriudu rahoitus-instrumentista tai asiakassopimuksesta johtuvista velvoitteistaan ja aiheuttaa tällä tavoin rahoituseristä johtuvan tappion. Konserni altistuu luottoriskille sekä liiketoiminnasta johtuvien tapahtumien (pääsääntöisesti myyntisaamiset) että rahoitustoiminnoista johtuvien tapahtumien kautta. Rahoitustoiminnoista johtuvat tapahtumat sisältävät talletukset pankeissa ja muissa rahoituslaitoksissa, valuuttamääräiset liiketapahtumat ja muut rahoitusinstrumentteja koskevat sopimukset. Luottoriskin enimmäismäärä rajoittuu konsernitaseessa esitettyyn rahoitusvarojen kirjanpitoarvoon. Rahoitusvarojen kirjanpitoarvon on esitetty liitetiedossa 23.

Konserni seuraa aktiivisesti asiakkaista ja muista vastapuolista aiheutuvaa luotto- ja maksukyvyttömyysriskiä. Konsernin luotto- ja maksukyvyttömyysriskissä ei tapahtunut olennaisia muutoksia kulu-neella tilikaudella. Konsernin erääntyneiden myyntisaamisten osuus pieneni hieman tilikaudesta 2017. Myyntisaamisista kirjatun luotto-tappiovarauksen määrä pieneni 0,4 milj. euroa tilikaudesta 2017.

Liiketoiminnasta aiheutuva luottoriski

Konsernin myyntisaamiset koostuvat saatavista suurelta määrältä asiakkaita maailmanlaajuisesti, eivätkä ne sisällä olennaisia asia-kaskohtaisia tai maantieteellisiä riskikeskittymiä.

Luottoriskin hallinta on kunkin operatiivisen liiketoimintayk-sikön vastuulla. Ennen luotonantoa uudelle asiakkaalle asiakkaan tausta tarkistetaan. Käteiskauppaa, ennakkomaksuja ja remburse-ja käytetään sekä uusien että olemassa olevien asiakkaiden kanssa. Kukin liiketoimintayksikkö vastaa luottorajojen määrittämi-sestä ja luotollisten asiakkaiden taloudellisen tilanteen seuraami-sesta. Asiakkaiden maksukäyttäytymistä seurataan säännöllisesti ja maksuviiveistä voi seurata maksuistutuksia, toimitusten keskeyttäminen, vaatimus ennakkomaksusta koskien tulevia toi-mituksia ja lopulta saamisten perintä oikeusteitse. Merkittävässä tapauksissa liiketoimintayksiköt neuvottelevat konsernin talous-johdon kanssa ennen lopullista päätöksentekoa. Poikkeustilanteis-sa maksuehtoihin voidaan neuvotella muutoksia.

Konserni kirjaa myyntisaamisiin arvonalentumisen kun sillä on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia alkuperäisen sopimuksen ehtojen mukaisia saataviaan. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, todennäköisyys velallisen konkurssista tai taloudellisesta uudelleenjärjestelystä sekä kyvyttömyys suorittaa maksuja antavat viitteitä siitä, että myyntisaaminen on arvoltaan alentunut. Eräpäivän ylittäneisiin myyntisaamisiin ei kirjata arvonalentumista silloin kun asiakasta voidaan pitää vakavaraisena. Arvonalentumistarkastelu ja ar-vonalentumisten kirjaaminen tehdään tapauskohtaisesti paikalli-sesti kussakin liiketoimintayksikössä.

Myyntisaamisiin kohdistuvasta luottotappiovarauksesta on esitetty lisätietoja liitetiedossa 16.

Alla olevassa taulukossa on esitetty ikäanalyysi erääntyneistä myyntisaamisista, joiden arvo ei ole alentunut.

Ikäanalyysi erääntyneistä myyntisaamisista, joiden arvo ei ole alentunut

MILJ. EUR	2018	2017
Erääntymättömät, joiden arvo ei ole alentunut	36,8	31,4
Erääntyneet, joiden arvo ei ole alentunut		
Alle 1 kuukautta	4,5	4,4
1-3 kuukautta	3,0	2,7
3-6 kuukautta	1,2	1,6
Yli 6 kuukautta	0,6	1,2
YHTEENSÄ	46,1	41,3

IFRS 9 mukaisesti arvonalentumiset laskettiin myyntisaamisista ikäluokittain ja myös erääntymättömistä saamisista laskettiin arvonalentumista. Erääntymättömiin saamisiin kohdistuva arvonalen-tuminen oli 0,1 milj. euroa.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva luottoriski

Rahoitusinstrumentit sisältävät riskielementin, joka syntyy vasta-puolten luottokelpoisuuden muutoksesta johtuvasta vaikutuksesta instrumentin käypään arvoon tai luottotappiosta, joka syntyy kun vastapuoli ei suoriudu sopimusperusteisista velvoitteistaan. Tätä riskiä mitataan ja seurataan keskitetysti konsernin riskienhallinta-organisaation toimesta.

Rahoitustoiminnoista johtuvaa luottoriskiä hallinnoidaan aktiivisesti rajoittamalla vastapuolten määrä riittävään määrään merkittäviä pankkeja ja rahoituslaitoksia, tarkkailemalla luottokel-poisuutta ja position suuruutta säännönmukaisesti sekä solmi-malla tiettyjen vastapuolten kanssa vakuussopimuksia. Konserni pienentää luottoriskiä tekemällä rahoitusinstrumentteja koskevia transaktioita vain hyväksytyjen vastapuolten kanssa. Kaikilla merkittäväillä vastapuolilla on luottoluokitus, jonka minimitaso on BBB (S&P). Ulkomaisilla tytäryrityksillä saattaa olla pankkitilejä myös rahoituslaitoksissa, joilla ei ole luottoluokitusta. Paikallisin rahoituslaitoksiin liittyvän luottoriskin pienentämiseksi ulkomais-ten tytäryritysten on säännönmukaisesti talletettava ylimääräiset rahavaransa konsernitileille.

Konsernin likviditeetin hallintaan liittyvät sijoitukset on tehty likvideihin instrumentteihin joiden luottoriski on pieni. Konsernilla ei esimerkiksi ole yritystodistussijoituksia.

PÄÄOMARAKENTEEN HALLINTA

Konsernin tavoitteena pääomarakenteen hallinnassa on varmistaa tehokas pääomarakenne, joka tukee konsernin liiketoimintaa ja maksimoi osakkeenomistajien sijoituksen arvoa.

Konserni hallinnoi pääomarakennetta ja muokkaa sitä ottaen huomioon taloudelliset olosuhteet ja strategian toteuttamisen asettamat vaatimukset. Ylläpitääkseen tai kehittääkseen pääoma-rakennettaan konserni voi muuttaa osingonjakokäytäntöä, palaut-taa pääomaa osakkeenomistajille ostamalla takaisin osakkeitaan, laskea liikkeelle uusia osakkeita sekä/tai lisätä/lyhentää lainojaan.

Pääomarakenteen hallintaa varten konsernin tavoitteena on pitää:

1. Velkaantumisaste (netto) alle 150 %:ssa ja
2. Korollisen nettovelan suhde EBITDA:an (rullaava 12 kuukautta) alle 3,8.

Hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti. Kon-sernilla ei ole muita ulkopuolisia pääomavaatimuksia kuin pankin asettamat kovenantit, jotka perustuvat samoihin tunnuslukuihin. Tarkempaa tietoa pankin asettamista kovenanteista on esitetty osiossa likviditeettiriski. Konserni on tilapäisesti ylittänyt korol-lisen nettovelan suhteen EBITDA:an, mutta konsernin tavoite on saavuttaa tämä tavoite vuoden 2018 aikana.

Konsernin pääoman hallintaa koskevat tavoitteet ja niiden saa-vuttaminen on esitetty alla olevassa taulukossa.

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivulla 46.

	TAVOITETASO	2018	2017
Velkaantumisaste (netto) %	alle 150 %	47,8	47,5
Korollisen nettovelan suhde EBITDA:an	alle 3,8	3,1	4,3

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen määritelmät on esitetty sivulla 46.

23 RAHOITUSVARAT JA -VELAT LUOKITTAIN SEKÄ KÄYVÄT ARVOT

MILJ. EUR	LIITE	2018			2017		
		KIRJAN- PITOARVO	RAHOITUSVAROJA JA -VELKOJA ¹⁾	RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYPÄ ARVO ²⁾	KIRJAN- PITOARVO	RAHOITUSVAROJA JA -VELKOJA ¹⁾	RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYPÄ ARVO ²⁾
RAHOITUSVARAT							
Lainat ja saamiset ²⁾							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
	Lainasaamiset	16	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Muut korolliset saamiset	16	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	16	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
	Rahavarat	18	13,4	13,4	10,3	10,3	10,3
	Lainasaamiset	16					
	Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	16	52,2	46,0	47,4	41,1	41,1
Muut osakkeet							
	Muut osakkeet	15	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät							
	Korko- ja valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	16, 22	0,8	0,8	0,3	0,3	0,3
RAHOITUSVELAT							
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät							
	Korko- ja valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	22, 25	0,4	0,4	1,3	1,3	1,3
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset							
	Korkojohdannaiset - rahavirran suojauslaskennassa	22, 25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat ²⁾							
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
	Lainat rahoituslaitoksilta	24	10,0	10,0	34,6	34,6	34,6
	Rahoitusleasing	24	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Korottomat velat	25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
	Lainat rahoituslaitoksilta	24	30,6	30,6	11,5	11,5	11,5
	Yritystodistusohjelma	24	43,0	43,0	32,0	32,0	32,0
	Rahoitusleasing	24	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Ostovelat ja muut korottomat velat	25	36,3	16,0	33,9	15,4	15,4

¹⁾ Määrä kirjanpitoarvoista, jotka luokitellaan IFRS 9:n mukaisiksi rahoitusvaroiksi ja -veloiksi.

²⁾ Käyvän arvon hierarkian taso 2.

KÄYVÄN ARVON HIERARKIA KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA JA -VELOISTA

MILJ. EUR	YHTEENSÄ	TASO 1	TASO 2	2018		2017		
				TASO 3	YHTEENSÄ	TASO 1	TASO 2	TASO 3
KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VARAT								
Muut osakkeet								
Muut osakkeet	0,3			0,3	0,3			0,3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät								
Korko- ja valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,8		0,8		0,3		0,3	
YHTEENSÄ	1,1		0,8	0,3	0,6		0,3	0,3
KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VELAT								
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät								
Korko- ja valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,4		0,4		1,3		1,3	
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset								
Korkojohdannaiset - rahavirran suojauslaskennassa	0,0		0,0		0,0		0,0	
Valuuttajohdannaiset - käyvän arvon suojauslaskennassa								
YHTEENSÄ	0,5		0,5		1,4		1,4	

KÄYVÄT ARVOT**Käyvän arvon hierarkian tasot**

Hierarkian tason 1 rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot perustuvat samanlaisten instrumenttien noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Tällä hetkellä tason 1 rahoitusvaroja tai -velkoja ei ole.

Tason 2 rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot perustuvat merkittävilta osin muihin kuin noteerattuihin hintatietoihin. Nämä arvostuksessa käytetyt syöttötiedot pohjautuvat merkittävilta osin joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuna) todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot perustuvat kyseistä omaisuus- tai velkaerää koskeviin muihin kuin todettavissa oleviin markkinaperusteisiin tietoihin, esimerkiksi johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen erän kannalta merkittävän, alimmalla tasolla olevan arvostustiedon perusteella. Tiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

Päättäneen tilikauden aikana ei tapahtunut merkittäviä siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen välillä.

Muut osakkeet

Muut osakkeet koostuvat listaamattomista osakkeista ja osuuksista, jotka on kirjattu käypään arvoon. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, on kirjattu hankintamenoa vähennettyinä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Johdannaiset

Kaikki johdannaiset kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja myöhemmin ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonnäyritysmalleihin.

Rahoitusleasingsopimukset

Rahoitusleasingsopimusten käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoja. Rahoitusleasingvelkojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttokorkona on käytetty samanlaisten rahoitusleasingsopimusten vastaavaa korkoa. Lyhytaikaiset rahoitusvarat ja -velat

Lyhyestä maturiteetista johtuen lyhytaikaisten rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa.

Pitkäaikaiset rahoitusvarat

Pitkäaikaisen rahoitusvarojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty tilinpäätöspäivän markkinakorkoa.

Pitkäaikaiset korolliset velat

31.12.2018 pitkäaikaisista vaihtuvakorkoisista lainoista 0,0 % (2017: 0,0 %) oli sidottu yhden kuukauden euriboriin, liboriin tai vastaavaan ja loput maksimissaan kuuden kuukauden euriboriin, liboriin tai vastaavaan. Näin ollen pitkäaikaisen vaihtuvakorkoisten lainojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa. Osa pitkäaikaisista vaihtuvakorkoisista lainoista on suojattu erillisillä korkojohdannaissopimuksilla, joista on kerrottu liitetiedossa 22. Kiinteäkorkoisten lainojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty tilinpäätöspäivän markkinakorkoa.

Pitkäaikaiset korottomat velat

Yrityshankintojen ja muiden hankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvat lisävastikkeet kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin.

24 KOROLLISET VELAT

MILJ. EUR	KESKIKORKO, 2018, % ²⁾	2018	2017
Pitkääkaiset korolliset velat			
Lainat rahoituslaitoksilta	1,11	10,0	34,6
Rahoitusleasing	3,06	0,0	0,0
Lyhytaikaiset korolliset velat			
Lainat rahoituslaitoksilta	3,16	4,1	6,3
Pitkääkaisen lainojen lyhytaikaiset osuudet	3,27	26,5	5,2
Yritystodistusohjelma	0,62	43,0	32,0
Rahoitusleasing	2,49	0,0	0,0
YHTEENSÄ		83,7	78,1

²⁾ Osa lainoista on koronvaihtosopimusten kohteena. Keskikorot on laskettu ilman koronvaihtosopimusten vaikutusta. Lisätietoa liitetiedossa 22.

Rahoitusvelkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 23.

KOROLLISET VELAT VALUUTOITTAIN

MILJ. EUR	2018		2017	
	PITKÄ-AIKAISET	LYHYT-AIKAISET	PITKÄ-AIKAISET	LYHYT-AIKAISET
Lainat rahoituslaitoksilta				
EUR	10,0	13,6	22,5	7,3
USD		16,3	12,1	3,6
AUD	0,0	0,0		0,1
ZAR		0,7		0,5
Yritystodistusohjelma				
EUR		43,0		32,0
Rahoitusleasing				
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0
YHTEENSÄ	10,1	73,7	34,6	43,5

25 KOROTTOMAT VELAT

MILJ. EUR	2018	2017
Pitkääkaiset korottomat velat		
Johdannaiset	0,0	0,7
Muut pitkääkaiset velat	0,0	0,0
Lyhytaikaiset korottomat velat		
Ostovelat	16,0	15,4
Palkka- ja henkilöstösivukulujaksotukset	10,4	10,1
Muut siirtovelat	5,8	4,7
Johdannaiset	0,4	0,7
Saadut ennakot	0,4	0,7
Arvonlisäverovelka	1,4	1,6
Muut lyhytaikaiset velat	2,4	1,5
YHTEENSÄ	36,8	35,3

Muut pitkääkaiset korottomat velat sisältävät yrityshankintojen ja muiden hankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvia lisävas-tikkeita.

Velkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 23.

26 VASTUUSITOUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT

Koska emoyhtiön 100 %:sti omistama tytäryhtiö Normark Logistics Europe Oy toimii Shimanon kanssa perustetun jakeluyhteisyrityksen juridisena osakkaana, on emoyhtiö sitoutunut vastaamaan tytäryhtiönsä yhteisyritykseen liittyvien velvoitteiden täyttämisestä suhteessa Shimanoon.

Konsernin vuokravastuut on esitetty liitetiedossa 27.

RIITA-ASIAT JA OIKEUSPROSESSIT

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa avoimia riita-asioita tai oikeus-prosesseja, joilla olisi merkittävä vaikutus yhtiön taloudelliseen asemaan.

27 VUOKRASOPIMUKSET

KONSERNI VUOKRALLE OTTAJANA

Ei-purettavissa olevien vuokravastuiden erääntymisaikataulu

MILJ. EUR	2018	2017
Vuoden sisällä	4,6	4,9
1–3 vuotta	4,1	4,3
3–5 vuotta	1,3	1,2
Yli 5 vuotta	0,5	0,2
YHTEENSÄ	10,5	10,6

Konsernilla on useita ei-purettavissa olevia ja ehdoiltaan sekä pituusiltaan vaihtelevia vuokrasopimuksia toimistotiloista sekä varasto- ja tehdastiloista. Joihinkin vuokrasopimukseen sisältyy uudistamisoptio.

KONSERNI VUOKRALLE ANTAJANA

Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat

MILJ. EUR	2018	2017
Vuoden sisällä	0,2	0,1
YHTEENSÄ	0,2	0,1

Osa tällä hetkellä käyttämättömistä varasto- ja toimistotiloista on annettu vuokralle. Sopimukset ovat ehdoiltaan ja pituusiltaan vaihtelevia. Joihinkin vuokrasopimukseen sisältyy uudistamisoptio.

28 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt, johto sekä huomattavan vaikutusvallan omaavat yhteisöt. Emoyhtiön suoraan tai välillisesti omistamat tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt sekä ulkomaiset sivuliikkeet on lueteltu liitetiedossa 32. Lähipiiritapahtumat konserniyhtiöiden välillä on eliminoitu. Huomattavan vaikutusvallan omaavat yhteisöt on eritelty osiossa 'Osakkeet ja osakkeenomistajat'.

LIIKETOIMET JA AVOIMET SALDOT LÄHIPIIRIN KANSSA

MILJ. EUR	MYYNIT JA MUUT TUOTOT	OSTOT	MAKSETUT VUOKRAT	MUUT KULUT	SAAMISET	VELAT
2018						
Osakkuusyhtiö Lanimo Oü	0,0	-0,1			0,0	
Yhteisö, joka käyttää konsernissa huomattavaa vaikutusvaltaa ¹⁾			-0,2	-0,1	0,0	
Johto			-0,4	0,0		0,0
2017						
Osakkuusyhtiö Lanimo Oü	0,0	-0,1			0,0	
Yhteisö, joka käyttää konsernissa huomattavaa vaikutusvaltaa ¹⁾			-0,2	-0,1	0,0	
Johto	0,0		-0,3	0,0		0,0

¹⁾ Ranskan Morvillarsissa sijaitsevan jakelukeskuskiinteistön vuokrasopimus sekä palvelumaksu. Määräysvaltaa käyttävä taho on Viellard Migeon & Cie, jonka omistus- ja ääniosuus yksin ja yhdessä tytäryhtiön kanssa on esitetty osiossa 'Osakkeet ja osakkeenomistajat'.

YLIMMÄN JOHDON TYÖSUHDE-ETUUKSET

MILJ. EUR	2018	2017
Palkat ja muut työsuhte-etuudet	-4,3	-3,8
YHTEENSÄ	-4,3	-3,8

Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä muusta johtoryhmästä.

Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten hallussa (jäsenten ja heidän määräysvalta-yhteisöjensä osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet) oli 31.12.2018 yhteensä 126 178 yhtiön osaketta (31.12.2017: 19 113). Ylin johto omisti 31.12.2018 0,3 % (0,0 %) yhtiön osakepääomasta ja osakkeiden tuottamista äänistä. Lisätietoja johdon osakeomistuksesta on esitetty osiossa 'Hallitus ja johto'.

Vuonna 2018 toimitusjohtajalle ja muille johtoryhmän jäsenille myönnettiin pitkän aikavälin osakeperusteinen palkitsemisohjelma. Vuonna 2018 palkat ja muut työsuhte-etuudet sisälsivät yhteensä 343 516 euron varauksen osakeperusteisiin kannustinjärjestelmiin liittyen. Lisätietoja osakeperusteisesta palkitsemisjärjestelmästä on esitetty osiossa 'Osakeperusteiset maksut'.

Konsernin lähipiiritapahtumat ylimmän johdon tai heidän läheisten perheenjäseniensä kanssa on esitetty edellä olevassa taulukossa 'Liiketoimet ja avoimet saldot lähipiirin kanssa'.

TOIMITUSJOHTAJAN TYÖSUHDE-ETUUKSET

MILJ. EUR	2018	2017
Palkat ja muut työsuhte-etuudet	-0,6	-0,4
YHTEENSÄ	-0,6	-0,4

Vuonna 2018 toimitusjohtajan peruspalkka luontoisetuineen oli 282 557 euroa. Toimitusjohtaja on oikeutettu myös bonuksiin konsernin johdon bonusjärjestelmän periaatteiden mukaisesti. Vuonna 2018 hänelle suoritettiin maksuperusteisesti bonusta 61 155 euroa vuodelta 2017. Suoriteperusteisesti vuodelta 2018 kertyi bonusta 133 925 euroa. Toimitusjohtaja on Suomen lakisääteisen eläketurvan piirissä. Toimitusjohtajalla ei ole erillistä lisäeläkejärjestelmää. Vuoden 2018 palkat ja muut työsuhte-etuudet sisältää yhteensä 49 613 euron varauksen osakeperusteisiin kannustinjärjestelmiin liittyen.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on molemmin puolin 6 kuukautta. Toimitusjohtajalle maksetaan 12 kuukauden palkkaa (pois lukien bonukset) vastaava korvaus, mikäli yhtiö irtisanoo hänet ilman sopimuksen mukaista syytä.

MUUN JOHTORYHMÄN TYÖSUHDE-ETUUKSET

MILJ. EUR	2018	2017
Palkat ja muut työsuhte-etuudet	-3,3	-2,8
YHTEENSÄ	-3,3	-2,8

Kuukausipalkan lisäksi konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat konsernin johdon bonusjärjestelmään. Allokoitavan bonuksen määrä perustuu hallituksen kyseisen vuoden taloudellisiin ja strategiaan tavoitteisiin. Jos tavoitetasoa ei saavuteta, bonuksen maksaminen perustuu täysin hallituksen harkintaan. Bonukset maksetaan kahdessa erässä: ensimmäinen erä, kun tilintarkastettu tulos kyseiselle vuodelle on tiedossa ja toinen erä muutaman kuukauden määräajan kuluttua, johdon työsuhteiden pysyvyyden kannustamiseksi. Lähtökohtaisesti tulospalkkion enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Vuoden 2018 palkat ja muut työsuhte-etuudet sisältää yhteensä 293 903 euron varauksen osakeperusteisiin kannustinjärjestelmiin liittyen.

HALLITUKSEN TYÖSUHDE-ETUUEDET

MILJ. EUR	2018	2017
Palkat ja muut työsuhde-etuudet		
Louis Audemard D'Alañon, hallituksen puheenjohtaja 6.9.2018 alkaen	0,0	0,0
Jorma Kasslin, hallituksen puheenjohtaja 6.9.2018 asti	-0,2	-0,4
Muut hallituksen jäsenet	-0,2	-0,2
YHTEENSÄ	-0,4	-0,6

Vuonna 2018 hallituksen puheenjohtajan palkkio oli 80 000 euroa ja muiden jäsenten 30 000 euroa. Lisäksi hallituksen ja sen valiokunnan kokouksista maksettiin palkkiona 1 000 euroa kokoukselta. Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja yhtiön matkustussäännön mukaiseen kulukorvaukseen matkustuskuluista. Jorma Kasslinilla oli hallituksen päätoimisena puheenjohtajana 31.7.2018 saakka konsernin kanssa palvelusopimus, joka määritteli hänen tehtävikseen vastata strategiaprosessista ja konserniin laajemmin vaikuttavista asioista yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Jorma Kasslinille maksettava palkkio palvelusopimuksen pohjalta oli 178 216 euroa, josta suoritettiin 164 000 euroa lisäeläkkeenä ja 14 216 euroa rahapalkkana ja sosiaalikuluna. Palvelusopimuksen lisäksi hänelle maksettiin tehtävistään hallituksen rivijäsenenä 28 333 euron palkkio. Jorma Kasslinin kokonaiskorvaus vuodelta 2018 oli yhteensä 206 549 euroa.

29 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Rapala VMC Oyj:n hallitus päätti 16.2.2018 uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepalkkiojärjestelmästä. Uuden järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Uudessa osakepalkkiojärjestelmässä 2018-2020 on yksi kolmen vuoden ansaintajakso, kalenterivuodet 2018-2020. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta perustuu konsernin taloudellisiin ansaintakriteereihin, joita mitataan tilikaudelta 2020 ja yhtiön osakekurssikriteeriin, jota mitataan neljänkymmenen (40) peräkkäisen kaupankäyntipäivän pituiselta mittausjaksolta marras-joulukuussa 2020. Hallitus voi päättää myös muista 40 kaupankäyntipäivän pituisista mittausjaksoista. Ansaintajakson taloudelliset ansaintakriteerit ovat konsernin tuotteiden myynti vuonna 2020, konsernin vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT %) vuonna 2020 ja konsernin keskimääräinen käyttö pääoman suhteellinen taso vuonna 2020.

Huomattava osa toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkkioalokaatioista riippuu heidän henkilökohdaisista sijoituksistaan yhtiön osakkeisiin ja niillä sijoituksilla hankittujen osakkeiden omistamisesta.

OSAKEPERUSTEISET KANNUSTINJÄRJESTELMÄT

Ohjelma	Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä
Tyyppi	OSAKE
Instrumentti	Osakepalkkiojärjestelmä 2018-2020
Liikkeeseenlaskupäivä	16.2.2018
Osakkeiden maksimimäärä, kpl	900 000
Osinko-oikaisu	Ei
Alkuperäinen alokaatiopäivä	9.3.2018
Ansaintajakso alkaa, pvm	1.1.2018
Ansaintajakso päättyy, pvm	31.12.2020
Osakkeiden vapautuminen, pvm	30.4.2021
Osakkeen kokonaistuotto, konsernin tuotteiden myynti vuonna 2020, EBIT marginaali vuonna 2020, konsernin keskimääräinen käyttö pääoman suhteellinen taso vuonna 2020	
Oikeuden syntymäehdot	
Enimmäisvoimassaoloaika, vuotta	3,1
Juoksuaikaa jäljellä, vuotta	2,3
Henkilöitä tilikauden päättyessä	39
Toteutustapa	Käteinen, Osake
Tapahtumat 2018	Osakepalkkiojärjestelmä 2018-2020
Kauden alussa ulkona olevat 1.1.2018	0
Tilikauden muutokset	
Kaudella myönnettyt	732 500
Kaudella menetetyt	0
Kaudella ansaitut	0
Kaudella erääntyneet	0
Kauden lopussa ulkona olevat 31.12.2018	732 500

KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Osakepalkkiojärjestelmän arvo on määritetty alokaatiopäivänä ja jaksotettu erääntymishetkeen. Osakepalkkiojärjestelmän arvon määrittämisessä on käytetty seuraavia oletuksia ja niillä on ollut seuraava vaikutus:

Arvostusparametrit tilikaudella myönnetyille kannustimille

Osakkeen kurssi antohetkellä, €	3,46
Osakkeen kurssi kauden lopussa, €	3,05
Odotettu volatiliiteetti *	14,1 %
Ohjelman kesto, vuotta	3,1
Osinko-oletus, €	0,57
Arvostusmalli	Monte Carlo
Käypä arvo yhteensä 31 Joulukuuta 2018, €	1 756 386

* Odotettu volatiliiteetti on määritelty laskemalla historiallinen volatiliiteetti Yhtiön osakekurssin kuukausittaisten havaintojen perusteella vastaavalta ajanjaksolta.

Osakeperusteisten kannustinjärjestelmien vaikutus tilikauden tulokseen ja taloudelliseen asemaan

Tilikauden kulut, osakeperusteiset maksut	436 053
Tilikauden kulut, osakeperusteiset maksut, osakkeina toteutettavat	380 671
Osakeperusteisista maksuista aiheutuva velka 31 Joulukuuta 2018	55 382
Arvio käteisenä maksettavasta osuudesta verottajalle, arvostus tilikauden päättyessä	817 690

30 OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2018	2017
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. euroa	6,1	2,4
Hybridilainan kertynyt korko	-1,3	-0,8
Verovaikutus	0,3	0,2
Nettovaikutus	-1,1	-0,6
	5,0	1,8
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	38 323	38 323
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	38 323	38 323
Osakekohtainen tulos, EUR	0,13	0,05
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,13	0,05

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto vähennettynä verovaikutuksella oikaistu hybridilainan korko ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana. Ulkona olevat osakkeet eivät sisällä konsernin hallussa olevia omia osakkeita. Tarkemmat tiedot osakekohtaisen tuloksen laskemisesta on esitetty konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

31 TILIKAUDEN PÄÄTTYMISPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Konsernilla ei ole tiedossa sellaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet olennaisesti vuoden 2018 tilinpäätökseen.

Konserni sopi Shimano Europe B.V.:n kanssa tammikuussa 2019, että useat osapuolten väliset jakelusopimukset eräissä Euroopan maissa ja Etelä-Afrikassa päättyvät.

Osapuolet ovat sopineet, että Rapalan harjoittama Shimano-, G-Loomis- ja PowerPro-kalastusvälineiden jakelutoiminta Ranskassa, Sveitsissä, Espanjassa ja Portugalissa päättyy 1.7.2020. Tähän ajankohtaan saakka Rapalan täysin omistamat jakeluyhtiöt näissä maissa jatkavat Shimano-tuotteiden eksklusiivista jakelutoimin-

taansa. Näin ollen Shimano-tuotteiden jakelutoiminta jatkuu näillä neljällä markkinalla samalla tavalla kuin aikaisemminkin, Rapalan omistamien paikallisten jakeluyhtiöiden jatkaessa Shimano-tuotteiden eksklusiivisena jakelijana edellä mainittuun päivämäärään saakka.

Samanaikaisesti Osapuolet ovat sopineet, että Rapalan harjoittama Shimano-tuotteiden jakelutoiminta Suomessa, Norjassa, Tanskassa, Ruotsissa, Grönlannissa, Islannissa, Liettuassa, Latviassa, Virossa ja Etelä-Afrikassa päättyy 1.10.2020. Tähän ajankohtaan saakka Rapalan täysin omistamat jakeluyhtiöt näissä maissa jatkavat Shimano-tuotteiden eksklusiivista jakelutoimintaansa. Näin ollen Shimano-tuotteiden jakelutoiminta jatkuu näillä markkinoilla samalla tavalla kuin aikaisemminkin, Rapalan omistamien paikallisten jakeluyhtiöiden jatkaessa Shimano-tuotteiden eksklusiivisena jakelijana edellä mainittuun päivämäärään saakka.

Samanaikaisesti Osapuolet ovat sopineet, että Shimanon harjoittama Rapala-, Storm- ja Dynamite-tuotteiden jakelutoiminta Saksassa, Alankomaissa, Belgiassa, Luxemburgissa ja Italiassa päättyy 1.4.2019. Samana ajankohtana Isossa-Britanniassa päättyy Shimanon harjoittama Rapala- ja Storm-tuotteiden jakelutoiminta sekä Turkissa Shimanon harjoittama Dynamite-tuotteiden jakelutoiminta. Tähän ajankohtaan saakka Shimanon täysin omistamat jakeluyhtiöt näissä maissa jatkavat näiden Rapala-konsernin tuotteiden eksklusiivista jakelutoimintaansa.

32 KONSERNIYRITYKSET

TYTÄRYHTIÖT ALUEITTAIN		MAA	KONSERNIN OMISTUSOSUUS (%)	TOIMINNAN LUONNE
Pohjoismaat				
Rapala VMC Iceland ehf	*	Islanti	100	Jakelu
Normark Norway AS	*	Norja	100	Jakelu
Remen Slukfabrikk AS		Norja	100	Hallinto
Vangen AS		Norja	100	Hallinto
Normark Scandinavia AB	*	Ruotsi	100	Jakelu
KL-Teho Oy	*	Suomi	100	Tuotanto
Marttiini Oy	*	Suomi	100	Tuotanto
Normark Logistics Europe Oy	*	Suomi	100	Hankinta
Normark Suomi Oy		Suomi	100	Jakelu
Peltonen Ski Oy		Suomi	100	Tuotanto
Rapala Shimano East Europe Oy	¹⁾	Suomi	50	Hallinto
Normark Denmark A/S	*	Tanska	100	Jakelu
Muu Eurooppa				
Rapala Europe Finance N.V.	*	Belgia	100	Hallinto
Rapala Finance N.V.	*	Belgia	100	Hallinto
Normark Spain SA	*	Espanja	100	Jakelu
Rapala B.V.	*	Hollanti	100	Hallinto
Normark UK Sport Ltd.		Iso-Britannia	100	Jakelu
Dynamite Baits Ltd.	*	Iso-Britannia	100	Tuotanto
Normark Fishing Ltd.		Iso-Britannia	100	Hallinto
Normark Italia S.R.L.		Italia	100	Jakelu
Normark Kazakhstan LLP	¹⁾	Kazakstan	50	Jakelu
Normark Adriatik D.o.o.		Kroatia	66,6	Jakelu
SIA Normark Latvia		Latvia	100	Jakelu
Normark UAB		Liettua	100	Jakelu
Normark Portugal SA		Portugali	100	Jakelu
Normark Polska Sp.z.o.o.	*	Puola	100	Jakelu
Mystic s.a.r.l.		Ranska	100	Tuotanto
Normark France SAS	*	Ranska	100	Jakelu
VMC Péche SA	*	Ranska	100	Tuotanto
SC Normark Sport Romania S.r.l.		Romania	66,6	Jakelu
Rapala-Fishco AG	*	Sveitsi	100	Jakelu
Normark S.r.o.	¹⁾	Tsekin tasavalta	50	Jakelu
Normark Hungary Ltd	*	Unkari	66,6	Jakelu
VMC-Water Queen Ukraine	¹⁾	Ukraina	50	Jakelu
FLLC Normark	¹⁾	Valko-Venäjä	50	Jakelu
Ltd. Normark-Bel	²⁾	Valko-Venäjä	100	Jakelu
AO Normark	¹⁾	Venäjä	50	Jakelu
Normark LLC		Venäjä	100	Jakelu
OOO Raptech	*	Venäjä	100	Tuotanto
Marttiini Oü		Viro	100	Tuotanto
Normark Eesti Oü		Viro	100	Jakelu
Rapala Eesti AS	*	Viro	100	Tuotanto
Pohjois-Amerikka				
Normark Inc.		Kanada	100	Jakelu
NC Holdings Inc.	*	USA	100	Hallinto
Normark Corporation		USA	100	Jakelu
Normark Innovations, Inc.		USA	100	Hankinta
VMC Inc.		USA	100	Jakelu

TYTÄRYHTIÖT ALUEITTAIN	MAA	KONSERNIN OMISTUSOSUUS (%)	TOIMINNAN LUONNE
Muut maat			
Rapala MENA FZE	Arabiemiirikunnat	100	Jakelu
Rapala VMC Australia Pty Ltd	Australia	100	Jakelu
Rapala V.M.C. Do Brazil	Brasilia	100	Jakelu
Normark Chile Ltd	Chile	100	Jakelu
Rapala VMC South-Africa Distributors Pty Ltd.	Etelä-Afrikka	100	Jakelu
Rapala VMC Korea Co., Ltd	Etelä-Korea	100	Jakelu
Willtech (PRC) Ltd.	Hongkong	100	Hankinta
PT Rapala Indonesia	Indonesia	100	Jakelu
PT Rapala VMC Batam	Indonesia	100	Tuotanto
PT VMC Fishing Tackle Indonesia	Indonesia	100	Tuotanto
Rapala Japan K.K.	Japani	100	Jakelu
Rapala VMC (ShenZhen) Ltd	Kiina	100	Hankinta
Rapala VMC China Co.	Kiina	100	Jakelu
Rapala VMC (Asia Pacific) Sdn Bhd.	Malesia	100	Jakelu
Rapala VMC Mexico S. de R.L. de C.V	Meksiko	100	Jakelu
Rapala VMC Singapore Pte. Ltd.	Singapore	100	Hallinto
Rapala VMC (Thailand) Co., Ltd.	Thaimaa	100	Jakelu

OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSET	MAA	KONSERNIN OMISTUSOSUUS (%)	TOIMINNAN LUONNE
Lanimo Oü	Viro	33,3	Tuotanto

ULKOMAISET SIVULIIKKEET

Rapala VMC (Hong Kong) Ltd, sivuliike Taiwanilla
 Normark S.r.o., sivuliike Slovakian tasavallassa

¹⁾ Määräysvalta Rapala-konsernilla.

²⁾ Perustettu 2018.

* Emoyhtiön omistamat osakkeet.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Realisoitumattomien operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten markkina-arvostukset +/- muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Uudelleenjärjestelykustannukset + arvonalentumiset +/- liiketoimintahankinnoista ja -luovutuksista syntyvät tuotot ja kulut - vakuutuskorvaukset +/- muut ei-operatiiviset erät
Vertailukelpoinen liikevoitto	=	Liikevoitto +/- realisoitumattomien operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten markkina-arvostukset +/- muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Korollinen nettovelka	=	Korolliset velat - korolliset saamiset - rahavarat
Sijoitettu pääoma (keskimäärin kauden aikana)	=	Oma pääoma yhteensä (keskimäärin kauden aikana) + korollinen nettovelka (keskimäärin kauden aikana)
Käyttöpääoma	=	Vaihto-omaisuus + korottomat saamiset - korottomat velat
Korottomat saamiset	=	Varat yhteensä - korolliset saamiset - aineettomat ja aineelliset hyödykkeet - myytävänä olevat omaisuserät
Korottomat velat	=	Velat yhteensä - korolliset velat
Korollinen nettovelka/EBITDA -suhde	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Liikevoitto} \times 100}{\text{Sijoitettu pääoma (keskimäärin kauden aikana)}}$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin kauden aikana)}}$
Velkaantumisaste (netto), %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Oma pääoma ja velat yhteensä} - \text{saadut ennakot}}$
Osakekohtainen tulos, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto} - \text{hybridipääoman jaksotetut kirjaamattomat korot verojen jälkeen}}{\text{Osakkeiden painotettu keskimääräinen oikaistu lukumäärä}}$
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/tulos, %	=	$\frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko} \times 100}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}$
Oma pääoma/osake, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakkeen oikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}$
Hinta/voittosuhte (P/E)	=	$\frac{\text{Osakkeen oikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskiarvo, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden oikaistu lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo, EUR	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa (ilman omia osakkeita) x viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	=	Keskiarvo laskettu kuukausien loppujen keskiarvona

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

EUR	LIITETIETO	2018	2017
Liikevaihto	2	29 640 931	27 736 957
Liiketoiminnan muut tuotot	3	164 039	139 823
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		1 720 905	-1 432 882
Valmistus omaan käyttöön		116 507	160 643
Materiaalit ja palvelut	5	-15 452 984	-10 019 967
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	6	-7 964 723	-8 462 844
Liiketoiminnan muut kulut	4	-5 925 567	-6 454 350
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia		2 299 108	1 667 380
Poistot ja arvonalentumiset	7	-1 212 606	-1 301 000
Liikevoitto		1 086 502	366 380
Rahoitustuotot ja -kulut	8	-1 610 807	-2 899 755
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-524 305	-2 533 375
Tilinpäätössiirrot	9	2 350 426	1 144 715
Tuloverot	10	-26 206	-1 978
TILIKAUDEN VOITTO		1 799 916	-1 390 637

EMOYHTIÖN TASE

VARAT

EUR	LIITETIETO	2018	2017
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11	283 820	950 092
Aineelliset hyödykkeet	12	4 808 470	5 251 057
Sijoitukset	13	174 821 768	174 819 131
Korolliset saamiset	15	16 049 903	14 993 847
Korottomat saamiset	15	168 235	285 909
Pitkäaikaiset varat yhteensä		196 132 196	196 300 036
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	14	6 036 304	4 170 920
Sijoitukset ja saamiset			
Korolliset	15	18 565 982	21 967 966
Korottomat	15	8 010 771	6 096 790
Rahat ja pankkisaamiset		1 578 701	1 098 889
Lyhytaikaiset varat yhteensä		34 191 759	33 334 565
VARAT YHTEENSÄ		230 323 955	229 634 600

OMA PÄÄOMA JA VELAT

EUR	LIITETIETO	2018	2017
Oma pääoma			
Osakepääoma		3 552 160	3 552 160
Ylikurssirahasto		16 680 961	16 680 961
Käyvän arvon rahasto		16 155	5 080
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		4 914 371	4 914 371
Omat osakkeet		-5 553 393	-5 553 393
Edellisten tilikausien voitto		19 196 678	22 120 227
Tilikauden voitto		1 799 916	-1 390 637
Oma pääoma yhteensä	16	40 606 848	40 328 769
Tilinpäätössiirtojen kertymä		1 333 493	1 578 920
Pakolliset varaukset		249 596	
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset		17 800 000	67 412 619
Korottomat		45 492	709 486
Pitkäaikaiset velat yhteensä	17	17 845 492	68 122 105
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset		163 765 615	113 786 728
Korottomat		6 522 910	5 818 079
Lyhytaikaiset velat yhteensä	17	170 288 525	119 604 807
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		230 323 955	229 634 600

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

TUHAT EUR	LIITETIETO	2018	2017
Tilikauden voitto		1 800	-1 391
Oikaisuerät			
Tuloverot	10	26	2
Rahoitustuotot ja -kulut	8	1 611	2 900
Ei-rahamääräisten erien oikaisu			
Poistot ja arvonalentumiset	7	1 213	1 301
Muut oikaisut		-2 941	-766
Oikaisuerät yhteensä		-93	3 438
Rahoituserät			
Maksetut korot		-2 938	-3 345
Saadut korot		1 440	1 604
Maksetut/saadut verot		48	154
Muut rahoituserät, netto		236	85
Rahoituserät yhteensä		-1 214	-1 502
Käyttöpääoman muutos			
Saamisten muutos		1 118	-1 556
Vaihto-omaisuuden muutos		-1 877	1 411
Velkojen muutos		939	-623
Käyttöpääoman muutos yhteensä		179	-768
Liiketoiminnan nettorahavirta		672	-222
Investointien rahavirta			
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	11	743	13
Aineettomien hyödykkeiden ostot	11	-293	-470
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	12	199	570
Aineellisten hyödykkeiden ostot	12	-650	-529
Sijoitukset tytäryhtiöihin ja tytäryhtiöiden hankinnat	13	-3	-1 454
Korollisten saamisten muutos		1 575	835
Saadut osingot	8		524
Investointien rahavirta yhteensä		1 571	-511
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut osingot		-1 533	-3 832
Hybridilaina		-1 344	24 737
Lainojen nostot		85 336	93 138
Lainojen takaisinmaksut		-85 674	-129 541
Saadut konserniavustukset		978	700
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-2 237	-14 798
Rahavarojen muutos		7	-15 531
Rahavarat tilikauden alussa		1 099	20 533
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		473	-3 903
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA		1 579	1 099

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

1 LAADINTAPERIAATTEET

Rapala VMC Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaan.

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat

Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssilla ja muuntamisessa syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan.

Tuottojen kirjaaminen

Tuotteiden ja palvelujen myynti kirjataan suoriteperiaatteen mukaisesti, kun myytäviin tuotteisiin ja palveluihin liittyvät olennaiset riskit siirtyvät ostajalle eikä ole todennäköistä, että asiakas palauttaisi tavaran. Liikevaihto koostuu laskutuksesta vähennettynä kassa-alennuksilla ja valmisteveroilla.

Tutkimus- ja tuotekehityskulut

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnasta syntyneet kulut kirjataan vuosikuluiksi, lukuun ottamatta kuluja, jotka kohdistuvat selvästi uusien liiketoiminta-alueiden kehittämiseen. Tällaiset kehittämisskulut on aktivoitu, jos ne ovat selvästi erotettavissa ja jos yhtiö hyväksyy kehitetyt tuotteet teknisesti toteutuskelpoisiksi ja kaupallisesti kannattaviksi, olettaen että tuotot kattavat jaksotetut ja tulevat kehitys- ja tuotantokulut, myynti- ja hallintokulut sekä mahdolliset muut projektiin liittyvät kulut.

Kehityskulut jaksotetaan enintään viidelle vuodelle ja poistetaan tasapoistoina.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan FIFO-periaatetta noudattaen hankintamenuon tai alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenuon on laskettu välittömät aineet, palkat sosiaalikuluneen sekä muut välittömät kustannukset. Vaihto-omaisuus esitetään epäkuranttiskirjauksilla vähennettynä.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on esitetty alkuperäisen hankintamenuon mukaisina vähennettynä suunnitelman mukaisilla kertyneillä poistoilla. Suunnitelman mukaiset tasapoistot perustuvat hankintamenuon ja arvioituun taloudelliseen käyttöikään.

Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioitujen taloudellisten käyttöajajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	3–15 vuotta
Rakennukset	10–20 vuotta
Koneet ja kalusto	5–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Eläkejärjestelyt

Kaikki yhtiön eläkejärjestelyt ovat luonteeltaan sellaisia, joissa vain työnantajan maksama osuus on määrätty. Näistä suurin osa on lakisääteistä eläketurvaa ja viranomaisten määräyksiin perustuvia maksuja. Eläkemenot kirjataan kuluksi työntekijöiden työssäoloaikana suoriteperusteisesti.

Rahoitusjohdannaisten arvostaminen

Kaikki johdannaiset kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja myöhemmin ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, rahavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmäärittelymalleihin. Tavallisten valuuttatermiinien käyvät arvot määritellään diskonttaamalla tulevaisuuden nimellismääräiset kassavirrat vastaavilla koroilla ja muuntamalla näin saadut diskonttatut kassavirrat spot-kursseilla. Instrumenttien käyvät arvot saadaan vastapuolena olevalta pankilta tai lasketaan vastaamaan sen hetkistä markkinahintaa.

Rahavirran suojauslaskennan soveltamiskriteerit täyttävien johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan siltä osin kun suojaus on tehokas. Suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten sekä suojauskeinojen tehottomaan osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Omat osakkeet

Yhtiön hankkimat omat osakkeet niihin suoraan liittyvine menoineen kirjataan oman pääoman vähennykseksi kaupankäyntipäivänä. Omien osakkeiden hankinta ja luovutus sekä niihin liittyvät kulu-erät esitetään oman pääoman muutoksena.

Rahavirtalaskelma

Muutokset rahavirrassa on esitetty liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoina.

2 LIIKEVAIHTO

TUHAT EUR	2018	2017
Kohdemaan mukaan		
Pohjois-Amerikka	17 219	16 120
Pohjoismaat	1 929	1 542
Muu Eurooppa	7 603	5 422
Muut maat	2 890	4 653
YHTEENSÄ	29 641	27 737

Emoyhtiön liikevaihto muodostuu uistinliiketoiminnasta, joka kuuluu Konsernin tuotteet -segmenttiin konsernin liiketoiminta-segmenttiraportoinnissa.

3 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

TUHAT EUR	2018	2017
Vuokratuotot	21	21
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	126	118
Muut tuotot	17	1
YHTEENSÄ	164	140

4 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

TUHAT EUR	2018	2017
Kunnossapito	-943	-1 012
Myynti- ja markkinointikulut	-692	-705
Matkakulut	-614	-561
IT ja tietoliikenne	-554	-440
Maksetut vuokrat	-511	-487
Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut	-174	-167
Rahdit	-78	-56
Myyntikomissiot	-93	-121
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntitappiot		-16
Valuuttajohdannaiset	283	-243
Muut kulut	-2 549	-2 646
YHTEENSÄ	-5 926	-6 454

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT JA PALVELUT

TUHAT EUR	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	-174	-167
YHTEENSÄ	-174	-167

5 MATERIAALIT JA PALVELUT

TUHAT EUR	2018	2017
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-15 562	-9 947
Varaston muutos	144	-45
Ulkopuoliset palvelut	-36	-28
YHTEENSÄ	-15 453	-10 020

6 TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

TUHAT EUR	2018	2017
Palkat ja palkkiot	-6 764	-7 065
Eläkekulut	-1 033	-1 083
Muut henkilöstösivukulut	-167	-315
YHTEENSÄ	-7 965	-8 463

Henkilöstö keskimäärin 108 2018 ja 130 2017

Hallituksen palkat ja palkkiot olivat yhteensä 231 tuhatta euroa (2017: 200 tuhatta euroa).

7 POISTOT JA ARVONALENTUMISET

TUHAT EUR	2018	2017
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Tavaramerkit	-93	-93
Muut aineettomat hyödykkeet	-123	-139
Poistot aineellisista hyödykkeistä		
Rakennukset ja rakennelmat	-58	-60
Koneet ja kalusto	-817	-891
Muut aineelliset hyödykkeet	-122	-119
YHTEENSÄ	-1 213	-1 301

8 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

TUHAT EUR	2018	2017
Osinkotuotot		524
Kurssivoitot	5 093	8 370
Kurssitappiot	-5 805	-8 192
Korko- ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot	1 752	1 437
Muut rahoitustuotot	1 821	687
Korko- ja muut rahoituskulut		
Korkokulut	-3 979	-3 440
Muut rahoituskulut	-492	-2 286
YHTEENSÄ	-1 611	-2 900

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT TYTÄRYHTIÖILLE/ TYTÄRYHTIÖILTÄ

TUHAT EUR	2018	2017
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä		524
Korko- ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot	983	1 022
Muut rahoitustuotot	304	352
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut	-1 047	-421
YHTEENSÄ	240	1 477

TULOSLASKELMAAN KIRJATUT KURSSIEROT

TUHAT EUR	2018	2017
Liikevaihtoon sisältyvät kurssierot	555	-104
Ostoihin ja muihin kuluihin sisältyvät kurssierot	-5	-14
Valuuttakurssierot rahoitustuotoissa ja -kuluissa	-712	178
YHTEENSÄ	-162	60

9 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

TUHAT EUR	2018	2017
Poistoeron muutos	245	167
Konserniavustus	2 105	978
YHTEENSÄ	2 350	1 145

POISTOERON MUUTOS

TUHAT EUR	2018	2017
Aineettomat hyödykkeet		16
Rakennukset ja rakennelmat	-11	-15
Koneet ja kalusto	256	166
YHTEENSÄ	245	167

10 TULOVEROT

TULOVEROT TULOSLASKELMASSA

TUHAT EUR	2018	2017
Tuloverot		
Aikaisempien tilikausien tuloverot	-26	-2
YHTEENSÄ	-26	-2

Emoyhtiön laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole merkitty taseeseen.

11 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2018

TUHAT EUR	TAVARA-MERKIT	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	930	2 380	450	3 760
Lisäykset			293	293
Vähennykset			-743	-743
HANKINTAMENO 31.12.	930	2 380		3 310

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-749	-2 062		-2 810
Tilikauden poistot	-93	-123		-216

KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.	-842	-2 185		-3 026
---	-------------	---------------	--	---------------

Kirjanpitoarvo 1.1.	181	318	450	950
Kirjanpitoarvo 31.12.	88	195		283

2017

TUHAT EUR	TAVARA-MERKIT	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	930	2 307		3 238
Lisäykset			470	470
Vähennykset			-13	-13
Uudelleenryhmittelyt		72	-7	65
HANKINTAMENO 31.12.	930	2 380	450	3 760

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-656	-1 923		-2 579
Tilikauden poistot	-93	-139		-232

KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.	-749	-2 062		-2 810
---	-------------	---------------	--	---------------

Kirjanpitoarvo 1.1.	274	384		659
Kirjanpitoarvo 31.12.	181	318	450	950

12 AINEELLISET HYÖDYKKEET

2018

TUHAT EUR	MAA-ALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	106	4 691	19 260	1 531	151	25 740
Lisäykset			133	82	537	752
Vähennykset			-193		-6	-199
Uudelleenryhmittelyt			323		-323	
HANKINTAMENO 31.12.	106	4 691	19 523	1 613	359	26 293
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-4 068	-15 281	-1 139		-20 488
Tilikauden poistot		-58	-817	-122		-997
KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.		-4 125	-16 098	-1 261		-21 485
Kirjanpitoarvo 1.1.	106	624	3 979	392	151	5 251
Kirjanpitoarvo 31.12.	106	566	3 425	352	359	4 808

2017

TUHAT EUR	MAA-ALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	106	4 691	19 077	1 517	502	25 894
Lisäykset			43	13	473	529
Vähennykset			-481	-39	-98	-618
Uudelleenryhmittelyt			621	40	-726	-65
HANKINTAMENO 31.12.	106	4 691	19 260	1 531	151	25 740
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-4 008	-14 563	-1 021		-19 592
Vähennykset			173			173
Tilikauden poistot		-60	-891	-119		-1 069
KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.		-4 068	-15 281	-1 139		-20 488
Kirjanpitoarvo 1.1.	106	684	4 514	496	502	6 302
Kirjanpitoarvo 31.12.	106	624	3 979	392	151	5 251

13 SIJOITUKSET

2018

TUHAT EUR	TYTÄRYHTIÖ- OSAKKEET	MUUT OSAKKEET	YHTEENSÄ
Kirjanpitoarvo 1.1.	174 590	228	174 819
Lisäykset	3		3
KIRJANPITOARVO 31.12.	174 593	228	174 822

2017

TUHAT EUR	TYTÄRYHTIÖ- OSAKKEET	MUUT OSAKKEET	YHTEENSÄ
Kirjanpitoarvo 1.1.	173 136	228	173 364
Lisäykset	1 454		1 454
KIRJANPITOARVO 31.12.	174 590	228	174 819

14 VAIHTO- OMAISSUUS

TUHAT EUR	2018	2017
Aineet ja tarvikkeet	1 507	1 363
Keskeneräiset tuotteet	2 035	1 917
Valmiit tuotteet	2 494	891
YHTEENSÄ	6 036	4 171

15 SAAMISET

TUHAT EUR	2018	2017
Pitkäaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	16 050	14 994
Korottomat		
Johdannaiset		112
Muut saamiset	168	174
Lyhytaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	18 566	21 968
Korottomat		
Myyntisaamiset	2 545	3 642
Siirtosaamiset	2 910	676
Muut saamiset	1 723	1 563
Johdannaiset	833	216
YHTEENSÄ	42 795	43 345

SAAMISET TYTÄRYHTIÖILTÄ

TUHAT EUR	2018	2017
Pitkäaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	16 050	14 994
Lyhytaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	18 566	21 968
Korottomat		
Myyntisaamiset	2 542	3 603
Siirtosaamiset	2 113	74
Muut saamiset	1 723	1 563
YHTEENSÄ	40 994	42 201

16 OMA PÄÄOMA

TUHAT EUR	2018	2017
Osakepääoma 1.1.	3 552	3 552
OSAKEPÄÄOMA 31.12.	3 552	3 552
Ylikurssirahasto 1.1.	16 681	16 681
YLIKURSSIRAHASTO 31.12.	16 681	16 681
Käyvän arvon rahasto 1.1.	5	-245
Voitot ja tappiot rahavirran suojauksista	11	250
KÄYVÄN ARVON RAHASTO 31.12.	16	5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	4 914	4 914
SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO 31.12.	4 914	4 914
Omat osakkeet 1.1.	-5 553	-5 553
Omien osakkeiden hankinta		
OMAT OSAKKEET 31.12.	-5 553	-5 553
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	20 730	25 953
Maksetut osingot	-1 533	-3 832
EDELLISTEN TILIKAUSIEN VOITTO 31.12.	19 197	22 120
Tilikauden voitto	1 800	-1 391
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	40 607	40 329

JAKOKELPOISET VARAT

EUR	2018	2017
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4 914 371	4 914 371
Edellisten tilikausien voitto	19 196 678	22 120 227
Omat osakkeet	-5 553 393	-5 553 393
Käyvän arvon rahasto	16 155	5 080
Tilikauden voitto	1 799 916	-1 390 637
JAKOKELPOISET VARAT YHTEENSÄ	20 373 728	20 095 648

EMOYHTIÖN OSAKEPÄÄOMA

	2018	2017
Osaketta	39 000 000	39 000 000
EUR	3 510 000	3 510 000

Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen. Tarkempaa tietoa hallituksen valtuutuksista ja omien osakkeiden ostoista sekä osingosta on esitetty osiossa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

17 VELAT

TUHAT EUR	2018	2017
Pitkäaikaiset velat		
Korolliset		
Lainat rahoituslaitoksilta	10 000	34 613
Hybridilaina		25 000
Muut pitkäaikaiset velat	7 800	7 800
Korottomat		
Johdannaiset	45	709
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset		
Lainat rahoituslaitoksilta	29 274	9 835
Hybridilaina	25 000	
Yritystodistusohjelma	43 000	32 000
Muut lyhytaikaiset velat	66 492	71 952
Korottomat		
Johdannaiset	414	669
Saadut ennakot	1	
Ostovelat	3 218	2 244
Siirtovelat	2 890	2 905
YHTEENSÄ	188 134	187 727

VELAT TYTÄRYHTIÖILLE

TUHAT EUR	2018	2017
Pitkäaikaiset velat		
Korolliset		
Muut pitkäaikaiset velat	7 800	7 800
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset		
Muut lyhytaikaiset velat	66 492	71 952
Korottomat		
Johdannaiset		1
Ostovelat	2 496	1 440
YHTEENSÄ	76 788	81 194

Kaikki pitkäaikaisen vieraan pääoman velat erääntyvät alle viiden vuoden kuluessa.

18 VUOKRASOPIMUKSET

EMOYHTIÖ VUOKRALLE OTTAJANA

Ei-purettavissa olevien vuokravastuiden erääntymisaikataulu

TUHAT EUR	2018	2017
Vuoden sisällä	373	412
1-3 vuotta	160	375
YHTEENSÄ	533	787

19 VASTUUSITOUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT

ANNETUT VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

TUHAT EUR	2018	2017
Omasta ja tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	5 100	4 690
YHTEENSÄ	5 100	4 690

Takaukset koostuvat tytäryhtiöiden vuokrasopimusten nimitakauksista sekä muista tytäryhtiöiden puolesta annetuista takauksista. Yhtiön lainasopimukset ovat vakuudettomia, ja niihin sisältyy tavanomaiset taloudelliset kovenantit.

Koska emoyhtiön 100 %:sti omistama tytäryhtiö Normark Logistics Europe Oy toimii jakeluyhteisyrityksen juridisena osakkaana, on emoyhtiö sitoutunut vastaamaan tytäryhtiönsä yhteisyritykseen liittyvien velvoitteiden täyttämistä suhteessa Shimano Inc:iin.

20 JOHDANNAISET

TUHAT EUR	2018	2017
Valuuttajohdannaiset pankin kanssa		
Käypä arvo	602	-451
Nimellisarvo	40 554	41 803
Valuuttajohdannaiset tytäryhtiöiden kanssa		
Käypä arvo		-1
Nimellisarvo		417
Korkojohdannaiset		
Käypä arvo	-34	76
Nimellisarvo	21 315	26 376
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset		
Käypä arvo	-194	-673
Nimellisarvo	10 070	10 070

Vuonna 2018 valuuttajohdannaisten arvonmuutoksesta on kirjattu 1 053 tuhatta euroa tuloslaskelmaan (2017: -556 tuhatta euroa), korkojohdannaisista -105 tuhatta euroa (2017: 287 tuhatta euroa) ja koron- ja valuutanvaihtosopimuksista 479 tuhatta euroa (2017: -673 tuhatta euroa). Osaan korkojohdannaisista sovelletaan suojauslaskentaa, ja niiden osalta arvonmuutos on kirjattu suoraan oman pääoman arvonmuutosrahastoon.

RISKIENHALLINTA

Rapala-konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea konsernin strategian toteuttamista ja liiketoiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Riskienhallintaa toteutetaan seuraamalla ja hallitsemalla konsernin toimintaan liittyviä riskejä ja uhkia sekä samanaikaisesti tunnistamalla ja hyödyntämällä mahdollisuuksia.

RISKIENHALLINNAN LÄHESTYMISTAPA

Hallitus seuraa ja arvioi säännöllisesti konsernin taloudellista, toiminnallista ja strategista riskipositiota ja asettaa tähän liittyviä toimintaperiaatteita ja ohjeita konsernijohtoon toteutettavaksi ja koordinoitavaksi. Päivittäinen riskienhallintatyö on ensisijaisesti delegoitu kunkin liiketoimintayksikön johdon vastuulle.

Riskienhallinta oli vuonna 2018 konsernijohtoon huomion ja kehityshankkeiden kohteena. Vuonna 2018 konsernitason riskienhallintatyön painopiste oli valuuttakurssiriskien hallinnassa sekä likviditeetti-, korko- ja vahinkoriskien hallinnassa. Myyntisaamiset, konserninlaajuiset vakuutusohjelmat sekä strategisen toimitusketjun kehittäminen olivat myös muita painopistealueita vuoden aikana.

Seuraavassa on yhteenveto konsernin keskeisistä strategisista, toiminnallisista ja taloudellisista riskeistä sekä riskienhallintatoimenpiteistä.

STRATEGISET RISKIT

Urheilukalastus on yksi vapaa-ajan harrastuksen muoto ja konsernin tuotteiden kanssa kilpailee suuri joukko eri harrastusmuotoja. Konserni edistää urheilukalastuksen houkuttelevuutta aktiivisilla myynti- ja markkinointitoimilla sekä konsernin tuotemerkkien määrätietoisella kehittämisellä ja vahvistamisella. Ainutlaatuisia tutkimus- ja tuotekehitysprosessejaan ja -resurssejaan hyödyntäen konserni kehittää jatkuvasti uusia tuotteita tyydyttämään kysyntää sekä luo uutta kulutuskysyntää.

Brändiportfolio ja yritysmaine ovat konsernin arvokkaimpien aineettomien omaisuuserien joukossa. Konserni pyrkii aktiivisesti rakentamaan brändejään ja niiden identiteettiä sekä turvaamaan brändien ja yritysmaineen arvon säilymistä. Konsernin tuotemerkit on suojattu myös juridisin keinoin.

Kuluttajat yhdistävät konsernin brändit korkeaan laatuun, ainutlaatuisen kalastuskokemukseen ja toiminnallisuuksiin sekä luotettavaan jakelukanavaan. Kuluttajat kykenevät erottamaan konsernin tuotteet laittomista kopiotuotteista, eikä kopiointi muodosta konsernille strategista riskiä. Konserni puolustaa aineettomia oikeuksiaan voimakkaasti ja ryhtyy toimenpiteisiin oikeuksien loukkaajia vastaan.

Urheilukalastus on riippuvainen puhtaista kalastusvesistä. Ympäristön likaantuminen sekä mahdolliset ympäristökatastrofit ovat konsernille huolenaihe. Konserni edistää aktiivisesti ympäristönsuojeluun liittyviä aloitteita ja lisää valmiuksiaan noudattaa jatkuvasti tiukentuvia ympäristömääräyksiä pyrkimällä asteittain pienentämään toimintonsa ja tuotteidensa ympäristövaikutuksia. Konserni on myös eturintamassa kehittämässä tuotteitaan kalaystävällisemmiksi, esimerkkinä ”pyydystä ja päästä” (”catch and release”) -tuotteet. Lisätietoja ympäristöasioista on esitetty

”Yritysvastuu ja kestävä kehitys” -raportissa, joka on saatavilla konsernin internetsivuilta (www.rapalavmc.com).

Konserni kohtaa kilpailua kaikilla markkinoilla, joilla sen tuotteita myydään. Ainutlaatuisen laajan jakeluverkoston ansioista konsernin maantieteellinen riski on jakautunut maailmanlaajuisesti, mikä tasoittaa kausittaista ja paikallista markkinavaihtelua.

Konsernilla on rajallinen määrä maailmanlaajuisia kilpailijoita. Suurimmat kilpailijat ovat kotimarkkinoillaan hyvinkin voimakkaita, mutta maailmanlaajuisesti toiminta on suppeampaa. Rapala-konsernin maailmanlaajuinen jakeluyhtiöverkosto on tällä teollisuuden alalla ainutlaatuinen. Kullakin markkinalla konsernin kilpailijat ovat usein paikallisia kalastustarvikealan yrityksiä, jotka toimivat kapealla maantieteellisellä alueella ja rajatulla tuotevalikoimalla.

Eräissä maissa kilpailua luovat omia kalastustuotemerkkejään myyvät vähittäiskaupat. Rajat ylittävä internetmyynti on kasvava trendi, joka saattaa aiheuttaa hintaeroosiota. Lisäksi vakiintuneiden kalastustarvikebrändien laajentuminen uusiin tuotekategorioidiin on luonut kilpailua joihinkin tuotesegmentteihin. Konsernin vahva tuotekehitys ja brändiportfolio sekä joustavuus palvelulla eri markkinoita paikallisilla tuotevalikoimilla ovat keskeisessä asemassa tässä kilpailussa menestymisessä.

Konsernin tuotantotoiminta on maantieteellisesti hajautunut usean valtion ja maanosan alueelle. Osassa näistä alueista poliittiset riskit ovat korkeammat, mutta samanaikaisesti työvoimakustannukset ovat alhaisemmat. Konserni seuraa maariskien ja kustannusten kehitystä ja pyrkii aktiivisesti löytämään keinoja tuotanto- ja jakelukustannusten hallintaan.

Urheilukalastustuotteiden valmistus ei ole riippuvaista mistään suojusta valmistusteknologiasta tai patenteista. Konsernin tuotantoyksiköt seuraavat aktiivisesti yleisten valmistusteknologioiden kehitystä ja arvioivat näiden soveltuvuutta omaan tuotantonsa.

Kolmansien osapuolien kalastus- ja ulkoilutuotteiden jakelu muodostaa merkittävän osan konsernin myynnistä. Uusien jake-lusopimusten solminen tai vanhojen purkaminen sekä päämiesten tarjoomamuutokset saattavat vaikuttaa kolmansien osapuolien tuotteiden myyntiin ja kannattavuuteen. Konsernilla on useita tehtaita ja lukuisia raaka-aine- ja lopputuotetoimittajia. Eri tehtaat tuottavat pääsääntöisesti eri tuotekategorioita, eikä konserni ole kriittisesti riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä raaka-aine- tai lopputuotetoimittajasta.

Konsernin asiakaskunta on maantieteellisesti ja määrällisesti hyvin hajautunut. Asiakkaat ovat lähtökohtaisesti maakohtaisia eivätkä toimi maailmanlaajuisesti. Konserni ei ole kriittisellä tavalla riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä asiakkaasta: suurimman yksittäisen asiakkaan osuus on noin viisi prosenttia konsernin liikevaihdosta. Konserni ei harjoita merkittävästi suoraa kuluttajamyyntiä. Tämän ei katsota muodostavan riskiä, sillä kuluttajakysyntä on pitkälti sidoksissa brändiuskollisuuteen ja vaihtoehtoisten myyntikanavien avaaminen on tarvittaessa mahdollista.

Hallitus arvioi konsernin strategisia riskejä vuosittain. Konsernijohto seuraa jatkuvasti liiketoimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Paikallinen strateginen riskienhallinta on kussakin toimintavaltiossa delegoitu paikallisen liiketoimintayksikön johdon vastuulle.

TOIMINNALLISET RISKIT JA VAHINKORISKIT

Kalastusarvikeliiketoiminta on perinteisesti ollut kohtalaisen vastustuskykyinen yleisessä taloudellisessa ilmapiirissä lisääntyneille epävarmuuksille ja laskusuhdanteille. Konsernin myynnin ja toimintojen jakautuminen aidosti ympäri maailmaa hajauttaa maailmantalouden epävarmuuteen liittyvää markkinariskiä.

Vuoden aikana konsernin tuotteiden kulutuskysyntä on perusluonteeltaan kausittaista ja siihen vaikuttavat myös ennalta arvaamattomat tekijät kuten säätilat. Kysynnän kausivaihteluita tasoittaakseen ja tasapainottaakseen konserni valmistaa ja jakelee myös talviurheilu- ja talvikalastusvälineitä. Konsernin toiminta eteläisellä pallonpuoliskolla vähentää osin kausivaihteluita. Konserni myös kehittää tuotannosuunnitteluaan vastatakseen paremmin markkinakysynnän muutoksiin.

Kysynnän kausiluonteisuudesta johtuen toimitushuiput keskittyvät vuosittain verraten lyhyelle ajanjaksolle, jolloin toimitusvaikeudet voivat vaarantaa kauden myyntiä. Vastaavasti ennakoitua alhaisemmat myyntivolyymit saattavat johtaa ylisuurien varastojen muodostumiseen, sillä tehtyjen tilausten peruuttaminen on lyhyellä aikavälillä haastavaa.

Konsernin valmistus- ja jakeluyhtiöt ovat suuresti riippuvaisia toisistaan. Häiriö tuotantoketjun aikaisemmassa vaiheessa saattaa aiheuttaa ketjureaktion läpi koko konsernin. Tilausten ennustamisen ja tuotannosuunnittelun merkitys on myös kasvanut. Näihin liittyviä riskejä hallitaan valmistus- ja jakeluyhtiöiden tiiviillä yhteistyöllä, varmuusvarastoilla sekä kattavalla vakuutusturvalla. Konsernin toimitusketjua ja logistiikkaa kehittävää projektia jatkettiin vuonna 2018 ja näillä toimenpiteillä pienennettiin toiminnalliseen tehokkuuteen liittyviä riskejä.

Tuotteiden myyntihinnat määritellään lähtökohtaisesti kerran tai kahdesti vuodessa, tavallisesti ennen kutakin myyntikautta. Nopeat muutokset raaka-aineiden hinnoissa tai valuuttakursseissa saattavat merkittävästi vaikuttaa joidenkin tuotteiden kustannuksiin. Konserni pyrkii siirtämään kustannuksissa tapahtuneet nousut myyntihintoihin joko välittömästi tai pidemmän ajan kuluessa. Konsernin markkinariskejä ja niiden hallitsemiseksi tehtyjä

toimenpiteitä käsitellään tarkemmin osiossa ”Taloudelliset riskit” ja konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 22.

Valmistustoimintojen osalta konserni ei ole kriittisesti riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä tuotantotekijälähteestä. Osaava tuotantohenkilöstö on konsernille tärkeää ja tämän turvaamiseksi konserni pyrkii ylläpitämään hyvää työnantajamainetta ja hyviä henkilöstösuhteita.

Konsernin tuotantoyksiköiden välillä on merkittäviä riippuvuuksia, jotka saattavat johtaa toimitusongelmiin esimerkiksi tulipalon tai muun vastaavan vahingon sattuessa. Vahinko voi kohdistua suoraan aineelliseen omaisuuteen, mutta samalla johtaa liiketoiminnan keskeytyksestä aiheutuviin tappioihin läpi koko toimitusketjun. Tästä johtuen konserni on panostanut vahinkoriskien hallintaan. Konserni on yhdessä vahinkovakuutusyhtiönsä kanssa jatkanut konsernin keskeisiä tuotanto- ja jakeluyksiköitä kattavan vuosittaisen riskienkartoitusohjelman toteuttamista. Konsernijohto on myös jatkanut konserniyksiköiden riskitietoisuuden ylläpitämistä.

Konserni on jatkanut globaalien vakuutusohjelmien kehittämistä, joiden piiriin kuuluvat miltei kaikki konserniyhtiöt. Ohjelmat ottavat huomioon konserniyhtiöiden väliset riippuvuudet ja ne kattavat omaisuus- ja keskeytysvahingot, kuljetusvahingot sekä vastuu- vahingot. Konserni seuraa tarkemmin myös petosriskien hallintaa.

Hallitus arvioi konsernin toiminnallisia riskejä vähintään kerran vuodessa. Konsernijohto seuraa ja koordinoi päivittäistä operatiivista riskienhallintatyötä, joka on kunkin liiketoimintayksikön johdon vastuulla.

TALOUDELLISET RISKIT

Konsernin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja maksukyvyttömyys- sekä likviditeettiriskeistä. Hallitus arvioi konsernin taloudellisia riskejä useasti vuoden aikana ja konsernijohto seuraa ja hallinnoi niitä jatkuvasti. Taloudellisia riskejä käsitellään tarkemmin IFRS 7:n edellyttämällä tavalla konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 22.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Rapalan VMC Oyj:n osakkeella on käyty kauppaa Nasdaq Helsingissä vuodesta 1998. Vuonna 2018 osakkeen kurssi vaihteli 4,07 euron ja 2,89 euron välillä keskimurssin ollessa 3,43 euroa.

Osakkeet ja äänioikeudet

Yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakkepääoma 31.12.2018 oli 3 552 160,41 euroa ja osakemäärä 39 000 000. Keskimääräinen osakemäärä vuoden aikana oli 39 000 000. Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen.

Osakkepääomassa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2018.

Hallituksen valtuutukset

Varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 2 000 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla. Ehdotettu osakemäärä on alle 10 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeet voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi. Lisäksi osakkeita voidaan hankkia yrityskauppojen tai muiden järjestelyiden rahoittamiseen tai toteuttamiseen, yhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseen, tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Osakkeet voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Osakkeet hankitaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä hankintahetken markkinahintaan. Osakkeet hankitaan ja maksetaan Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöjen ja kulloinkin soveltuvien osakekaupan maksuaikaa ja muita maksuehtoja koskevien sääntöjen mukaisesti. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2019 saakka.

Omat osakkeet

Vuoden 2018 aikana ei ostettu takaisin yhtiön omia osakkeita. Joulukuun 2018 lopussa yhtiön hallussa oli 677 208 omaa osaketta, joiden osuus yhtiön koko osake- ja äänimäärästä oli 1,7 %. Kaikkien takaisinostettujen ja yhtiön hallussa olevien osakkeiden keskihinta oli 5,08 euroa.

Osakerekisteri

Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään. Osakkeenomistajien tulee ilmoittaa omalle arvo-osuusrekisterilleen osoitteen tai pankkitilin muutoksista osinkojen maksamiseksi ja mahdollisten muiden osakeomistukseen liittyvien asioiden hoitamiseksi.

Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät

Rapala VMC Oyj:n hallitus päätti 16.2.2018 uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepalkkiojärjestelmästä. Uuden järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Huomattava osa toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkkioalokaatioista riippuu heidän henkilökohtaisista sijoituksistaan yhtiön osakkeisiin ja näillä sijoituksilla hankittujen osakkeiden omistamisesta. Lisätietoja osakeperusteisesta kannustinjärjestelmästä on esitetty liitetiedossa 29.

Johdon osakkeenomistus

Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten hallussa oli 31.12.2018 suora omistuksessa 126 178 yhtiön osaketta, mikä vastaa yhteensä 0,3 % kaikista osakkeista ja äänimäärästä. Lisätietoja johdon osakeomistuksesta on esitetty sivulla 61.

Osakkeen noteeraus ja kaupankäynti

Yhtiön osake (RAP1V) on noteerattu Nasdaq Helsingissä. Vuoden 2018 viimeinen noteeraus oli 3,05 euroa. Ylin kurssinoteeraus vuonna 2018 oli 4,07 euroa ja alin 2,89 euroa, keskimurssin ollessa 3,43 euroa. Kaikkiaan 1 511 411 yhtiön osaketta vaihdettiin vuonna 2018, mikä edustaa 3,9 % osakkeiden kokonaismäärästä 31.12.2018.

Koko osakekannan markkina-arvo 31.12.2018 ilman omia osakkeita oli 116,9 milj. euroa. Osakekohtainen tulos (laimentamaton) oli 0,13 euroa (0,05 euroa vuonna 2017). Lisää osakekohtaisia tunnuslukuja on esitetty sivulla 7.

Osinko

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 2018 osinkoa jaetaan 0,06 euroa osakkeelle ja se maksetaan kahdessa samansuuruisessa erässä.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2018

OSAKKEENOMISTAJAT	OSAKKEITA, KPL	%
Viellard Migeon & Cie *	14 972 892	38,4
Sofina S.A.	7 500 000	19,2
Nordea rahastot	4 874 633	12,5
Valtion eläkerahasto	1 290 000	3,3
Odin rahastot	1 096 294	2,8
Shimano Singapore Private Limited	889 680	2,3
Taaleritehdas rahastot	570 000	1,5
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	351 108	0,9
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	155 000	0,4
Capman Oyj	124 690	0,3
Rapala VMC Oyj (omat osakkeet)	677 208	1,7
Muut osakkeenomistajat yhteensä	6 498 495	16,7
YHTEENSÄ	39 000 000	100,0

* Viellard Migeon & Cie'n omistaa tytäryhtiönsä De Pruines Industriesin kanssa yhteensä 15 078 202 osaketta, joiden osuus yhtiön koko osake- ja äänimäärästä on 38,7 %.

OSAKKEENOMISTAJAT OMISTAJARYHMITÄIN 31.12.2018

OMISTAJARYHMÄ	OSAKKEITA, KPL	%
Yritykset	1 197 797	3,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	20 762 993	53,2
Julkisyhteisöt	1 796 408	4,6
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	46 161	0,1
Kotitaloudet	2 247 069	5,8
Ulkomaat	9 564 574	24,5
Hallintarekisteröidyt	3 384 998	8,7
YHTEENSÄ	39 000 000	100,0

OMISTUSJAKAUMA OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄN MUKAAN 31.12.2018

OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ	OSAKKEEN- OMISTAJIA KPL	%	OSAKEMÄÄRÄ, KPL	%
1 - 100	1229	35,0	69 471	0,2
101 - 500	1357	38,7	374 020	1,0
501 - 1 000	459	13,1	369 967	0,9
1 001 - 10 000	390	11,1	1 147 868	2,9
10 001 - 1 000 000	68	1,9	4 157 814	10,7
1 000 001 -	7	0,2	32 880 860	84,3
YHTEENSÄ	3510	100,0	39 000 000	100

Osakemäärät sisältävät emoyhtiön hallussa olevat 677 208 omaa osaketta.

OSAKKEEN HINTA VUONNA 2018, %**OSAKKEEN HINNAN KEHITYS 2014–2018, EUR**

HALLITUS JA JOHTO

HALLITUKSEN JÄSENET

LOUIS AUDEMARD D'ALANÇON

Hallituksen puheenjohtaja 6.9.2018 lähtien

Hallituksen jäsen vuodesta 2017 lähtien

Rakennustekniikan tutkinto, KTM

Syntymävuosi: 1959

Osakeomistus*: 2 200

JORMA KASSLIN

Hallituksen jäsen vuodesta 1998 lähtien

Hallituksen puheenjohtaja 2016–2018

Diplomi-insinööri

Syntymävuosi: 1953

Osakeomistus*: 26 878

EMMANUEL VIELLARD

Hallituksen jäsen vuodesta 2000 lähtien

Hallituksen puheenjohtaja 2005–2016

Viellard Migeon & Cie, toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja

Lisi Industries, toimitusjohtaja

MBA ja CPA

Syntymävuosi: 1963

Osakeomistus*: 2 000

EERO MAKKONEN

Hallituksen jäsen vuodesta 1998 lähtien

Hallituksen puheenjohtaja 1999–2005

Insinööri

Syntymävuosi: 1946

Osakeomistus*: 5 000

MARC SPEECKAERT

Hallituksen jäsen vuodesta 2005 lähtien

MBA

Syntymävuosi: 1951

Osakeomistus*: 3 000

JULIA AUBERTIN

Hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien

Varatoimitusjohtaja, Good Goût Babyfood

KTM (EDHEC)

Syntymävuosi: 1979

Osakeomistus*: -

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

JUSSI RISTIMÄKI

Toimitusjohtaja, johtoryhmän puheenjohtaja

Johtoryhmän jäsen 2010 lähtien

KTM

Syntymävuosi: 1974

Osakeomistus*: 15 500

OLLI AHO

Executive Vice President, lakimies, sijoittajasuhteet, hallituksen sihteeri

Johtoryhmän jäsen 1998 lähtien

Oikeustieteen maisteri

Syntymävuosi: 1959

Osakeomistus*: 10 100

STANISLAS DE CASTELNAU

Executive Vice President, koukku- ja karppiiliiketoiminta, konsernin valmistustoiminta ja maailmanlaajuinen toimitusketjun kehittäminen

Johtoryhmän jäsen 2002 lähtien

Insinööri

Syntymävuosi: 1963

Osakeomistus*: 8 000

TOM MACKIN

Executive Vice President, Pohjois-Amerikan-jakelutoiminta ja brändit

Johtoryhmän jäsen 2007 lähtien

Bachelor of Fine Arts

Syntymävuosi: 1961

Osakeomistus*: 3 000

LARS OLLBERG

Chief Operating Officer, konsernin liiketoiminnot ja jakelutoiminta, pois lukien Pohjois-Amerikka, Venäjä ja Japani sekä koukkuliiketoiminta

Johtoryhmän jäsen 2008 lähtien

Merkonomi

Syntymävuosi: 1956

Osakeomistus*: 10 100

VICTOR SKVORTSOV

Executive Vice President, Venäjän-, Valko-Venäjän- ja Kazakstanin-jakelutoiminnan johtaja

Johtoryhmän jäsen 2013 lähtien

Insinööri

Syntymävuosi: 1962

Osakeomistus*: 10 100

CYRILLE VIELLARD

Executive Vice President, markkinatiedon hallinta ja liiketoiminnan kehittäminen

Johtoryhmän jäsen 2015 lähtien

MBA, ESSEC

Syntymävuosi: 1977

Osakeomistus*: 10 100

ARTO NYGREN

Executive Vice President, uistinvalmistus

Johtoryhmän jäsen 2017 lähtien

Kone- ja Metallitekniikan Insinööri

Syntymävuosi: 1965

Osakeomistus*: 10 100

JAN-ELOF CAVANDER

Talous- ja rahoitusjohtaja

Johtoryhmän jäsen 2017 lähtien

Diplomi-insinööri (tuotantotalous)

Syntymävuosi: 1985

Osakeomistus*: 10 100

* Jäsenten ja heidän määräysvaltaistaisiensa osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUKSEN SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 14.2.2019

Louis Audemard D'Alançon,
Hallituksen puheenjohtaja

Emmanuel Viellard

Jorma Kasslin

Marc Speeckaert

Eero Makkonen

Julia Aubertin

Jussi Ristimäki
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Helsingissä 4.3.2019

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Rytilahti
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

RAPALA VMC OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

LAUSUNTO

Olemme tilintarkastaneet Rapala VMC Oyj:n (y-tunnus 1016238-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 5.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnitellamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arvioimme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Myynnin tuloutus

Viittaus konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoon 2 (Segmentti-informaatio).

Liikevaihto on yksi konsernin avaintunnusluvuista, mikä voi luoda kannustimen myynnin tulouttamiseen ennen kuin asiakas saa määräysvallan luvattuun tavaraan tai palveluun siinä määrässä, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu kyseisistä tuotteista tai palveluista. Koska paikalliset yksiköt ovat suhteellisen itsenäisiä, johdolla voi myös olla mahdollisuus ennenaikaiseen tulouttamiseen.

Myynnin oikea-aikainen tuloutus oli EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastustoimenpiteet, jotka vastasivat myynnin tulouttamiseen liittyvään olennaisen virheellisuuden riskiin, joka tilintarkastuksessa on määritelty merkittäväksi riskiksi, sisälsivät muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

- Arvioimme konsernin laadintaperiaatteita liittyen myynnin tuloutukseen sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Suoritimme konsernin liikevaihdon tuloutuksen oikea-aikaiseen ajoitukseen liittyvien kontrollien testausta. Nämä kontrollit sisältävät yhdistelmän liiketapahtumatason ennaltaehkäiseviä sekä jälkikäteistarkastelun kontrolleja.
- Testasimme myynnin katkoa analyttisillä toimenpiteillä ja testasimme transaktiotason tapahtumia ennen ja jälkeen tilinpäätöspäivän sekä tilinpäätöspäivän jälkeen tehtyjä hyvityslaskuja.
- Arvioimme konsernin liikevaihdosta esittämien liitetietojen asianmukaisuutta.

Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet

Viittaus konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoon 11 (Aineettomat hyödykkeet).

Tilinpäätöspäivänä liikearvon ja aineettomien hyödykkeiden arvo oli 74,5 M€ (73,3 M€), mikä edustaa 26,9 % (27,6 %) taseen varoista.

Johdon vuosittaiset arvonalentumistestaukset ovat merkittäviä tilintarkastuksen kannalta testauksissa käytettävien arvioiden johdosta. Konsernin johto tekee oletuksia markkinoiden ja talouden tulevaisuuden olosuhteista, kuten liikevaihdon ja katteen kehityksestä.

Tilintarkastustoimenpiteet, jotka vastasivat liikearvoon ja aineettomiin hyödykkeisiin liittyvään olennaisen virheellisuuden riskiin sisälsivät muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

- Arvioimme johdon käyttämiä oletuksia ja metodologiaa liittyen liikevaihdon kasvuun, kannattavuuteen ja pääomakustannusten painotettuun keskiarvoon.
- Keskityimme siihen kuinka paljon rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittivät kirjanpitoarvot ja voisiko jokin mahdollinen muutos oletuksissa johtaa siihen, että kirjanpitoarvo ylittäisi kerrytettävissä olevan rahamäärän.
- Arvioimme sitä, miten tarkkoja johdon arviot ovat olleet historia-tietoon perustuen.
- Arvioimme myös johdon tilinpäätöksen liitetiedossa 11 (Aineettomat hyödykkeet) esittämien tietojen riittävyttä arvonalentumistestauksessa käytetyistä oletuksista, jotka ovat herkkiä muutoksille.

Varaston arvostus

Viittaus konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoon 17 (Varasto).

Varaston tasearvo sekä siihen liittyvä arvonalennus per 31.12.2018 olivat 99,1 M€ (92,5 M€) sekä 11,4 M€ (9,7 M€). Varasto on olennainen erä tilinpäätöksessä, koska se edustaa 35,8 % (34,8 %) taseen loppusaldoista. Varaston nettorealisointiarvo-vähennyksen laskenta sisältää johdon arvioita ja siihen liittyy siten epävarmuutta.

Tilintarkastustoimenpiteet, joilla vastasimme nettorealisointiarvovähennykseen liittyvään olennaisen virheellisuuden riskiin, sisälsivät muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

- Arvioimme konsernin laadintaperiaatteita varaston arvonalennuksiin liittyen sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Arvioimme muun muassa johdon laatimia analyysijä ja arvioita liittyen vanhentuneisiin ja hitaasti liikkuviin tuotteisiin sekä näiden arvioituun kysyntään ja markkina-arvoon.
- Arvioimme konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 17 (Varasto) esitettyjen tietojen riittävyttä.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päättämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 5.4.1995 alkaen yhtäjaksoisesti 24 vuotta. Rapala VMC Oyj:stä on tullut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 4.12.1998.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 4.3.2019

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Ryttilahti
KHT

YHTEYSTIEDOT

RAPALA VMC OYJ

Mäkelänkatu 91
00610 HELSINKI

JUSSI RISTIMÄKI

Toimitusjohtaja

Puh: +358 9 7562 540
E-mail: jussi.ristimaki@rapala.fi

OLLI AHO

Lakiasiat ja sijoittajasuhteet

Puh: +358 9 7562 540
E-mail: olli.aho@rapala.fi

JAN-ELOF CAVANDER

Talous- ja rahoitusjohtaja

Puh: +358 9 7562 540
E-mail: jan-elof.cavander@rapala.fi

www.rapalavmc.com

4041 0624
Painotuote